

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

LJETOPIS knj. XVII

1986

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/5c02d384-ce67-49da-a69d-a7a06159b72d>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЉЕТОПИС

КЊИГА XVII

ЗА

1984.

САРАЈЕВО

1986.

ЉЕТОПИС

КЊИГА XVII

ЗА
1984.

САРАЈЕВО
1986.

Припремио и уредио:
академик ХАСАН ХАЏИОМЕРОВИЋ

Редакција:
ХАСАН ХАЏИОМЕРОВИЋ, СТАНКО ПЕРАЗИЋ, РАЈКО ДУРСУН

АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЉЕТОПИС

КЊИГА XVII

ЗА

1984.

САРАЈЕВО

1986.

САДРЖАЈ

Страна

I. ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ АКАДЕМИЈЕ У 1984. ГОДИНИ

Подаци о саставу Академије	9
Рад органа и тијела Академије	23
Рад одјељења, одбора, комисија и Центра	35
Одјељење друштвених наука	37
Комисија за лингвистичка испитивања	43
Центар за балканолошка испитивања	47
Одјељење медицинских наука	50
Одјељење техничких наука	56
Одјељење природних и математичких наука	63
Одјељење за књижевност и умјетност	68
Међуодјељењски одбори и комисије	70

II. ПЛАН РАДА АКАДЕМИЈЕ ЗА 1985. ГОДИНУ

Одјељење друштвених наука	75
Комисија за лингвистичка испитивања	77
Центар за балканолошка испитивања	80
Одјељење медицинских наука	81
Одјељење техничких наука	84
Одјељење природних и математичких наука	87
Одјељење за књижевност и умјетност	89
План за издавачке дјелатности за 1985. годину	89
Одбор за библиотеку и документацију	92

III. ФИНАНСИРАЊЕ АКАДЕМИЈЕ

Преглед извршења финансијског плана за 1984. годину	97
Преглед стања и кретања средстава Фонда НИР-а за 1984. годину	99
Приједлог финансијског плана за 1985. годину	101

IV. АКТИВНОСТ ЧЛАНОВА ВАН АКАДЕМИЈЕ

103

V. ЧЛАНОВИ АКАДЕМИЈЕ ПРЕМИНУЛИ У 1984. ГОДИНИ

135

**I. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АКАДЕМИЈЕ
У 1984. ГОДИНИ**

ПОДАЦИ О САСТАВУ АКАДЕМИЈЕ

Задаци Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине утврђени су Законом, а њихова шира разрада као и организациона структура Академије дати су у Стату-ту Академије.

Организационе јединице у Академији су одјељења, која су носиоци њене основ-не научне, односно умјетничке дјелатности.

Академија има пет одјељења:

Одјељење друштвених наука,

Одјељење медицинских наука,

Одјељење природних и математичких наука,

Одјељење техничких наука и

Одјељење за књижевност и умјетност.

Академија има у радиом саставу 58 чланова (39 редовних и 19 дописних), 42 домаћа и 10 иностраних чланова. (Стање 31. децембра 1984. године.)

Одјељења оснивају одборе и комисије, чији је задатак да организују реализацију Академијиних научних пројеката и програма и да непосредно учествују у реализацији програма неких међуакадемијских одбора. У саставу Одјељења друштвених наука дје-лују научне јединице — Центар за балканолошка испитивања и Комисија за лингви-стичка испитивања.

Скупштина је највиши орган управљања Академије, у чијем раду учествују ре-довни и дописни чланови, те почасни чланови — југословенски држављани.

Предсједништво је извршни орган Скупштине и, у времену између два засједања Скупштине, највиши је орган Академије. Предсједништво сачињавају: предсједник, два потпредсједника, генерални секретар, секретари одјељења и по један представник сва-ког одјељења.

Предсједништво има своја радна тијела — четири одбора и двије комисије.

Извршни одбор је помоћни орган Предсједништва, припрема сједнице Пред-сједништва и стара се о провођењу његових одлука.

А. САСТАВ ОРГАНА АКАДЕМИЈЕ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО АКАДЕМИЈЕ

Академик СВЕТОЗАР ЗИМОЊИЋ, предсједник

Академик МАРКО ЦИГЛАР, потпредсједник

Академик НЕДИМ ФИЛИПОВИЋ, потпредсједник*

Академик ХАСАН ХАЦИОМЕРОВИЋ, генерални секретар

Академик ДЕСАНКА КОВАЧЕВИЋ-КОЛИЋ, секретар ОДН

Академик ГРУЛИЦА ЖАРКОВИЋ, секретар ОМН

Академик ТИХОМИР ВУКОВИЋ, секретар ОПМН

Академик ХУСРЕФ РЕЦИЋ, секретар ОТН**

Дописни члан БОШКО КУЋАНСКИ, секретар ОКУ

Академик АЛОЈЗ БЕНАЦ, члан

Академик АВДО ХАЦИБЕГАНОВИЋ, члан

Академик КЕМАЛ КАПЕТАНОВИЋ члан***

Академик ДЕРВИШ СУШИЋ, члан

Академик ЈАКОБ ГАОН, члан

* умро 21. IV 1984. године

ИЗВРШНИ ОДБОР ПРЕДСЈЕДНИШТВА АКАДЕМИЈЕ

Академик СВЕТОЗАР ЗИМОЊИЋ, председник
Академик МАРКО ЦИГЛАР, потпредседник
Академик НЕДИМ ФИЛИПОВИЋ, потпредседник
Академик ХАСАН ХАЦИОМЕРОВИЋ, генерални секретар

На изборној скупштини Академије одржаној 25. децембра 1984. године за чланове Председништва и Извршног одбора Председништва Академије изабрани су:

ПРЕДСЈЕДНИШТВО АКАДЕМИЈЕ

Академик СВЕТОЗАР ЗИМОЊИЋ, председник
Академик МАРКО ЦИГЛАР, потпредседник
Академик ХАСАН ХАЦИОМЕРОВИЋ, потпредседник
Академик ТИХОМИР ВУКОВИЋ, генерални секретар
Дописни члан БОРИВОЈ ЧОВИЋ, секретар ОДН
Академик ГРУИЦА ЖАРКОВИЋ, секретар ОМН
Академик АВДО ХАЦИБЕГАНОВИЋ, секретар ОПМН
Академик МАНОЈЛО МАРАВИЋ, секретар ОТН
Дописни члан ЏЕВАД ХОЗО, секретар ОКУ
Академик ЕНВЕР РЕЏИЋ, члан
Академик КРУНОСЛАВ ЉОЉЕ, члан
Академик ЈУЛИЈЕ ХАХАМОВИЋ, члан
Академик ЋАМИЛ СИЈАРИЋ, члан
Академик ЈАКОБ ГАОН, члан
Академик МИЛИВОЈЕ ЋИРИЋ, члан

ИЗВРШНИ ОДБОР ПРЕДСЈЕДНИШТВА АКАДЕМИЈЕ

Академик СВЕТОЗАР ЗИМОЊИЋ, председник
Академик МАРКО ЦИГЛАР, потпредседник
Академик НЕДИМ ФИЛИПОВИЋ, потпредседник
Академик ХАСАН ХАЦИОМЕРОВИЋ, генерални секретар

На изборној скупштини Академије одржаној 25. децембра 1984. године за чланове Председништва и Извршног одбора Председништва Академије изабрани су:

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ АКАДЕМИЈЕ

ЈОСИП БРОЗ ТИТО
ЕДВАРД КАРДЕЉ
ВЛАДИМИР БАКАРИЋ
РОДОЉУБ ЧОЛАКОВИЋ
ИВО АНДРИЋ

** умро 28. IV 1984. године

*** умро 3. VI 1984. године

Б. ЧЛАНОВИ АКАДЕМИЈЕ ПО ОДЈЕЉЕЊИМА

1. ОДЈЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

Редовни чланови (академици)

Алоз БЕНАЦ
Хамдија ЋЕМЕРЛИЋ
Милорад ЕКМЕЧИЋ
Недим ФИЛИПОВИЋ*
Хасан ХАЦИОМЕРОВИЋ
Десанка КОВАЧЕВИЋ-КОЛИЋ
Стјепан ЛОВРЕНОВИЋ
Енвер РЕЦИЋ
Цвјетко РИХТМАН
Војислав СПАИЋ
Ариф ТАНОВИЋ
Раде УХЛИК

Дописни чланови

Боривој ЧОВИЋ
Мухамед ФИЛИПОВИЋ
Петар МАНДИЋ
Абдулах ШАРЧЕВИЋ

Чланови Академије

а) домаћи

Михаило АПОСТОЛСКИ
Меџмед БЕГОВИЋ
Франце БЕЗЛАЈ
Васо ЧУБРИЛОВИЋ
Сима ЋИРКОВИЋ
Бранислав БУРЂЕВ
Иван ФОХТ
Милутин ГАРАШАНИН
Бого ГРАФЕНАУЕР
Радослав КАТИЧИЋ
Бранко ПАВИЋЕВИЋ
Асим ПЕЦО
Михаило ПЕТРУШЕВСКИ
Дује РЕНДИЋ-МИОЧЕВИЋ
Радован САМАРЦИЋ
Јаков СИРОТКОВИЋ
Мате СУИЋ

* умро 21. априла 1984. године

б) инострани

Emil CONDURACHI
Paolo GRACIOZI
Hermann VETTERS

У оквиру Одјељења друштвених наука као сталне организационе јединице дјелују:

- а) Центар за балканолошка испитивања
— директор академик Алојз БЕНАЦ и
- б) Комисија за лингвистичка испитивања
— предсједник проф. др Асим ПЕЦО, члан Академије.

2. ОДЈЕЉЕЊЕ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Редовни чланови (академици)

Ибро БРКИЋ
Марко ЦИГЛАР
Јакоб ГАОН
Сеид ХУКОВИЋ
Александар НИКУЛИН
Хишам СЕРДАРЕВИЋ
Грујица ЖАРКОВИЋ

Дописни чланови

Сеад БРКИЋ
Јелена ГРУЛИЋ-ВАСИЋ
Ладислав ОЖЕГОВИЋ
Џемал РЕЗАКОВИЋ

Чланови Академије

а) домаћи

Богдан БРЕЦЕЉ
Владимир ЧАВКА*
Франц КОГОЈ
Радивој МИЛИН
Јанез МИЛЧИНСКИ
Исидор ПАПО
Љубиша РАКИЋ

б) инострани

Ulf SVANTE VON EULER
Gerhard-Wolf HEIDEGGER
Libero AJELLO

* умро 5.VII 1984. године

3. ОДЈЕЉЕЊЕ ПРИРОДНИХ И МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

Редовни чланови (академици)

Махмут БАЈРАКТАРЕВИЋ
Љубомир БЕРБЕРОВИЋ
Едхем ЧАМО
Миљивоје ЂИРИЋ
Авдо ХАЏИБЕГАНОВИЋ
Курослав ЉОЉЕ
Мирослав ВАРАДИН
Тихомир ВУКОВИЋ

Дописни чланови

Миралем ЏИНИЋ*
Младен ТРКОВНИК

Чланови Академије

а) домаћи

Бранко БАЈЧЕТИЋ
Младен ДЕЖЕЛИЋ
Георги ФИЛИПОВСКИ
Драго ГРДЕНИЋ
Душан КАНАЗИР
Ђуро КУРЕПА
Бранислав МАРТИЋ
Павле САВИЋ

б) инострани

Владимир ЈЕВГЕНЕВИЧ СОКОЛОВ
Carlos LUIS DE CUENCA

4. ОДЈЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Редовни чланови (академици)

Јосип БАЋ
Јулије ХАХАМОВИЋ
Радослав ЈОВАНОВИЋ
Кемал КАПЕТАНОВИЋ**
Манојло МАРАВИЋ
Тихомил МАРКОВИЋ***

* умро 16. јануара 1984.

** умро 3. јуна 1984.

*** умро 15. јануара 1984.

Хусреф РЕЦИЋ*
Иван СОКЛИЋ
Александер ТРУМИЋ
Светозар ЗИМОЊИЋ

Дописни чланови

Кемал ХАЊАЛИЋ
Божидар МАТИЋ
Иван ШТРАУС
Фабијан ТРУБЕЉА

Чланови Академије

а) домаћи

Ђурђе БОШКОВИЋ
Иван ЈУРКОВИЋ
Ђорђе ЛАЗАРЕВИЋ
Петар СТЕВАНОВИЋ
Бранко ЖЕЖЕЉ

б) инострани

Станислав ЈЕМЕЉАНОВ
Борис ЈЕВГЕНЕВИЧ ПАТОН
Александар ЈЕФИМОВИЧ ШЕЈНДЛИН

5. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЈЕТНОСТ

Редовни чланови (академици)

Бошко КУЋАНСКИ
Владо МИЛОШЕВИЋ
Исмет МУЈЕЗИНОВИЋ**
Ћамил СИЈАРИЋ
Мидхат ШАМИЋ
Иво ШЕРЕМЕТ
Дервиш СУШИЋ

Дописни чланови

Душан ЂУРОВИЋ
Џевад ХОЗО
Војин КОМАДИНА
Младен ОЉАЧА
Изет САРАЈЛИЋ
Радован ВУЧКОВИЋ

* умро 28. априла 1984.

** умро 7. јануара 1984.

Чланови Академије

а) домаћин

Цвито ФИСКОВИЋ
Бранко ЂОПИЋ*
Недељко ГВОЗДЕНОВИЋ
Божидар ЈАКАЦ
Блаже КОНЕСКИ
Есад МЕКУЛИ
Харалампије ПОЛЕНАКОВИЋ**
Јосип ВИДМАР

Ц. САСТАВ ОДБОРА, КОМИСИЈА И ДРУГИХ ТИЈЕЛА АКАДЕМИЈЕ

Одбор за координацију научног рада

Академик Миливоје Ђирић, председник
Дописни члан Божидар Матић
Академик Сеид Хуковић
Академик Енвер Реџић
Дописни члан Младен Ољача

Одбор за међународну сарадњу

Академик Љубомир Берберовић, председник
Академик Бошко Кућански
Дописни члан Боривој Човић
Дописни члан Ладислав Ожеговић

Одбор за издавачку дјелатност

Академик Авдо Хацибегановић, председник
Академик Милорад Екмечић
Дописни члан Џемал Резаковић
Дописни члан Војин Комадина
Дописни члан Фабијан Трубеља

Одбор за библиотеку

Дописни члан Петар Мандић, председник
Академик Крунослав Љоље
Академик Ђамил Сијарић
Академик Александар Никулин
Дописни члан Кемал Хањалић

* умро 26. марта 1984.

** умро 15. фебруара 1984.

Одбор за финансије

Академик Марко Циглар
Академик Хамдија Ћемерлић
Академик Иво Шермет
Академик Јосип Баћ

Комисија за награде и одликовања

Академик Хамдија Ћемерлић, председник
Академик Бошко Кућански
Академик Војислав Спаић
Академик Мирослав Варадин
Дописни члан Ладислав Ожеговић
Академик Јосип Баћ

Редакција за издавање текстова у оквиру пројекта

Историја народа БиХ
Академик Енвер Реџић, председник
Академик Десанка Ковачевић-Којић
Проф. др Милан Васић
Др Нусрет Шехић
Др Расим Хурем

Д. ОДЈЕЉЕЊСКИ ЦЕНТРИ, ОДБОРИ И КОМИСИЈЕ

Одјељење друштвених наука

1. Центар за балканолошка испитивања

Чланови центра

Академик Алојз Бенац, директор Центра
Академик Идриз Ајети
Проф. др Фрањо Баришић
Проф. др Бранимир Братанић
Дописни члан Боривој Човић
Академик Бранислав Ђурђевић
Проф. др Стане Габровец
Академик Милутин Гарашанин
Академик Радослав Катичић
Академик Фанула Папазоглу
Академик Михаило Петрушевски
Академик Дује Рендић-Миочевевић
Др Петар Илијевић
Др Никола Тасић
Шпиро Кулишић, професор (почасни члан Центра)
Академик Мате Суић
Dr Nenad Cambi

2. Комисија за лингвистичка испитивања

Проф. др Асим **Пецо**, члан Академије, председник Комисије

а) Стални спољни сарадници

Др Јосип **Баотић**
Проф. др Вера **Јерковић**
Хрвоје **Крижић**, професор
Проф. др Ксенија **Милошевић**
Проф. др Миливоје **Миновић**
Проф. др Велимир **Михајловић**
Проф. др Радоје **Симић**
Наџија **Тасо**, професор

б) Повремени спољни сарадник

Доцент Неџад **Хаџидедић**

3. Комисија за филозофију, социологију и политологију

Дописни члан Мухамед **Филиповић**, председник

Академик Ариф **Тановић**
Проф. др Бесим **Ибрахимпашаић**
Проф. др Фрањо **Кожул**
Проф. др Стојан **Томић**
Дописни члан Абдулах **Шарчевић**
Академик Хамдија **Ћемерлић**
Дописни члан Петар **Мандић**

4. Комисија за етномузикологију

Академик Цвјетко **Рихтман**, председник
Др Бенана **Бутуровић**, виши научни савјетник
Академик Владо **Милошевић**
Мр Мира **Фулановић-Шошић**
Јелена **Допуђа**, стручни сарадник
Доц. Неџад **Хаџидедић**
Доц. Винко **Крајтмајер**
Др Муниб **Маглајлић**
Доц. др Анкица **Петровић**
Доц. мр Дуња **Рихтман-Шотрић**
Љуба **Симић**
Мр Јасна **Спаић**
Др Драгомир **Вујичић**

5. Комисија за економски развој

Академик Хасан **Хаџиомеровић**, председник
Академик Стејпан **Ловреновић**
Проф. др Љубомир **Бакић**

Проф. др Милош Блажић
Др Влахо Бубица
Проф. др Момир Ђећез
Проф. др Миљивоје Ђрић
Проф. др Радован Милановић
Проф. др Драгољуб Нешић
Проф. др Кемал Хреља

Одјељење медицинских наука

1. Одбор за кардиоваскуларни систем

Дописни члан Сеад Бркић, председник
Академик Сеид Хуковић
Академик Ибро Бркић
Академик Александар Никулин
Доц. др Нурудин Нумић
Доц. др Миодраг Попадић
Дописни члан Џемал Резаковић
Др Милорад Томашевић

2. Одбор за нефропатију

Академик Јакоб Гаон, председник
Др Ирфан Агановић
Др Исмет Дедић
Проф. др Лазар Ђерковић
Доц. др Момир Маџановић
Проф. др Ибро Пашаћ
Дописни члан Џемал Резаковић
Др Бориша Телебак

3. Одбор за вирусни хепатитис

Академик Јакоб Гаон, председник
Др Атиф Арањаутовић
Др Ирфан Агановић
Проф. др Драган Ђорђевић
Доц. др Мирко Карловац
Проф. др Миха Ликар
Др Алберт Мусафија
Др Златко Пувачић
Др Никола Руквина
Др Саво Шибалић
Проф. др Мухамед Тефтедарија

4. Одбор за малигна обољења

Академик Хишам Сердаревић, председник
Др Мухамед Берберовић
Др Мирјана Боковић
Проф. др Весна Хаџиомеровић
Академик Сеид Хуковић
Доц. др Фахрудин Коњхоџић
Проф. др Драган Косорић

Др Абдулах Коњиџија
Академик Александар Никулин

Одјељење техничких наука

- 1. Комисија за водопривреду**
Академик Александер Трумић, председник
Академик Јосип Баћ
- 2. Поткомисија за математско моделирање транспортних процеса у флуиду**
Дописни члан Кемал Хаџалић, руководиоца
Академик Јосип Баћ
Академик Александер Трумић
Мр Хаша Бајрактаревић-Добран, дипл. инг.
Исмет Демирџић, дипл. инг.
Мр Милош Љубоја, дипл. инг.
Срећко Неуман, дипл. инг.
Рамиз Селимовић, дипл. инг.
Мр Мирослав Сијерчић, дипл. инг.
Мр Никола Стошић, дипл. инг.
Славко Васић, дипл. инг.
- 3. Комисија за енергетику**
Дописни члан Кемал Хаџалић, председник
Академик Радослав Јовановић
Проф. др Наим Афган
Проф. др Сеад Софтић
Проф. др Александар Поповић
- 4. Комисија за теоретске и техничке проблеме системних истраживања**
Академик Светозар Зимоњић, председник
Дописни члан Божидар Матић
Др Владимир Глигић
Проф. др Ахмет Манџић
Проф. др Бранислава Перуничкић
Др Владимир Сивјаков
Др Александар Поповић
Др Драшко Сувајџић
Др Петар Кесић
Др Асиф Шабановић
Др Љубиша Драгановић
Др Мухамед Агавагић

Одјељење природних и математичких наука

- 1. Одбор за заштиту животне средине**
Академик Тихомир Вуковић, председник
Академик Авдо Хаџибеговић
Академик Миливоје Ђирић

Академик Љубомир Берберовић
Дописни члан Младен Трковник
Академик Марко Циглар
Академик Грујица Жарковић
Др Мехмедалија Ибровић
Академик Јакоб Гаон
Академик Стјепан Ловреновић
Дописни члан Кемал Хањалић
Дописни члан Иван Штраус
Проф. др Сулејман Фестић
Проф. др Смиља Мучибабић
Проф. др Витомир Стефановић
Др Златко Пувачић
Др Стеван Борозан
Проф. др Невенка Прека-Липолд
Проф. др Драго Баго
Проф. др Фазлија Аликалфић

МЕЃУОДЈЕЉЕЊСКИ ОДБОРИ

1. Одбор за природне ресурсе

Академик Радослав Јовановић, предсједник
Академик Миљивоје Ђирић
Академик Александер Трумић
Академик Иван Соклић
Академик Тихомир Вуковић
Дописни члан Кемал Хањалић
Дописни члан Фабијан Трубеља

2. Одбор за генетичко нижењерство и биотехнологију

Академик Љубомир Берберовић, предсједник
Академик Тихомир Вуковић
Академик Мирослав Варадић
Академик Светозар Зимоњлић
Дописни члан Јелена Грујић-Васић
Др Здравко Пујић
Др Решад Добардић
Проф. др Мира Јадрић-Винтерхалтер
Проф. др Олга Видовић

Комисија за координацију књижевнoисторијских истраживања

Дописни члан Радован Вучковић, предсједник
Академик Мидхат Шамић
Проф. др Јурај Мартиновић
Проф. др Славко Леовац
Проф. др Зденко Лешин
Проф. др Сулејман Грозданић
Миодраг Богичевић
Др Станиша Тутњевећ

МЕЂУАКАДЕМИЈСКИ ОДБОРИ НА СТАРАЊУ АНУБХ

1. Међуакадемијски одбор за испитивање народне религиозне обредне музике у Југославији

Академик Цвјетко Рихтман, председник

Лоренц Антони (АНУК)

Др Јерко Безић (ЈАЗУ)

Др Змага Кумер (САЗУ)

Др Милош Милошевић (ЦАНУ)

Сотир Голаховски (МАНУ)

Мр Горана Долинер

Мр Мирослава Фулановић-Шошић

Мр Винко Крајтмајер

Др Анкица Петровић

Академик Владо Милошевић

Мр Дуња Рихтман-Шотрић

Мр Јасна Спанић

2. Међуакадемијски одбор за проучавање земљишта

Академик Миливоје Ћирић, председник

Академик Живојин Тешић (САНУ)

Академик Георги Филиповски (МАНУ)

Академик Љубомир Павићевић (ЦАНУ)

Инг. Грујица Ђуретић

Dr Zoltan Racz (ЈАЗУ)

Проф. др Војна Јакшић (АНУБХ)

Франце Лобник (САЗУ)

Др Мустафа Даути (АНУК)

Никола Миљковић (ВАНУ)

3. Међуакадемијски одбор за лијекове

Академик Сеид Хуковић, в.д. председника

Академик Драго Икић (ЈАЗУ)

Дописни члан Јелена Грујић-Васић (АНУБХ)

Проф. др Владислав Варагић (САНУ)

Проф. др Душан Белеслина (САНУ)

Др Владимир Војводић (ЦАНУ)

4. Међуакадемијски одбор за организацију заштите здравља

Академик Грујица Жарковић, в.д. председника

Академик Гојко Николиш (САНУ)

Дописни члан Златибор Петровић (САНУ)

Дописни члан Мирослав Радовановић (ВАНУ)

Др Изедин Осмајић (АНУК)

5. Међуакадемијски одбор за енергетску електронику

Академик П. Миљанић, дипл. инг.

Дописни члан L. Gyergyek, дипл. инг.

С. Митровић, дипл. инг.
Проф. др К. Језерник, дипл. инг.
И. Лонгар, дипл. инг.
Мр В. Муха, дипл. инг.
Ј. Пукл, дипл. инг.
Ј. Грегорчич, дипл. инг.
Х. Видмар, дипл. инг.
Др А. Шабановић, дипл. инг.
Мр З. Бенчич, дипл. инг.
В. Корошец, дипл. инг.
П. Тепина, дипл. инг.
Академик Т. Босанац, дипл. инг.
Др В. Вучковић, дипл. инг.
Академик С. Зимоњић, дипл. инг.
Др Г. Демировски, дипл. инг.
Проф. Р. Цајхен, дипл. инг.
Т. Ранчич, дипл. инг.
М. Кример, дипл. инг.

РАД ОРГАНА И ТИЈЕЛА АКАДЕМИЈЕ

УВОД

Академија је у 1984. години усмјерила своје активности, у првом реду, на реализацију програма рада који је усвојила Редовна скупштина, одржана 18. марта 1984. године.

Скупштина Академије је подржала предложени програмски концепт, који имплицира знатно већи ангажман одјељења и радних тијела Академије, као и успостављање свестраних облика сарадње са институтима и другим организацијама у области науке и умјетности. У оквирима ове дјелатности закључен је Самоуправни споразум о сарадњи на унапређивању научне дјелатности у СРБиХ између Академије и СИЗ-а науке БиХ, као и Споразум о сарадњи Академије и Рударско-геолошког института и факултета у Тузли. Првим споразумом уређују се међусобни односи у више области истраживања, а нарочито у погледу дефинисања стратешких праваца научних истраживања у Босни и Херцеговини. Другим споразумом наглашава се координациона функција Академије (Одбора за природне ресурсе) у конституисању дугорочних програма у подручју фундаменталних истраживања у оквиру геолошких и рударских наука.

У сарадњи са Институтом за језик и књижевност и Филозофским факултетом у Сарајеву у Академији је основана Комисија за координацију књижевноисторијских истраживања. Комисија је донијела петогодишњи тематски програм истраживања, који треба да се реализује посредством СИЗ-а науке БиХ и у координацији наведене Комисије. (Сличне иницијативе су покренуте и у генерирању тематских програма истраживања у областима историје народа БиХ и историје умјетности БиХ.)

Покретањем часописа »Радови математички«, који ће излазити као посебна свеска у оквиру едиције »Радови« Одјељења природних и математичких наука, а у сарадњи са Друштвом математичара, физичара и астронома БиХ и Одсјеком за математику Природно-математичког факултета у Сарајеву, отворен је нов вид Академијине научне дјелатности. Већ у току приређивања првог броја овог часописа, Уредништво је успјело да ангажује најпознатије домаће и иностране математичаре.

У оквиру рада Академијиних тијела — одјељења, одбора и комисија, реализован је програм из шире Академијине дјелатности. Запажен је, посебно, квалитетан рад Академијиних научних јединица, те добра припрема научних скупова и едиција издавачке дјелатности.

У међуакадемијској сарадњи представници Академије су учествовали у реализацији програма из области историје, балканистике, лингвистике, археологије, медицине, етномузикологије, енергетике и неких других научних области. Ова сарадња се континуирано развија и проширује. У 1984. години основана су два међуакадемијска одбора са сједиштем при АНУБиХ: Одбор за лијекове и Одбор за организацију здравствене заштите.

Руководећа тијела Академије реализовала су обиман и сложен програм активности: разрађиване су норме и принципи научне дјелатности Академије, питања сарадње Академије и института, стварања повољних материјалних и других услова за рад одјељења и радних тијела Академије.

Предсједништво и Извршни одбор врло успјешно су сарађивали на остваривању усвојених концепата Академијине дјелатности.

У 1984. години Академија је из свог састава изгубила више научника и умјетника. Смрћу Исмета Мујезиновића, Тихомила Марковића, Миралема Џинића, Недима Филиповића, Хусрефа Реџића, Кемала Капетановића, Владимира Чавке и Бранка Ђоџића — из њеног састава су нестали чланови који су знатно допринијели развоју и афирмацији Академије.

Скупштине Академије

Редовна скупштина одржана је 18. марта 1984. године. Скупштина је усвојила Извјештај о раду Академије за 1983. годину и План рада Академије за 1984. годину, као и завршни рачун за 1983. и финансијски план Академије за 1984. годину.

Изборна скупштина (избор нових чланова) одржана је 17. маја 1984. године. На овој скупштини су изабрани нови редовни, дописни, домаћи и инострани чланови Академије:

а) за редовне чланове Академије:

дописни члан Љубомир Берберовић
дописни члан Бошко Кућавски,
дописни члан Стјепан Лозреновић,
дописни члан Александар Никулић,
дописни члан Енвер Реџић,
дописни члан Хишам Сердаревић,
дописни члан Раде Ухлик;

б) за дописне чланове Академије:

др Јелена Грујић-Васић, професор Фармацеутског факултета у Сарајеву,
др Божидар Матић, професор Електротехничког факултета у Сарајеву,
Изет Сарајлић, књижевник из Сарајева,
дипл. инж. арх. Иван Штраус из Сарајева,
др Радован Вучковић, професор Филозофског факултета у Сарајеву;

ц) за домаће чланове Академије:

др Ђурђе Бошковић, члан Македонске академије на науките и уметностите,
др Цвито Фисковић, члан Југославенске академије знаности и умјетности,
др Радослав Катичић, члан Југославенске академије знаности и умјетности,
др Ђуро Курепа, члан Југославенске академије знаности и умјетности,
др Љубиша Ракић, члан Српске академије наука и уметности;

д) за иностране чланове Академије:

dr Libero Ajello, члан Аргентинске академије медицинских наука
dr Carlos Luis de Cuenca, члан Шпанске академије наука,
др Александар Јефимович Шејдлин, члан Академије наука СССР,
др Владимир Јевгењевич Соколов, члан Академије наука СССР.

Изборна скупштина (избор Предсједништва и Извршног одбора) одржана је 25. децембра 1984. године.

На Редовној скупштини Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине одржаној 21. марта 1985. године, предсједник Академије академик Светозар Зимоњић поднио је уводно излагање, у коме је посебно нагласио сљедеће:

— Програмску активност Академије треба тако развијати и тематски уређивати да сваки члан Академије нађе своје мјесто у реализацији Академијиних програма. То ме треба да допринесе, у првом реду, разноврсност програмских концепата и активност радних тијела Академије.

— У више наврата у Академији је расправљано о оснивању Академијиних центара и њиховој функцији у развоју наука и умјетности. Академија не би могла развијати овај облик организовања у оквиру трајних професионалних тијела. Међутим, центри би, као научна тијела за одређена мултидисциплинарна истраживања, имали вишеструку функцију: окупљали би истакнуте научне раднике у реализацији значајних програма и пројеката и дали би, свакако, значајан подстицај креативном раду у Академији и њеној функцији окупљања потенцијала у науци на конкретним програмима. И Закон о Академији и Статут обавезују чланство да се што више ангажује на плану израде концепта Стратегије развоја научних истраживања код нас и то је, у ствари, једна од кључних дуготрајних оријентација у дјелатности Академије.

— Посебна је улога Академије у погледу стварања, конституисања и развоја научних истраживања у области историје, књижевности и умјетности. Академија сама не може да реализује велике пројекте у овим областима, али ослоном на факултете и институте може уредити дугорочне програме истраживања, за која су најпогоднија база професионалне истраживачке институције. На том правцу се доста постигло и већ започете концепте ваља даље развијати.

— Наша међународна научна сарадња треба да да веће ефекте, поготову у погледу тематских истраживања која су од интереса за реализацију научног и умјетничког програма Академије.

У расправи о Извјештају и Плану рада Академије више чланова је нагласило да започети курс дјелатности треба даље континуирано развијати, уз већу активност свих чланова у реализацији Академијиних програма. Нарочито је наглашена потреба да Академија својим ангажманом допринесе утврђивању стратешких праваца научних истраживања. Такође је наглашена нужност обављања свих оперативних послова у Академији на вишем нивоу, прије свега у погледу кореспондентности и пласмана њених издања, уређивања Летописа и комплетирања документације о активностима Академије и њених чланова.

Скупштина је сугерисала отварање новог радног мјеста за радника у звању стручног сарадника, који би радио на пословима секретара Редакције часописа »Радови математички« и информација у Библиотеци.

Посебан акценат у расправи дат је активностима које претходе избору нових чланова. У одјељењима би ваљало ускоро повести расправу о стању у појединим наукама код нас и с тога становишта расправљати и о већем броју могућих кандидата.

Скупштина је усвојила наведене приједлоге и гледишта.

Потпредсједник Академије академик Марко Циглар извјестио је Скупштину о условима финансијског пословања Академије у 1984. години и том приликом нагласио да је Извршно вијеће Скупштине СРБиХ интервенисало са 12,700.000 динара посебних средстава, која су утрошена дијелом за текуће потребе Академије и већим дијелом за реконструкцију гријања у згради Академије. Такође, СИЗ науке БиХ уплатио је у Фонд за научноистраживачки рад Академије 2,000.000 динара, чиме је знатно ојачана финансијска основа Фонда.

У другом дијелу излагања академик Циглар интерпетирао је принципе распореда средстава у Финансијском плану Академије за 1985. годину и нагласио да би ова средства била довољна за покриће трошкова Академијине дјелатности у 1985. години, под условом да инфлација не пређе висину од 40 посто.

Након овог излагања Скупштина је усвојила Завршни рачун Академије за 1984. годину и Финансијски план Академије за 1985. годину.

Предсједништво Академије

На 8 одржаних сједница Предсједништво је разматрало и доносило одлуке о питањима реализације Академијине дјелатности, а посебно о:

- научним пројектима које води Академија,
- међуакадемијској сарадњи,
- сарадњи са институтима и другим организацијама у БиХ и
- припреми редовне и изборне скупштине.

Предсједништво је, такође, расправљало и одлучивало о иницијативама које је покренуо Извршни одбор:

- о реорганизацији Стручне службе Академије,
- о покретању активности за обезбјеђење погодног простора за оснивање Академијине галерије,
- о развоју издавачке дјелатности,
- о оснивању радних тијела Академије и
- о развоју техничке основе неопходне за ефикаснији научни рад у Академији.

Предсједништво је благовремено и ефикасно рјешавало питања везана за остваривање Академијине дјелатности.

Извршни одбор Предсједништва

На 24 сједнице Извршни одбор је разматрао сва питања која су стављана на дневни ред сједница Предсједништва. Сва основна документа, приједлоге нових програмских активности, као и програме сарадње са институтима, припремао је Извршни одбор у сарадњи са одјељењима и радним тијелима Академије.

Предсједништво и Извршни одбор руководили су пословима и одлучивали о иницијативама за развој Академије као колегијална тијела. Њихова сарадња са одјељењима била је стална и почивала је на демократичности и узајамном консултовању о свим питањима релевантним за остваривање усвојених програма и предложених концепата развоја Академијиних дјелатности.

Одбор за координацију научног рада

У току 1984. године Одбор је одржао 6 сједница на којима је рјешавао слиједећа питања:

1. Публикован је документ »Гледишта Академије о актуелним проблемима наше науке«. Текст је упућен свим заинтересованим институцијама Републике и већ је коришћен у више јавних расправа као један од базичних докумената.

2. Одбор је на више састанака припремао пројект »Стратегија научног развоја« као саставни дио активности Академије у области научне политике што је инаугурисано документом »Гледишта Академије о актуелним проблемима науке«. Концепт је разматран на одјељењима и на основу сугестија одјељења припремљен је дефинитивни приједлог пројекта.

3. Одбор је у оквиру своје надлежности разматрао и усвајао пројекте који су предложени за финансирање из Фонда НИР-а Академије. Разматрано је и стање радова на усвојеним пројектима.

Списак пројеката и стање њихове реализације дат је у посебним извјештајима носилаца пројеката а финансијско стање Фонда НИР-а дато је у финансијском извјештају Академије. Осјећа се потреба да одјељења у већој мјери буду иницијатори акција које би реализовао Одбор за координацију. Финансијске могућности Фонда НИР-а су осјетно увећане чиме се отварају шире могућности за активирање научноистраживачког рада у Академији у складу са утврђеним концептом. То значи да су потребне иницијативе за концептуална и иницијална истраживања која ће генерисати велике пројекте. Међутим, нереална су очекивања да би Академија могла бити носилац таквих великих пројеката.

Одбор за међународну сарадњу

Највећи дио међународне научне сарадње Академија је остварила посредством Савјета академија наука и умјетности СФРЈ на основу протокола који је закључен са:

Академијом наука СССР,
Националном академијом наука САД,
Британском академијом наука,
Краљевским научним друштвом у Лондону,
Пољском академијом наука,
Бугарском академијом наука,
Кинеском академијом наука,
Аустријском академијом наука,
Академијом умјетности НДР и
Чехословачком академијом наука.

Значајна сарадња успостављена је са Европском научном фондацијом у којој је академик Миливоје Ђирић, испред Савјета академија, члан Извршног одбора. Наша Академија је била домаћин састанка Извршног одбора (Дубровник, јуни 1984). Извршни одбор Европске научне фондације чине истакнути научници из 18 европских земаља. У сарадњи са Европском научном фондацијом анимирани су и укључени из наше земље научни радници за међународне пројекте из области друштвених наука (пројекат о националним мањинама), затим у међународне одборе за друштвене и хуманитарне науке, нуклеарну физику и астрономију.

У току 1984. године у нашој академији боравили су следећи инострани радници: проф. Спирман из Ирске, проф. Али Заде Акиф Ага из СССР-а, проф. Гормахтиг из Француске, др Седлачек и др Штајн из Аустрије, проф. Гимарк из САД, академик Шејндлин из СССР-а, др Тарновски из Пољске, др Кениг из Западне Њемачке, др Брендл из Чехословачке, др Милованов из СССР-а и Чен Года, Чен Сјанбин, Фан Инџан, Чу Доцјан, Ченг Ен Бо, Је Шуи Фу из Кине.

Од стране наше академије у иностраним академијама боравили су: академик Е. Реџић у Аустрији и НДР, доп. члан Ф. Трубеља у СССР-у, академик Д. Ковачевић у Ирској, академик Г. Жарковић у З. Њемачкој, академик М. Варадин у САД, др Л. Јерковић у Бугарској, др С. Грујић у Енглеској, др Б. Говедарица у З. Њемачкој, академик Ц. Резаковић у Француској, др Д. Вујичић у СССР-у, академик М. Гарашанин у Француској, др Ж. Микић у З. Њемачкој, проф. А. Пецо у Бугарској, И. Тепић у СССР-у, и чланови Редакције Зборника докумената »Борба народа Босне и Херцеговине и Русија 1850-1878«. — акад. М. Екмечић, др Б. Маџар, др И. Тепић, др Р. Петровић и С. Перацић, у СССР-у.

Према изложеном, може се закључити да са наше и са стране Академије наука ЧССР и Академије умјетности ЊДР није било размјене, те да са наше стране нису обављена путовања за која је одређена квота за Кину и за Пољску.

На свом састанку Одбор је донио закључак да предложи поступак за измјену неких чланова Статута АНУ који су у вези са статусом и функцијом Одбора за међународну сарадњу. Предлажу се, наиме, статутарне измјене којима би, по положају и активностима, били изједначени сви одбори АНУБиХ.

Одбор за издавачку дјелатност

Активност Одбора за издавачку дјелатност одвијала се у оквиру плана и програма рада за 1984. годину, који је потврдило Предсједништво Академије.

Академија је у протеклој години објавила 10 књига, у штампи се налази још 9 наслова, док је у припреми за штампу односно у прикупљању 27 књига.

Од овог броја издања објављено је или се налази у штампи 5 књига »Радова«, 2 књиге »Дјела«, 2 књиге »Годишњака«, 8 књига »Посебних издања« и по једна књига »Грађе« и »Љетописа«.

Поред ових издања, објављена су 4 броја »Интерних информација«, интерног билтена о Академијиној текућој активности.

У оквиру реализације програма међуакадемијске сарадње, Академија је у 1984. години учествовала у издавању четири књиге, објављене у Новом Саду, Скопљу и Титограду. Сарадња на међународном плану резултирала је заједничким издањем са Академијом наука СССР Зборника докумената »Ослободилачка борба народа Босне и Херцеговине и Русија 1850-1878«. Прва књига Зборника је у штампи.

Уз редовне послове у вези с реализацијом издавачког плана Академије, Одбор је разматрао и друга питања у оквиру своје надлежности, од којих посебно треба истаћи активност на изради Правилника о издавачкој дјелатности и Одлуке о висини ауторских хонорара у издавачкој дјелатности Академије у 1984. години.

У функцији издавачког савјета часописа »Радови математички«, Одбор је практично рад Уредништва часописа и усвојио извјештај о раду у 1984. години и програм рада за 1985. годину.

ПРЕГЛЕД ОСТВАРЕЊА ИЗДАВАЧКОГ ПЛАНА АКАДЕМИЈЕ У 1984. ГОДИНИ

Издање	Наслов	Одјељење (научна јединица)
I. Изашло из штампе		
1. РАДОВИ LXXV/8	Зборник радова поводом јубилеја академика Р. Јовановића	Одјељење техничких наука
2. РАДОВИ LXXVII/9	Зборник радова поводом јубилеја академика А. Трумића	Одјељење техничких наука
3. ГОДИШЊАК XXII/20	Свеска за 1983. годину	Центар за балканолошка испитивања
4. ПОС. ИЗДАЊА LXVI/13	Група аутора: Математски модели турбулентних транспортних процеса	Одјељење техничких наука

Издање	Наслов	Одјељење (научна јединица)
5. ПОС. ИЗДАЊА LXVII/11	Симпозијум о духовној културу Илира	Центар за балкано-лошка испитивања
6. ПОС. ИЗДАЊА LXXII/14	Научни скуп: Актуелни проблеми и приоритетни правци истраживања у енергетици	Одјељење техничких наука
7. ПОС. ИЗДАЊА LXXV/12	Научни скуп: Генетичко инжењерство и биотехнологија	Одјељење природних и математичких наука
8. ПОС. ИЗДАЊА LXXVI/12	А. Стипчевић: Bibliographia Illyrica (Supplementum 1978-1982)	Центар за балкано-лошка испитивања
9. ПОС. ИЗДАЊА LXXIX/19	Симпозијум о савременој југословенској поезији	Одјељење за књижевност и умјетност
10. ГРАЂА XXIV/20	Р. Ухлик: Помоћни глаголи у ромском језику	Одјељење друштвених наука
II. У штампи:		
1. РАДОВИ LXXVI/23	II свеска прилога поводом јубилеја академика П. Фукарека (биологија)	Одјељење природних и математичких наука
2. РАДОВИ LXXX/22	Свеска за 1983. годину	Одјељење медицинских наука
3. РАДОВИ LXXXII/24	Свеска математика-физика за 1983. годину	Одјељење природних и математичких наука
4. ГОДИШЊАК XXIII/21	Свеска за 1984. годину	Центар за балкано-лошка испитивања
5. ДЈЕЛА LIX/34	III. Бешлагич: Камене столице у Босни и Херцеговини	Одјељење друштвених наука
6. ДЈЕЛА LX/4	А. Бенац: Утврђена илирска насеља	Центар за балкано-лошка испитивања
7. ПОС. ИЗДАЊА LXX/13	V југословенска ономастичка конференција	Одјељење друштвених наука
8. ПОС. ИЗДАЊА LXXIV/11	Симпозијум о крвним судовима срца и коронарној болести	Одјељење медицинских наука
9. ЛЈЕТОПИС XVI	Свеска за 1983. годину	Академија

III. Издања у сарадњи са другим издавачима

Изашло из штампе:

1. Просјета НОР-а Југославије,	са Војвођанском академијом наука и уметности
2. Култура и наука у НОР-у и револуцији	са Македонском академијом на науките и уметностите
3. Савремени проблеми економске стабилизације,	са Црногорском академијом наука и умјетности
4. Правни обичаји у Црној Гори, Херцеговини и Албанији,	са Црногорском академијом наука и умјетности

У штампи:

1. Зборник докумената
»Ослободилачка борба народа
Босне и Херцеговине и
Русија 1850-1878«, са Академијом наука СССР
2. Критичари о дјелу
Тамара Свијарића са ИРО »Веселин Маслеша«

Одбор за библиотеку и документацију

Одбор за библиотеку и документацију је одржао 3 сједнице, на којима је расправљао и доносио одлуке у вези са унапређивањем рада Библиотеке, набавком књига и часописа и кориштењем књига којима Библиотека располаже. У 1984. години рад Одбора за библиотеку и документацију огледао се у следећем:

1. У заједници са Извршним одбором Академије иницирано је формирање Одбора за координацију система научних информација.

2. Подрумске просторије су оспособљене за кориштење и тиме је омогућено боље функционисање Библиотеке.

3. Донесена је одлука да се изради захвалница члановима Академије који Библиотеци поклоне своје књиге. Повод за ову одлуку био је поклон књига који је учинио академик Енвер Реџић.

4. Одобрена је набавка књига значајних за реализацију Академијиних пројеката и за индивидуални научни и умјетнички рад чланова Академије.

5. Донесена је одлука да се часописи и »Реферални билтен« из области шумарства, екологије и биологије, као и други мање употребљиви библиотечки извори, поклоне библиотекама одговарајућих факултета и института у граду и Републици.

6. На приједлог Одјељења друштвених наука, Академија је откупила научну грађу из области ромологије коју је прикупио академик Раде Ухлик. Ова грађа, у обиму од 225 ауторских табака, тематски је сређена и картотечки обрађена.

7. Откупљено је 30 књига из подручја друштвених наука, међу којима су неке ријетке и представљају посебну вриједност за богаћење књижног фонда Библиотеке.

8. Одбор је подстицао сарадњу Библиотеке са библиотекама других академија у области размјене публикација и искустава значајних за рад Академије, њених одбора, комисија и других органа.

9. У оквиру »Интерних информација« Академије редовно се објављује библиографија новопримљених књига и часописа.

У току 1984. године набављено је 933 свеска — књиге и 501 годиште-наслов периодике, и то:

1. КЊИГЕ

Куповином	102 (свеска)-књиге
Поклоном	16 свезака-књига
Размјеном	781 свезак-књигу
Наша издања	39 свезака-књиге
Укупно	933 (свеска)-књиге

2. ЧАСОПИСИ

Куповином	52 годишга-наслова периодике
Поклоном	20 годишга-наслова периодике
Размјеном	409 годишга-наслова периодике
Наша издања	20 годишга-наслова периодике
Укупно	501 годиште-наслов периодике

Библиотека је на дан 31. XII 1984. године имала 15104 свеска-књиге и 8518 годишта-наслова периодике.

3. Инвентарисање и сигнирање књига и часописа

Инвентарисано и сигнирано књига-(свезака)	933 примјера
Инвентарисано и сигнирано годишта-наслова периодике	501 примјера
Укупно	1434 примјера

4. Израда и редакција каталога књига и часописа:

Ауторско-абecedни каталог књига и часописа	2530 катал. листића
Предметни каталог књига и часописа	2480 катал. листића
Стручни каталог по систему УДК књ. и час.	2450 катал. листића
Мјесни каталог књига и часописа	2530 катал. листића
Укупно	9990 катал. листића

5. Размјена и поклон публикација

У истом временском периоду размјена публикација вршена је са 313 институција, од тога 123 у иностранству и 190 у нашој земљи. У размјену је послато 1367, на поклон члановима Академије, појединим руководиоцима и институцијама у земљи 4034, а на рецензије 45 примјера Академијиних издања. Укупно је послато 5446 Академијиних издања.

6. Рад са читаоцима

Путем међубиблиотечке позајмице из Библиотеке је позајмљено 100 књига и 86 наслова-часописа. Посредством међубиблиотечке позајмице из Народне и универзитетске библиотеке Босне и Херцеговине и других библиотека у Југославији позајмљен је 30 књига. Пружено је 300 информација корисницима Библиотеке.

7. Каталогизација и магацини

Уложено каталожних листића у каталоге укупно	9990 каталожних листића
Уложено књига и часописа у магацине укупно	3000 примјера

8. Библиотека је извршила избор и израдила библиографске пописе новопримљених књига и часописа — укупно 340 библиографских јединица. Библиографски пописи новопримљених књига и часописа штампани су у »Интерним информацијама« Академије.

РАД ОДЈЕЉЕЊА, ОДБОРА, КОМИСИЈА И ЦЕНТРА

ОДЈЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ НА ЗАДАЦИМА АКАДЕМИЈЕ

Рад на научним пројектима у којима Академија има улогу носилаца

»Вриједности социјалистичког друштва и вредновање прогресивне мисли у Босни и Херцеговини између два рата«.

— носилац пројекта: академик Ариф Тановић

Рад на пројекту је завршен, радови рецензирани и предати Самоуправној интересној заједници науке Босне и Херцеговине.

»Градске заједнице«

— носилац пројекта: академик Хамдија Ћемерлић

Ради истраживања проблематике везане за функцију мјесне заједнице ангажовано је неколико научних и стручних радника из научних институција и оперативе. Ангажовани сарадници су завршили свој дио посла. Након што се радови умноже и обаве још неке неопходне радње, биће предани Самоуправној интересној заједници науке Босне и Херцеговине. Пројекат није завршен у предвиђеном року (крај 1984. године) јер је академик Хамдија Ћемерлић био дуже времена болестан.

Пројекти у којима Академија има улогу координатора

»Филозофија и критичка теорија«

— носилац пројекта: дописни члан Абдулах Шарчевић

Завршен је први дио пројекта, под насловом »Критика филозофије и теорија модерне«.

»Аутономија Босне и Херцеговине у концепцијама муслиманских политичара проњемачке оријентације«

— носилац пројекта: академик Енвер Реџић

У протеклој години обављена су истраживања грађе у сљедећим институцијама: Архиву Југославије (Београд), Архиву Војно-историјског института (Београд), Централном државном архиву Њемачке Демократске Републике (Потсдам) и Државној библиотеци Њемачке Демократске Републике (Берлин).

Учешће чланова Одјелјења на научним скуповима које је финансирала Академија

Академик Алојз Бенац је учествовао на:

— Cinquieme congrès international d'études du sud-est européen (Београд, 11-17.

септембра 1984), са рефератом »Rapports entre les Balkans du nord-ouest, le Bassin danubien et l'Europe centrale dans les périodes préhistoriques«,

— XII конгресу археолога Југославије (Нови Сад, 9-12. октобра 1984), са рефератом »Утврђена праисторијска насеља у западном дијелу Југославије«.

Академик Хасан Хациомеровић је организовао и учествовао на:

— Колоквијуму о проблему запослености (Сарајево, 5. и 6. јануара 1984), са уводним рефератом. Овим колоквијумом је завршен рад на истоименом пројекту, у којем је Академија имала улогу носиоца;

— Научном скупу »Концепција дугорочног привредног развоја Босне и Херцеговине за период од 1985. до 2000. године« (Сарајево, априла 1984), са главним рефератом. Скуп је организовала Академија у сарадњи са Економским институтом у Сарајеву и Заводом за друштвено планирање Босне и Херцеговине.

Академик Десанка Ковачевић-Којић је учествовала у раду »Comission internationale pour l'histoire des villes« (Даблин, јуна 1984), са рефератом »Relations entre les agglomerations minières et la campagne en Bosnie médiévales«.

Академик Стјепан Ловреновић је учествовао на:

— Колоквијуму о проблему запослености (Сарајево, 5. и 6. јануара 1984), са дискусијом »Незапосленост и прикривена запосленост«,

— Научном скупу »Концепција дугорочног привредног развоја Босне и Херцеговине за период од 1985. до 2000. године« (Сарајево, априла 1984), са дискусијом »Дугорочни развој СР Босне и Херцеговине«.

Академик Енвер Реџић је учествовао на:

— 20. јубиларној конференцији »Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung« (Линц, 11-15. септембра 1984), са рефератом »Die jugoslawische Arbeiterbewegung und der Aufstand der österreichischen Arbeiter in Februar 1934«.

С обзиром да је академик Реџић био гост организатора, АНУБиХ је дјелимично финансирала његово учешће.

Академик Цвјетко Рихтман је учествовао на:

— Симпозијуму поводом педесете годишњице оснивања Фолклорног института у Љубљани (Љубљана, 16. октобра 1984), са рефератом »Људско гласбено изрочило в содобности«.

— V конгресу Међународне асоцијације за проучавање југоисточне Европе (Београд, 11-15. септембра 1984), са рефератом »Les éléments les plus anciens dans la musique traditionnelle de Bosnie-Herzégovine«.

— I јавном састанку Међуакадемијског координационог одбора за испитивање традиционалне народне обредне религиозне музике у Југославији (Сарајево, 14. јуна 1984), са рефератом »О старословенском обредном појењу на отоку Крку« и извјештајем о раду Одбора.

Дописни члан Мухамед Филиповић је учествовао на Колоквијуму о проблему запослености (Сарајево, 5. и 6. јануара 1984. године), са дискусијом »Економски модел и запошљавање«.

Рад Одјељења на текућим задацима

У 1984. години одржано је девет сједница Одјељења. На прве три сједнице настављена је расправа о поступку у вези са избором нових чланова Академије који је започео у 1983. години.

На једној сједници поднесен је извјештај о реализацији научног пројекта »Проблем запослености« и дискутовано о том питању.

На двије сједнице водила се расправа о елаборату Одбора за координацију научног рада Академије под насловом »Основе за расправу о актуелним питањима наше науке« и о концепту пројекта »Стратегија развоја научних истраживања у Босни и Херцеговини до 2000. године«. На основу ове последње дискусије Одјељење је дало своје сугестије за израду дефинитивне верзије наведеног пројекта.

На двије сједнице дискутовано је о кандидатима за часништво Академије и изабрани су нови секретар и замјеник секретара Одјељења.

На свим сједницама расправљано је о текућим пословима у Академији и Одјељењу, о учешћу чланова на научним скуповима и конгресима, о рецензијама за пристигле радове, о раду међуакадемијских одбора итд.

Рад чланова Одјељења у тијелима Академије

Академик Алојз Бенац:

- члан Предсједништва Академије и
- директор Центра за балканолошка испитивања.

Академик Хамдија Ђемерлић:

- члан Одбора за финансије АНУБиХ,
- члан Комисије за филозофију, социологију и политологију,
- предсједник Одбора за награде и одликовања,
- представник Академије у Међуакадемијском одбору за просвету и школство у НОР-у и револуцији народа и народности Југославије (радио на припреми зборника радова Симпозијума о просвјети у НОР-у и револуцији).

Академик Милорад Екмечић:

- у новембру 1984. године боравио у Москви као представник Академије у Редакционом одбору за Зборник историјске грађе Босне и Херцеговине за период од 1850-1875. године.

Академик Хасан Хаџиомеровић:

- генерални секретар АНУБиХ,
- предсједник Комисије за економске науке,
- члан Међуодјељенског одбора за просторно планирање,
- члан Међуодјељенског одбора за природне ресурсе,
- предсједник Организационог одбора Симпозијума о проблему запослености.

Академик Десанка Ковачевић-Којић:

- секретар Одјељења друштвених наука и члан Предсједништва Академије,
- члан Организационог одбора Комисије за историју народа БиХ,
- предсједник Поткомисије за историју народа Босне и Херцеговине у средњем вијеку,
- члан Координационог Одбора за сарадњу Академије и Института за историју у Сарајеву,
- представник Академије у Националном комитету Друштва историчара Југославије и
- представник Академије у Комитету за византологију у Београду.

Академик Стјепан Ловреновић:

- замјеник секретара Одјелјења друштвених наука,
- члан Комисије за економске науке и
- члан Организационог одбора Колоквијума о проблему запослености.

Академик Енвер Реџић:

- члан Одбора за координацију научног рада АНУБиХ (Учествовао у припреми елабората »Стратегија развоја научних истраживања у БиХ до 2000. године«. Као члан Одбора прегледао пројекте из области друштвених наука чији су аутори конкурисали код СИЗ-а науке БиХ).
- предсједник Редакционог одбора »Прилога за историју народа Босне и Херцеговине« (припремао и водио сједнице Одбора, организовао рецензирање приспјелих радова и написао четири рецензије) и
- члан Координационог одбора за сарадњу Академије и Института за историју у Сарајеву.

Академик Цвјетко Рихтман:

- предсједник Комисије за етномузиколошка испитивања АНУБиХ,
- предсједник Међуакадемијског координационог одбора за испитивање традиционалне народне обредне религиозне музике у Југославији и
- руководилац рада на пројекту »Етнографски преглед Босне и Херцеговине — народи и народности«.

Академик Војислав Спаић:

- члан Комисије за награде и одликовања,
- члан Међуодјелјењског одбора за просторно планирање,
- члан Одбора за организовање 20. годишњице АНУБиХ,
- представник Академије у Савјету ССП-а за објављивање докумената о спољној политици СФРЈ и члан Редакције и
- представник АНУБиХ у Савјету Енциклопедије Југославије за Босну и Херцеговину.

Академик Ариф Тановић је члан Комисије за филозофију, социологију и политологију.

Дописни члан Боривој Човић:

- члан Центра за Балканолошка испитивања АНУБиХ,
- члан Редакционог одбора Годишњака Центра и
- члан Одбора за међународну сарадњу АНУБиХ.

Дописни члан Мухамед Филиповић је предсједник Комисије за филозофију, социологију и политологију.

Дописни члан Петар Мандић:

- члан Комисије за филозофију, социологију и политологију,
- члан Савјета часописа »Радови математички«,
- предсједник Одбора за библиотеку и документацију АНУБиХ (у 1984. одржане три сједнице) и
- учествовао у изради пројекта за оснивање одбора за координацију научних информација.

Дописни члан Абдулах Шарчевић је члан Комисије за филозофију, социологију и политологију.

Члан Академије Асим Пецо:

- предсједник Комисије за лингвистичка испитивања,
- представник АНУБиХ у Савјету Института за језик и књижевност у Сарајеву,
- предсједник Републичког одбора за ономастику у АНУБиХ и
- предсједник Организационог одбора Научног скупа о лингвистичкој проблематици (организатор АНУБиХ)

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ МЕЂУАКАДЕМИЈСКИХ ОДБОРА

Међуакадемијски координациони одбор за испитивање традиционалне обредне религиозне музике у Југославији

— предсједник Одбора: академик Цвјетко Рихтман

У 1984. години Одбор је одржао један радни састанак (26. априла) и Први јавни састанак (14. јуна), коме је присуствовао већи број музичких радника из Сарајева.

На овом састанку поднесена су сљедећа саопштења — академик Цвјетко Рихтман: О старословенском обредном појању на отоку Крку, изванредни члан ЈАЗУ Јерко Безић: Осмерачке pjesме у глагољашком пјевању, доц. Винко Крајтмајер: *Missa quotidiana* у Босни и Херцеговини, доц. мр Дуња Рихтман-Шотрић: Славско обредно појање код Срба у Босни и Херцеговини, мр Јасна Спаић: Исламско обредно пјевање по босанском мекаму и доц. др Анкица Петровић: Локални идиоми у обредним напјевима сефарских Јевреја у Босни и Херцеговини.

Међуакадемијски одбор за Историјско-географски речник и Атлас југословенских земаља у средњем и XVI веку (САНУ)

Предсједник Одбора: академик Милисав Лутовац

Представници АНУБиХ: академик Недим Филиповић и проф. др Ратомир Гашпаровић

У првој половини 1984. године радило се на завршном елаборату, који је након одговарајућих верификација предан СИЗ-у науке БиХ у јуну 1984. године. Овим је завршена друга фаза рада на Рјечнику и Атласу (I фаза од 1977-1980), па је тако обрађена топонимија средње и сјевероисточне Босне у другој половини XV и у XVI вијеку. Основи за обраду били су турски дефтери. У двије фазе рада на пројекту обрађен је 21 дефтер.

Међуакадемијски одбор за Археолошку карту Југославије (МАНУ)

Представници АНУБиХ: академик Алојз Бенац и др Ђуро Баслер

Рад на Археолошкој карти Босне и Херцеговине у 1984. години био је веома интензиван. Описивање налазишта (3000 јединки са 4 до 30 редака по локалитету) приводи се крају. Припремљена је израда 80 географских карата.

Пословима руководи Комисија од три члана (др Боривој Човић, др Ђуро Баслер и Нада Милетић), док је писање текстова повјерено већем броју археолога. Одбор је делегирао свог представника за састанак у Скопљу, гдје је поднесен опширан извјештај о раду.

Међуакадемијски одбор за Корпус ваза (САНУ)

Представници АНУБиХ: академик Алојз Бенац и др Ђуро Баслер

У протеклој години није рађено на Корпусу, будући да је др Маја Паровић-Пешикан већ раније објавила корпус грчких ваза у збиркама Земаљског музеја у Сарајеву, а тиме је био обухваћен сав постојећи фонд на територији Босне и Херцеговине. За сада, према томе, нема потребе за израду неког другог свеска.

Међуакадемијски координациони одбор за проучавање живота и обичаја народа и народности Југославије (МАНУ)

Представници АНУБиХ: академик Цветко Рихтман и доц. Неџад Хацидедић

На сједници Одбора одражаној у Београду 27. септембра 1984. године размотрен је извјештај о раду и предлог за сарадњу са Институтом за етнографију »Миклухо Маклај« у Лењинграду за период 1986-1990. На сједници Одбора дискутовано је и о раду на едицији »Етнографија Југославије«.

Међуакадемијски координациони одбор за проучавање југословенских народних умотворина (САНУ)

Представници АНУБиХ: академик Цветко Рихтман и др Џенана Бутуровић, виши научни сарадник Земаљског музеја у Сарајеву

У 1984. години Одбор се није састајао. Представници АНУБиХ наставили су рад на преузетим задацима: академик Џвјетко Рихтман завршио је и предао за штампу 2. књигу Зборника народних пјесама БиХ — сватовске пјесме и почео са одабирањем и припремањем грађе за 3. књигу Зборника народних пјесама БиХ — обредно-обичајне пјесме.

Чланови Одјељења укључени су и у рад следећих међуакадемијских одбора:

- Међуакадемијски одбор за проучавање школства и просвјете у НОР-у и револуцији народа и народности Југославије (ВАНУ) — академик Хамдија Ћемерлић;
- Међуакадемијски одбор за економска истраживања (ЦАНУ) — академик Стјепан Ловреновић
- Међуакадемијски координациони одбор за балканологију (САНУ) — академик Алојз Бенац;
- Међуакадемијски одбор за проучавање узрока и посљедица II свјетског рата (ЈАЗУ) — академик Хамдија Ћемерлић;
- Међуакадемијски одбор за проучавање тенденција у хуманистичким и друштвеним наукама у Југославији (САЗУ) — академик Хамдија Ћемерлић;
- Међуакадемијски одбор за историју колонизације југославенских земаља (ЈАЗУ) — академик Милорад Екмечић и проф. др Милан Васић;
- Међуакадемијски одбор за балканске трговце у Угарској у XVIII веку (САНУ) — академик Милорад Екмечић;
- Међуакадемијски одбор за проучавање патријархалних заједница и културе (ЦАНУ) — академик Џвјетко Рихтман и академик Десанка Ковачевић-Којић;
- Међуакадемијски одбор за израду Реперторија средњовјековних извора (ЈАЗУ) — академик Десанка Ковачевић-Којић;
- Међуакадемијски одбор за сувремене југославенске језике (ЈАЗУ) — члан АНУБиХ Асим Пецо;
- Међуакадемијски одбор за дијалектолошке атласе (САНУ) — члан АНУБиХ Асим Пецо;

— Међуакадемијски одбор за ономастику (ЈАЗУ) — члан Академије Асим Пецо и др Драгомир Вујичић, виши научни сарадник и

— Међуакадемијски одбор за испитивање војних крајина у Југославији (САНУ) — академик Недим Филиповић.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈА И ЦЕНТРА

Комисија за етномузиколошка испитивања

— председник Комисије: академик Цвјетко Рихтман

У протеклој години чланови Комисије су радили на задацима:

— Међуакадемијског координационог одбора за испитивање традиционалне народне обредне религиозне музике у Југославији (АНУБиХ) — в. Извјештај,

— Међуакадемијског координационог одбора за проучавање живота и обичаја народа и народности Југославије (МАНУ) — в. Извјештај;

— Међуакадемијског координационог одбора за проучавање југословенских народних умотворина (САНУ) — в. Извјештај;

— приступили су реализацији пројекта »Етнографски преглед БиХ — народи и народности БиХ«.

Комисија за филозофију, социологију и политологију

Председник Комисије: допис. чл. Мухамед Филиповић

Комисија је у 1984. години радила на довршавању и комплетирању материјала за пројекат »Вриједности социјалистичког самоуправног друштва и вредновање прогресивне мисли између два рата«. Комисија је одржала пет сједница. На сједницама су примани и оцјењивани завршни радови и одлучено је о начину њихове презентације.

Комисија је усвојила генерални научни извјештај за АНУБиХ, као и за СИЗ науке БиХ, те извјештај о извршењу финансијског плана.

КОМИСИЈА ЗА ЛИНГВИСТИЧКА ИСПИТИВАЊА

Рад Комисије и у 1984. години био је усмјерен на остваривање задатака из плана рада Комисије за ту годину, који је одобрило и усвојило Одјељење друштвених наука Академије. У основи, пажња је била усмјерена на остваривање задатака из области два основна круга доста сложених научних проблема којима се Комисија бави:

1. на извршавање задатака који су везани за одређене веће и дугорочије научне пројекте међународног и међуакадемијског (југословенског) карактера, — и

2. на интензиван рад у пројекту: комплексно испитивање босавско-херцеговачких говора, који се (пројекат) остварује у сарадњи Комисије и Одјељења за језик Института за језик и књижевност у Сарајеву.

Руководилац и председник Комисије је проф. др Асим Пецо, члан Академије, а стално запослени радници у Комисији су др Драгомир Вујичић, виши научни сарадник, и Невенка Гошпић, стручни савјетник. Поред тога, Комисија је, као и раније, ангажовала на одређеним пословима и један број спољних сарадника.

І. Рад на научним пројектима

І. 1. Општесловенски лингвистички атлас (ОЛА)

Како је и у прошлогодишњем извјештају речено, у раду на овом великом међународном пројекту дошло је до застоја због посве ненаучно заснованих ставова Бугарске академије наука и бугарске Комисије ОЛА о македонском језику. Тек након

дефинитивног бугарског повлачења из рада не само у овом него и у осталим атласима, ствари су кренуле набоље: почели су да се организују радни и други састанци појединих тијела ОЛА и, што је најважније, да се организује даљи рад.

Тако је:

а) У организацији Разреда за филологију Југословенске академије знаности и умјетности у Загребу од 5-10. новембра 1984. године одржано неколико сједница чланова Међународне комисије и Редакционог колегија ОЛА, на којима је смирено и научно размотрена ситуација у раду на ОЛА послје повлачења Бугара. То засједање је значајно по томе што су утврђени и прихваћени важни закључци у вези с даљим радом на Атласу, као и у вези са физиономијом томова Атласа. На засједању у Загребу учествовали су члан Академије Асим Пецо и др Драгомир Вујичић. За то засједање Д. Вујичић је израдио и једну пробну карту без бугарског материјала (која је тамо разматрана) да би се видјело да ли је довољно са раније урађених карата само »скинути« бугарски материјал или ће, пак, бити потребно те карте прерађивати, односно радити их изнова;

б) на засједању Међународне комисије, Редакционог колегија и радних група у Москви од 4-9. децембра учествовали су А. Пецо и Д. Вујичић. Том приликом је А. Пецо израдио једну фонетску карту са Б. Финком, а Д. Вујичић уготовио за објављивање без бугарског материјала своје двије лексичке карте, два индекса уз њих, као и одговарајуће легенде и коментаре. — Први лексички том Атласа коначно ће бити предат у штампу 1985. године, што представља значајан помак у раду на Атласу;

ц) члан Академије А. Пецо и виши научни сарадник Д. Вујичић учествовали су на сједницама Међуакадемијског одбора за дијалектолошке атласе, као и на сједницама свих његових комисија: Комисије за Европски лингвистички атлас, Комисије за Општекарпатски дијалектолошки атлас (овдје и спољни сарадник Комисије др Ј. Баотић) и Комисије за српскохрватски/хрватскосрпски дијалектолошки атлас (14. III 1984. у Загребу и 21. XII 1984. у Београду).

I. 2. Европски лингвистички атлас (АЛЕ)

Иако се у овом међународном пројекту рад одвија нешто успореније, ипак су 1984. године објављени уводни том и први том карата АЛЕ.

У протеклој години нису тражени нови материјали, па је наш члан Комисије за АЛЕ (Д. Вујичић), како је већ речено, само присуствовао сједницама те комисије.

I. 3. Општекарпатски дијалектолошки атлас (ОКДА)

Рад на овом атласу у великом је застоју, па је у 1984. години одржан само један дводневни радни састанак југословенске Комисије за ОКДА у Београду (24. и 25. фебруара), на коме су рађене карте за III том. У раду на том састанку учествовали су Д. Вујичић и Ј. Баотић.

Застој у раду и на овом Атласу проузроковали су ставови Бугарске академије наука и бугарске Комисије за ОКДА, као и њихове интервенције у СССР-у.

Чланови Југословенске Комисије за ОКДА Д. Вујичић и Ј. Баотић учествовали су на редовном годишњем састанку те комисије у Београду 21. XII 1984. године, којом приликом се разговарало о мјерама које треба предузети да се рад настави и да досадашњи рад не пропадне.

I. 4. Српскохрватски/хрватскосрпски дијалектолошки атлас

Теренска истраживања за потребе овог Атласа обављена су по плану. Наиме, пошто су извршена основна теренска истраживања за потребе овога Атласа, у 1984. години вршена су само допунска истраживања. У ствари, вршене су само допуне у Упитнику српскохрватског дијалектолошког атласа, односно попуњавана је разлика у односу на већ сакупљени материјал за Босанскохерцеговачки дијалектолошки атлас. Допуне су вршене на подручју сјеверозападне Босне у 12 насељених мјеста (А. Пецо у 6 и Н. Гошић у 6 мјеста).

Организовано је и у 1984. години преношење забиљежене грађе на терену у Упитнике за Српскохрватски дијалектолошки атлас. Укупно је пренесена грађа у 18 Упитника СхДА. Посао су обављали спољни сарадници, а координатор послова је Д. Вујичић.

I. 5. Учешће у раду на пројекту »Босанскохерцеговачки дијалекатски комплекс — синхронијска дескрипција«

Како је већ речено, овај пројекат се остварује у сарадњи Комисије и Института за језик и књижевност у Сарајеву. Проф. Пецо је члан Редакције пројекта, а Д. Вујичић руководилац пројекта. Они су учествовали на састанцима Редакције и у организовању свих послова у пројекту, као и на састанцима Редакције Босанскохерцеговачког дијалектолошког зборника. Треба истаћи да су у 1984. години А. Пецо и Д. Вујичић интензивно радили на обради прикупљене грађе са подручја сјеверне и сјевероисточне Босне (између Врбаса и Дрине). Тако је комплетирана и припремљена монографска радња за објављивање у V књизи Бх. дијалектолошког зборника.

I. 6. Испитивање говора западне Херцеговине

У 1984. години проф. А. Пецо је интензивно радио на обради икавскоштакавских говора западне Херцеговине и у цијелости припремио монографију о тим говори-ма. Монографија ће бити објављена у издањима Академије наука и умјетности БиХ.

I. 7. Рјечник општесловенског књижевног (црквенословенског) језика

У пројекту ради само један стално запослени сарадник (Н. Гошић), који у протеклој години, због обавеза око припремања Зборника реферата и материјала са V југословенске ономастичке конференције, није могао остварити планирани обим експерције, па ће се тај дио необављеног посла пренијети у 1985. годину.

II. Ономастика

1. Најважнији посао у 1984. години био је: прикупити, рецензирати и уговорити за штампу реферате и материјале са значајног научног скупа — V југословенске ономастичке конференције, која је одржана у Мостару од 12-15. октобра 1983. године у организацији Академије наука и умјетности БиХ и њене Комисије за лингвистичка испитивања. Требало је доста и стрпљења и рада да се прикупе реферати поднесени на Конференцији и, особито, да се са магнетофонских врпци »скине« цијела дискусија и достави учесницима у дискусији на ауторизацију. Зато је формирана Редакција за припрему Зборника реферата и материјала са Конференције — у саставу: А. Пецо, Н. Гошић и Д. Вујичић. Као секретар Редакције, колегица Гошић уложила је у те послове

припрема највише труда и времена. С малим закашњењем Зборник је припремљен, предат у штампу, обављене су одређене коректуре, тако да очекујемо његов излазак из штампе у јануару 1985. године.

2. Прикупљени су и достављени наслови реферата из БиХ за VI ономастичку конференцију, коју ће организовати Српска академија науке и уметности у октобру 1985. године.

3. Дана 23. X 1984. год. у Академији је одржана сједница Републичког одбора за ономастику, на којој су утврђене теме из Босне и Херцеговине за VI југославенску ономастичку конференцију и дата мишљења и идеје за рад у области ономастике у Босни и Херцеговини у 1985. години.

4. Рјечник презимена у Босни и Херцеговини. — Предузета је акција у вези са преузимањем посљедње пописне грађе становника у Босни и Херцеговини од Републичког завода за статистику ради израде Рјечника презимена. У Комисији за лингвистичка испитивања направљен је елаборат: 1) о значају реализације таквог једног пројекта, 2) о преузимању и пресељењу грађе, 3) о току и начину ексцерпирања грађе из пописних листа, 4) о обради ексцерпираних грађе, 5) о временским оквирима и финансијским ефектима — итд. Елаборат је достављен Републичком комитету за образовање, науку, културу и физичку културу, као и СИЗ-у за науку у Сарајеву ради обезбјеђивања потребних средстава за рад на пројекту. Међутим, иако су поменуте републичке институције показале наглашен интерес за реализацију овог пројекта, ни до данас нису обезбјеђена средства, па је Академија била доведена у ситуацију да обезбједи средства за преузимање, превоз и ускладиштење огромног пописног материјала. Пошто средства за рад у пројекту нису обезбјеђена, ни рад се није могао организовати, нити се могло било шта почети радити, али је зато Академија приморана да плаћа повелику најамнину школи у којој је материјал похрањен. Академија неће моћи то и даље чинити, па ће се морати тражити излаз из те ситуације.

III. Сарадња са сродним домаћим институцијама

Са Одјељењем за језик Института за језик и књижевност у Сарајеву наставља се и даље врло интензивна сарадња, особито у раду на пројекту Бх. дијалекатски комплекс — синхронијска дескрипција, чији је руководилац Д. Вујичић, а члан Редакције А. Пецо. Чланови Комисије активно учествују и у припремама Бх. дијалектолошког зборника, чији је главни и одговорни уредник А. Пецо и члан Редакције Д. Вујичић. Предсједник Комисије А. Пецо и сарадник Н. Гошић чланови су и одговарајућих тијела Института.

Остварују се контакти и сарадња и са осталим институтима за језик у земљи: са Институтом за српскохрватски језик у Београду, са Заводом за језик у Загребу, са Институтом за македонски језик у Скопју, са Одбором за језик Црногорске академије наука и уметности — итд.

IV. Састанци и присуствовања научним скуповима

1. Предсједник Комисије А. Пецо и Д. Вујичић присуствовали су редовним годишњим и радним састанцима Међуакадемијског одбора за дијалектолошке атласе, његових комисија, радних група и сл.

2. Како је већ речено, А. Пецо и Д. Вујичић учествовали су на засједању чланова Међународне комисије и Редакционог колегија ОЛА у Загребу (5-10. новембра), те у раду Међународне комисије, Редакционог колегија и радних група ОЛА у Москви (4-9. XII 1984. год.).

3. А. Пецо, Н. Гошић и Д. Вујичић учествовали су у јануару 1984. године у Загребу на сједници Међуакадемијског одбора за ономастику.

4. А. Пецо и Д. Вујичић учествовали су на свим састанцима Редакције пројекта Бх. дијалекатски комплекс — синхронизациона дескрипција и на сједницама Редакције Бх. дијалектолошког зборника.

5. Проф. Пецо учествовао је на сједници Међуакадемијског одбора за лексикографију и лексикологију у Загребу, те на засједању Међународне комисије за словенску фонетику у Софији (са рефератом).

6. На Научном скупу слависта што се одржава у Вукове дане у Београду, Новом Саду и Тршићу учествовали су, са рефератима, проф. А. Пецо и Н. Гошић.

7. А. Пецо и Д. Вујичић су, са рефератима учествовали на научном скупу »Језик и национални односи«, који је одржан у Академији у организацији Института за проучавање националних односа при ЦК СРБиХ.

8. Д. Вујичић, са рефератом, учествовао је и на Савјетовању о стандардизацији топонима, које је одржано на Природно-математичком факултету у Сарајеву.

V. Издавачка дјелатност

1. Како је већ речено, пред изласком је из штампе приређени Зборник реферата и материјала V југословенске ономастичке конференције, која је одржана у Мостару у првој половини октобра 1983. године.

2. Члан Академије А. Пецо припремио је за објављивање монографију о икавскоштакавским говорима западне Херцеговине.

3. Прикупљени су и достављени радови за V књ. едиције *Studia linguistica Polono-Jugoslavica*, међу којима је рад А. Пеце и Невенке Гошић и рад Д. Вујичића.

4. Прибављена су и неколико лингвистичка рада за свеску (можда и за лингвистичку свеску) Радова Одјелења друштвених наука.

ЦЕНТАР ЗА БАЛКАНОЛОШКА ИСПИТИВАЊА

Центар за балканолошка испитивања је у 1984. години наставио рад на дугорочним пројектима који чине основу научноистраживачког рада ове научне јединице. У оквиру плана рада за ову годину, као и на основу петогодишњег плана рада, Центар је у 1984. години обавио следеће послове:

1. Аутори V тома Праисторије југословенских земаља — жељезно доба, интензивно су радили на припреми текстова и илустрација, а одржано је и неколико састанака на којима су разматрани сви детаљи везани за израду овог тома. Већина текстова ће бити завршена до краја марта 1985. године, а цртање илустрација је потпуно завршено за двије регије, тако да ће остали дио бити завршен у идућој години.

2. У оквиру припреме система за компјутерску обраду гробова прастановника сјеверозападнoг Балкана обављена је електронска провјера прва три обрасца, након чега су извршене неопходне промјене и исправљени недостаци који су се у овој фази рада могли и очекивати. Цјелокупан посао показао се много обимнијим него што се у почетку могло претпоставити, те су ангажована још два сарадника, мр Кристина Миховилић из Пуле и мр Биба Фержан из Љубљане, који ће заједно са мр Благојем Говедарићем радити на систематизацији седмoг улазног обрасца, који се односи на гробне прилоге и који је најобимнији.

У протеклој години је обављена преформулација цјелокупног система, чиме је он учињен много практичнијим и флексибилнијим. У том смислу рађено је на новој кодизацији првих шест улазних образаца, која је највећим дијелом и завршена. Из тих

разлога послови који су били планирани за 1984. годину нису у потпуности обављени, те се завршетак система и кодирање узорка од 600 гробова морао одложити за 1985. годину.

3. У току мјесеца јуна и јула 1984. године археолошка екипа Центра обавила је завршна истраживања на Великом тумулу у Пустопољу, у југозападном дијелу Ку-прешког поља. Том приликом у централном дијелу хумке, високе 3,60 m и пречника од 32 m, откривена је изванредно сачувана гробница племенског првака из раног бронзаног доба (око 1700 год. пр. н.е.). Гробница је била сачињена од веома прецизно и зна-лачки обрађених дрвених дасака повезаних жљебовима, а у њој је у згргеном положају на десном боку лежао покојник, који је био умотан у вунени ткани покривач. Посебан значај овом открићу даје изузетно добра очуваност читавог налаза, до чега је дошло због велике дубине (3,60 m), добре заптивености конструкције и специфичних хемијских процеса који су створили анаеробне услове у гробу. Због свега тога дошло је до тзв. »аутоматизације«. Дрвена конструкција гроба је на лицу мјеста расклопљена и дијелови су послати у Археолошки музеј у Задар на даљу конзервацију. Археолошке, медицинске, антрополошке и друге анализе су у току и када се добију њихови резулта-ти моћи ће се изнијети цјеловити суд о овом налазу. Међутим, већ сада се може рећи да се ради о изузетном и на балканском простору јединственом открићу.

4. У оквиру сарадње са Археолошким музејом из Сплита и Музејом Цетинске крајине из Сиња, сарадник Центра Б. Говедарица је учествовао у теренским истражи-вањима насеља у вртачи у Отишићу код Сиња. Материјал са тих ископавања је у обра-ди и биће публикован у Годишњаку Центра.

5. У протеклој години СИЗ за науку није одобрио средства за систематско иско-павање градинског насеља Кадића брдо на гласиначком подручју, те је почетак овог истраживања морао бити одложен за 1985. годину (уколико се и тада добију одговара-јућа средства).

6. У оквиру антрополошких испитивања у току 1984. године обављени су сле-дећи послови:

а) Рад на »Атласу патолошких промјена на скелетима праисторијских и исто-ријских популација Југославије« је настављен у 1984. години. Завршено је фотограф-ско снимање и започета радиолошка обрада коју врше стручњаци Института за радио-логију и онкологију УМЦ-а, под руководством проф. др А. Ловринчевића.

б) Палеодемографски подаци за скелете из античког Виминацијума ископане у раздобљу између 1979. и 1983. године систематизовани су и послати у Антрополошки институт Универзитета у Мајнцу ради биостатистичке обраде.

ц) Током 1984. године обрађене су и три мање средњовјековне антрополошке серије нађене у депоима Земаљског музеја у Сарајеву, и то: Корита код Дувна (налази из 1968. и 1970. године), Чипуљић код Бугојна (налази из 1970, 1973. и 1974. године) и Љубомир-Угарци (ископани 1969. године).

д) Обрада деформисаних лобања из периода велике сеобе народа је у потпун-ости завршена и одговарајући рад (Прилог морфологији вештачки деформисаних ло-бања из периода велике сеобе народа са територије Југославије) је већ уврштен у са-држај годишњака XXIII/21.

е) Обављена је мултиваријабилна тродимензионална биостатистичка обрада (на Антрополошком институту Универзитета у Франкфурту) скелета из некропола са сте-ћцима у Југославији, а одговарајући прилог (Прилог антрополошкој структури скеле-та из некропола са стећцима у Југославији) је такође већ уврштен у садржај Годиш-њака XXIII/21. За праисторијске налазе из Руме (неолит), Врела Цетине (бронзано доба), Доње Долине и Виминацијума (гвоздено доба) слична анализа није могла бити завршена до краја 1984. године из техничких разлога.

ф) Извршена је антрополошка обрада скелета Вигња Милошевића, који је ископала екипа Регионалног завода за заштиту споменика културе из Мостара 1984. године, као и обрада скелета из раног бронзаног доба из Пустопоља на Купрешком пољу, који је такође ископан 1984. године.

7. У 1984. години интензивно је рађено на теми »Босна и Херцеговина у римско доба« и »Римске и предримске комуникације и насеља«. У вези са овим темама обављено је неколико теренских путовања у околину Дубровника и Требиња, а исто тако на релацији Осијек-Винковци-Брчко-Жупања-Славонски Брод. Ријешени су бројни проблеми топографије и проблем разграничења територија античких муниципалитета у Нарони, Дилунтуму (Столац) и Епидауру (Цавтат), а исто тако прикупљени су подаци о античкој топографији посавског региона, о епиграфским изворима и одговарајућој литератури. За прву тему је до сада потпуно завршено осам поглавља.

8. Што се тиче обраде муниципалног система на тлу Југославије, Центар је обавио консултације са одговарајућим институцијама у Загребу и Љубљани.

9. У 1984. години настављено је прикупљање грађе о романским језичким елементима и то само на подручју Херцеговине, док на територији СР Црне Горе у овој години није рађено, јер није комплетиран материјал у Црногорској академији наука, а који је забиљежен приликом теренских испитивања. Из оквира ове теме у 1984. години припремљен је и прилог за Годишњак под насловом »Adaptation des éléments romans dans les anthroponymes provenant de la région de l'Herzégovine au milieu actuel«.

10. У току 1984. године одржани су у земљи и иностранству сљедећи научни скупови на којима су са рефератима учествовали сарадници Центра:

а) »Енеолит и бронзано доба у појединим дијеловима централне Европе« — Краков.

б) V међународни балканолошки конгрес AIESEE — Београд.

ц) XII конгрес археолога Југославије — Нови Сад.

11. У мјесецу мају 1984. године одржано је и редовно савјетовање сталних чланова Центра, на којем је дискутовано о извјештају о раду у 1983. години, донесен је план рада за 1984. и оквирни план за 1985. годину, вођена је претходна расправа о новом петогодишњем плану рада Центра, дискутовано је о учешћу чланова Центра на V балканолошком конгресу, о избору нових чланова Центра, о издавачкој дјелатности и о још неким детаљима везаним за рад ове научне јединице.

12. Центар је у току 1984. године предао у штампу сљедеће публикације:

а) Рукопис превода, и дјелимична обрада дјела »Сумарни дефтер јужне Албаније из 1431. године« аутора Недима Филиповића. Међутим, пропратни коментари и уводни текст нису завршени, па је после смрти аутора рукопис предат насљедницима.

б) Годишњак XXIII/21 за 1984. годину.

ц) Монографија »Утврђена илирска насеља — Делматске градине на Ливањском, Дувањском и Гламочком пољу«.

д) »Supplementum Bibliographiae Illyricae«.

13. Са аутором М. Венцел обављене су посљедње консултације о изради дјела »Поријекло, развој и значење пластичне умјетности на стећцима«, које би требало да се публикује у серији »Културно наслеђе БиХ« (Издавачко предузеће »Веселин Маслеша«).

14. У 1984. години директор и сарадници Центра обавили су више студијских путовања у одговарајуће институције у Југославији, ради прегледа материјала, литературе и консултација са стручњацима.

15. Центар је за потребе техничке документације набавио нека техничка средства неопходна за рад на појединим темама.

ОДЈЕЉЕЊЕ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ НА ЗАДАЦИМА АКАДЕМИЈЕ

Рад на научним пројектима у којима Академија има улогу координатора

Чланови Одјељења су главни истраживачи у четири пројекта који су укључени у Средњорочни план научноистраживачког рада Академије, а у којима Академија има улогу координатора.

» Крвни судови срца и коронарна болест код људи изнад 65 година старости «

— носилац пројекта: дописни члан Сеад Бркић

У току 1984. године шест истраживачких група радило је на изради завршног пројекта »Крвни судови срца и коронарна болест код људи изнад 65 година старости«, уговореним са СИЗ-ом науке Босне и Херцеговине. Све истраживачке групе извршиле су анализу прикупљене медицинске документације и релевантне литературе, микрофотографске документације добијених резултата, а затим је извршено обједињавање свих резултата према раније датом програму.

У оквиру пројекта академик Сеид Хуковић је у току 1984. године описао моделе и модификаторе обољења коронарних крвних судова и миокарда. Академик Александар Никулин је завршио истраживања морфолошких микроскопских промјена у срчаном мишићу особа старијих од 65 година старости. На реализацији пројекта радили су и академик Ибро Бркић и допис. чланови Џемал Резаковић и Сеад Бркић.

» Епидемиолошка студија прокужености становништва Босне и Херцеговине проузроковачем вирусног хепатитиса «

— носилац пројекта: академик Јакоб Гаон

Током 11 мјесеци у 1984. години у Босни и Херцеговини је регистровано 5757 обољелих од вирусног хепатитиса, са морбидитетом од 136,77%. У наведеном периоду прегледана је крв 2600 лица и утврђено 1-2% носилаца ХБ₉А_г.

» Лонгитудинална клиничка, епидемиолошка и лабораторијска истраживања ендемске нефропатије у два насеља области захваћене овом болешћу «

— носилац пројекта: академик Јакоб Гаон

У септембру и октобру 1984. године радило се на клиничкој и епидемиолошкој обради обољелих и здравих лица у селима Горња Црквина и Лугови.

У селу Горња Црквина прегледано је 240 лица и утврђено да пет лица болује од ендемске нефропатије (2,08%), док клиничка слика три обољела лица није одговарала ендемској нефропатији.

У селу Лугови прегледано је 175 лица и није утврђен ни један случај ендемске нефропатије. Анализирајући рад теренских екипа, констатовано је да санитарне и хигијенске прилике, економски статус житеља и средина која их окружује највјероватније немају утицаја на појаву ове болести. Обољење се не јавља код становника брдовитих подручја већ у насељима дуж Саве. Премда нема ни јасних, нити дефинитивних резултата истраживања о етиологији обољења, епидемиолози истраживачи сматрају да је вода за пиће највјероватнији носилац ноксе.

»Евалуација лијекова властитог поријекла«
— носилац пројекта: академик Сеид Хуковић

У протеклој години испитивано је шеснаест супстанци: 6 животињског, 5 биљног и 5 синтетског поријекла. Циљ пројекта је да се унаприједи метода истраживања те да се пронађу нове активне супстанце. Исцрпан извјештај о раду на пројекту предат је СИЗ-у науке БиХ.

Учешће чланова Одјељења на научним скуповима које је финансирала Академија

Академик Марко Циглар је био водитељ Тринаестог јавног састанка Одјељења медицинских наука (Сарајево, 7. децембра 1984) и дао уводну ријеч.

Академик Јакоб Гаон учествовао је на два састанка Међуакадемијског одбора за биолошке препарате:

— у Пећи, маја 1984, са рефератом »Садашње стање епидемиологије морбила у нашој земљи« и

— у Опатији, октобра 1984, са рефератом »Нацрт за лонгитудинални програм ерадикације морбила у нашој земљи«.

Академик Сеид Хуковић учествовао је на:

— научном скупу »Истраживање домаћих лијекова — наше могућности фармаколошке евалуације« (Сарајево, 8. и 9. новембра 1984);

— IX италијанско-југословенским данима под покровитељством Црногорске академије наука и умјетности (Цетиње, 7. и 8. јуна 1984), са рефератом »Онтогенеза неуромишићне трансмисије«.

Академик Грујица Жарковић учествовао је на:

— III међународној конференцији о примјени науке у системима о заштити здравља (Минхен, јула 1984), са рефератом »Моделирање националних система заштите здравља кад се планира повећање њихове активности«.

Дописни члан Џемал Резаковић учествовао је на:

— I међународном конгресу о хемоферези (Дижон, новембра 1984), са рефератом »The Place of Apheresis Treatment in some Immunologically Mediated Diseases — our Experiences« (са проф. др-ом М. Мацановићем и др-ом М. Харачићем);

— Дванаестом јавном састанку Одјељења медицинских наука на тему »Lupus pefritis i trudnoća« (Сарајево, 19. септембра 1984). Дописни члан Д. Резаковић је био организатор и водитељ састанка.

Рад Одјељења на текућим задацима

У 1984. години одржано је девет редовних сједница Одјељења и пет јавних састанака. На три прве сједнице настављена је расправа о избору нових чланова Академије, која је започета крајем 1983. године. На једној сједници расправљано је о Основама за расправу о актуелним проблемима наше науке, а посебна сједница била је посвећена изради заједничке платформе медицинских одјељења југословенских академија наука и умјетности која се односи на научноистраживачки рад у области медицине. На сједници одржаној у мјесецу јуну дискутовано је о закључцима донесеним на састанку секретара медицинских одјељења (САНУ, 10. маја 1984) и о припремама за XXXI сједницу Координационог одбора медицинских одјељења.

На више сједница расправљано је о темама за јавне састанке Одјељења, а сваки одржани јавни састанак је критички анализиран. На једној сједници чланови су разма-

трали концепт пројекта »Стратегија развоја научних истраживања у Босни и Херцеговини« и дали своје сугестије и приједлоге. Одјељење је такође разматрало могућност координације за одржавање Семинара о примјени математских модела у медицини. На свим сједницама се говорило о текућим задацима Одјељења, о учешћу чланова на научним скуповима и конгресима у земљи и иностранству, о рецензијама на приспјеле радове, о раду међуакадемијских одбора и одбора Одјељења итд.

Поред девет редовних сједница, одржано је и шест јавних састанака Одјељења:

— 12. априла 1984. године одржан је Девети јавни састанак, на тему »Експериментална и клиничка достигнућа пародонтологије у Југославији«. Реферате су изложили: проф. др Јелена Кожељ-Аурер из Загреба, проф. др Драгољуб Ђукановић из Београда, проф. др Благородна Лазаревска из Скопља, проф. др Јанко Милер из Љубљане, проф. др Милисав Старчевић из Београда и проф. др Берислав Топић из Сарајева. Модератор састанка је био академик Грујица Жарковић.

— 31. маја 1984. године одржан је Десети јавни састанак, на тему »Дуготрајна хоспитализација схизофрених болесника«. Референти су били: академик Јован Ристић из Београда, проф. др Душан Кеџмановић из Сарајева, проф. др Слободан Лога из Сарајева и прим. др Исмет Церић из Сарајева.

— 26. јуна 1984. године одржан је Једанаести јавни састанак, на тему »Стање и перспективе развоја биомедицинских научних информација у Босни и Херцеговини«. Уводни реферат поднио је проф. др Штефан Адамич из Љубљане а модератор састанка био је академик Грујица Жарковић. Након уводног излагања проф. Адамича, водила се расправа. Учесници расправе су се заложили за што скорије успостављање система биомедицинских научних информација у Босни и Херцеговини и дали сугестије и приједлоге у том смислу.

— 19. септембра 1984. године одржан је Дванаести јавни састанак, на коме је проф. др Габријел Рише из Париза, члан Медицинске академије, изложио реферат »Sistemni lupus eritematoses, lupus nefritis i trudnoća«. Уводно излагање је поднио проф. др Момир Мацановић из Сарајева. Модератор састанка је био допис. чл. Џемал Резаковић.

— 7. децембра 1984. године одржан је Тринаести јавни састанак, на тему »Генодерматозе«. Реферате су изложили академик Љубомир Берберовић из Сарајева, проф. др Алексеј Кански из Загреба и проф. др Тибор Шаламон из Сарајева. Модератор састанка је био академик Марко Циглар.

Јавним састанцима је присуствовао велики број здравствених радника из Сарајева и осталих већих медицинских центара Босне и Херцеговине.

Рад чланова Одјељења у тијелима Академије

Академик Ибро Бркић је члан Одбора за кардиоваскуларни систем.

Академик Марко Циглар:

- потпредсједник Академије,
- предсједник Одбора за финансије,
- члан Међуодјељењског одбора за кибернетику и системне анализе,
- члан Савјета академија наука и умјетности СФРЈ,
- члан Комисије за међународну сарадњу академија наука и умјетности СФРЈ,
- и
- члан Координационе комисије за праћење Самоуправног споразума између АНУБиХ и СИЗ-а науке БиХ.

Академик Јакоб Гаон:

- члан Предсједништва Академије,

- председник Одбора за ендемску нефропатију,
- председник Одбора за вирусни хепатитис и
- представник Академије у Републичком одбору за сузбијање ендемске нефропатије.

Академик Сеид Хуковић :

- члан Одбора за координацију научног рада,
- председник одбора за лијекове,
- в.д. председника Међуакадемијског одбора за лијекове,
- члан Одбора за кардиоваскуларни систем,
- члан Међуодјелењског одбора за кибернетику и
- члан Одбора за малигна обољења.

Академик Александар Никулин :

- члан Одбора за библиотеку,
- члан Одбора за кардиоваскуларни систем и
- члан Одбора за малигна обољења.

Академик Хишам Сердаревић :

- председник Одбора за малигна обољења и
- члан Одбора за лијекове.

Академик Грујица Жарковић :

- секретар Одјелења медицинских наука и
- члан Председништва Академије.

Дописни члан Сеад Бркић је председник Одбора за кардиоваскуларни систем.

Дописни члан Јела Грујић-Васић је члан Одбора за лијекове.

Дописни члан Ладислав Ожеговић :

- члан Комисије за међународне везе АНУБиХ,
- члан Одбора за награде и одликовања,
- члан Одбора за малигна обољења и
- руководиоца Комисије за заштиту здравља.

Дописни члан Џемал Резаковић :

- замјеник секретара Одјелења медицинских наука,
- члан Одбора за издавачку дјелатност,
- члан Одбора за кардиоваскуларни систем,
- члан Одбора за малигна обољења и
- члан Одбора за лијекове.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ МЕЂУАКАДЕМИЈСКИХ ОДБОРА

Међуакадемијски одбор за лијекове (АНУБиХ)

в.д. председника Одбора: академик Сеид Хуковић
представник АНУБиХ: допис. члан Јела Грујић-Васић

У одбор су именовани представници Српске академије наука и уметности, Црногорске академије наука и умјетности и Југославенске академије знаности и умјетности.

Предмет рада је унапређивање фармаколошког метода, као и помоћ у проналажењу нових супстанци. Осим наведеног, Одбор ће координирати рад на евалуацији лијекова и организовати научне скупове и тематске састанке. У 1984. години одржана је једна сједница Одбора на којој је говорено о програму рада Одбора. У програм су укључене бројне активности у вези са проблематиком лијекова а посебно нових лијекова.

Међуакадемијски одбор за заштиту здравља АНУБиХ
в.д. предсједника Одбора: академик Грујица Жарковић

У Одбор су именовани представници Српске академије наука и уметности, Војвођанске академије наука и уметности и Академије наука и уметности Косова. Одбор није почео са радом јер Савјет академија наука и умјетности СФРЈ није упутио званичну обавијест о његовом формирању.

Чланови Одјељења укључени су и у рад сљедећих међуакадемијских одбора:

- **Међуакадемијски одбор за биолошке препарате (ЈАЗУ)**
представници АНУБиХ: академик Јакоб Гаон и допис. чл. Џемал Резаковић
- **Међуакадемијски одбор за ендемску нефропатију (САНУ)**
представници АНУБиХ: академик Јакоб Гаон и проф. др Момир Мацановић
- **Међуакадемијски одбор за кардиоваскуларну патологију (САНУ)**
представници АНУБиХ: академик Александар Никулин и дописни члан Сеад Бркић
- **Међуакадемијски одбор за екофизиологију (САНУ)**
представници АНУБиХ: академици Марко Циглар и Сеид Хуковић
- **Међуакадемијски одбор за специфичну преосјетљивост организма (САНУ)**
представници АНУБиХ: академици Марко Циглар и Сеид Хуковић
- **Међуакадемијски одбор за малигне туморе главе и врата (ЈАЗУ)**
представници АНУБиХ: академик Александар Никулин и проф. др Весна Хациомеровић-Резаковић.
- **Међуакадемијски одбор за вирусни хепатитис (САНУ)**
представник АНУБиХ: академик Јакоб Гаон
- **Међуакадемијски одбор за биомедицинска истраживања (САНУ)**
представник АНУБиХ: академик Александар Никулин
- **Међуакадемијски одбор за епидемиологију тумора (ВАНУ)**
представници АНУБиХ: академик Јакоб Гаон и др Бориша Телебак

Одбор је одржао двије сједнице: у септембру 1984. године у Београду и у децембру 1984. у Љубљани. Сједницама су присуствовали представници АНУБиХ.

- **Међуакадемијски одбор за исхрану (ВАНУ)**
представник АНУБиХ: академик Грујица Жарковић, и

- Међуакадемијски одбор за трауматологију (ЈАЗУ)
— представник АНУБиХ: академик Марко Циглар.

Извјештај о раду одјељењских одбора

Чланови Одјељења медицинских наука активно дјелују у пет одјељењских одбора: у Одбору за кардиоваскуларни систем, Одбору за вирусни хепатитис, Одбору за ендемску нефропатију, Одбору за лијекове и Одбору за малигна обољења.

Одбори се редовно састају, а њихов рад се огледа у организовању научних скупова и симпозијума и координирању истраживања у оквиру пројеката.

Одбор за кардиоваскуларни систем

предсједник Одбора: дописни члан Сед Бркић

У Одбору сарађује десет познатих медицинских стручњака из Сарајева. У 1984. години одржано је више сједница на којима је расправљано о раду истраживачких група на пројекту »Крвни судови срца и коронарна болест код људи изнад 65 година старости«. Чланови редакционог одбора радили су на припреми за штампу радова поднесених на Симпозијуму о крвним судовима срца и коронарној болести, који ће бити објављени у Посебним издањима Одјељења медицинских наука.

Одбор за вирусни хепатитис

предсједник Одбора: академик Јакоб Гаон

У Одбору сарађује 10 стручњака за вирусни хепатитис. У протеклој години Одбор се састао два пута: 13.јуна и 11.децембра. На првој сједници анализирана је епидемиолошка ситуација у Босни и Херцеговини (територијална обухваћеност обољењем и број обољелих). Констатовано је да се неправилно извјештавају здравствени органи о типизацији клиничких облика обољења, нарочито типа Б и типа нон А нон Б, што значи да у лабораторијама не постоје услови за серолошку дијагнозу.

На другој сједници је констатовано да се на терену не прихватају сугестије Одбора, нарочито у вези са раним откривањем болести и балговременим предузимањем хигијенско-санитарних и других противепидемијских мјера. Здравственој служби Босне и Херцеговине сугерисано је да изради нове смјернице за проучавање и сузбијање вирусног хепатитиса, као и да омогући савременију дијагностику обољења.

Предсједник Одбора академик Јакоб Гаон је координирао рад здравствене службе града, теренске службе и лабораторија за испитивање вирусног хепатитиса.

Одбор за ендемску нефропатију

предсједник Одбора: академик Јакоб Гаон

Одбор окуља 12 стручњака за испитивање узрока појаве ендемске нефропатије и координира рад на пројекту »Лонгитудинална клиничка, епидемиолошка и лабораторијска истраживања ендемске нефропатије у два насеља области захваћене овом болешћу«. У протеклој години Одбор се састао два пута: 13.јуна и 2.октобра (у Босанском Шамцу).

На првом састанку рјешавана су организациона питања у вези са припремом теренских екипа клиничара из Прве интерне клинике у Сарајеву и епидемиолога из Института за епидемиологију Медицинског факултета у Сарајеву. На другом састанку анализиран је рад наведених екипа на терену.

Предсједник Одбора академик Јакоб Гаон је, за потребе терена захваћеног ендемском нефропатијом, написао упутства за превенцију и сузбијање ендемске нефропатије, а са љекарима шест општина захваћених овом болешћу одржао неколико стручних састанака.

Одбор за лијекове

предсједник Одбора: академик Сеид Хуковић

Одбор за лијекове окупља девет истакнутих стручњака и координира рад на пројекту »Евалуација лијекова властитог поријекла«.

У организацији Одбора 8. и 9. новембра 1984. године у просторијама Академије одржан је научни скуп »Истраживање домаћих лијекова — наше могућности фармаколошке евалуације«. На скупу су учествовала 62 научна и стручна радника из цијеле земље, а поднесена су 32 реферата. Циљ скупа је био да се размијене искуства о домаћим условима и методама испитивања нових лијекова. Учесници скупа су изразили мишљење да се дјелује у два правца:

— прво, усавршавање, унапређивање и појефтињење фармаколошке евалуације лијекова и

— друго, проналажење новог начина рада у току истраживања, тј. стварање нове, рационалније основе за добивање нових лијекова.

Одбор за малигна обољења

предсједник Одбора: академик Хишам Сердаревић

Одбор окупља петнаест истакнутих онколога из Сарајева и координира рад са Пнеумофтизиолошком и Канцеролошком секцијом Друштва љекара Босне и Херцеговине, као и са Друштвом за борбу против рака Босне и Херцеговине. У 1984. години одржана је једна сједница Одбора.

На иницијативу Одбора у Касиндолу је 25. маја 1984. године одржан стручни састанак представника Пнеумофтизиолошке секције Друштва љекара Босне и Херцеговине посвећен плућним малигномима. На састанку су анализирани резултати цито, радио и хируршке терапије плућних малигнома. Предсједник Одбора академик Хишам Сердаревић одржао је том приликом предавање »Савремени ставови и третмани карцинома плућа«.

ОДЈЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ НА ЗАДАЦИМА АКАДЕМИЈЕ

Рад на научним пројектима

1. **Актуелни проблеми водопривреде БиХ** (види извјештај Комисије за водопривреду);

2. **Истраживање математичких модела** (види извјештај Поткомисије за математско моделирање);

3. **Истраживање развоја и употребе глобалних имигтационих модела у развојним сегментима самоуправног друштва** (види извјештај Комисије за теоретске и техничке проблеме системних истраживања);

4. **Вода као фактор развоја на кршу** (види извјештај Комисије за водопривреду);

5. **Проблеми генезе боксита у неким лежиштима шире околине Јајца** — главни истраживач дописни члан Фабијан Трубеља. Пројекат је финансиран из средстава

Фонда за научноистраживачки рад Академије. С обзиром да је рад који се одвијао на терену, у лабораторију и кабинету практично завршен још 1983. године, у 1984. години обављено је сређивање резултата како теренских истраживања, тако и података лабораторијских испитивања и кабинетске обраде. Цјелокупни резултати написани су у виду »Завршног елабората« који садржи текстуални и графички дио. Приложено је, такођер, и неколико фотографија бокситних узорака у боји. О постигнутим резултатима доп. члан Ф. Трубеља реферисао је на једној сједници Одјељења техничких наука.

Истраживања и генетска разматрања била су усмјерена на боксите неогенске старости у широј околици Бараћа и боксита тријаске старости код села Љуше јужно до Јајца. При томе се успјело доказати да неогенски боксити вуку своје поријекло из вулканских туфова, док су поријекло и генеза тријаских боксита у најужој вези са магматским стијенама спилит-кератофирске асоцијације које на овом простору имају велико распрострањење.

О резултатима истраживања доп. члан Ф. Трубеља извјестио је на неколико научних скупова у земљи и иностранству.

Научни скупови

У 1984. години у организацији Одјељења није одржан ниједан научни скуп.

Учесће чланова Одјељења на научним скуповима које је финансирала Академија

Доп. члан Ф. Трубеља учествовао је уз финансијску помоћ Академије на XXVII међународном геолошком конгресу који је одржан у Москви од 4. до 14. августа 1984. На Конгресу је одржао реферат под насловом »Vulcanic tuffs as parent rocks for the Neogene bauxites in the karst of the Dinarids«. Предавање је одржано у Секцији за рудна лежишта и металогенију. Резиме предавања објављен је прије почетка Конгреса, а цјелокупни текст ће бити објављен у конгресној публикацији.

Доп. члан Ф. Трубеља је учествовао и на II симпозијуму Југословенске минералогске асоцијације (ЈАМ) који је одржан на Копаонику од 23. до 29. септембра 1984. год. На Симпозијуму је одржао реферат под насловом »Преглед несиликатних минерала у Босни и Херцеговини« који је написао заједно са Љ. Барићем. Резиме реферата објављен је прије почетка симпозијума, а цјелокупни текст налази се у штампи и објавиће се у Зборнику реферата.

Рад Одјељења на текућим задацима

У току 1984. године Одјељење је одржало десет сједница са различитим тематским садржајима.

Поред текућих, на сједницама су разматрана и друга питања везана за рад Одјељења, као што су:

- извјештај о раду у 1983. години и план рада за 1984.г.;
- проблеми рада Одбора за природне ресурсе;
- анализа рада Комисије за енергетику;
- извјештај о завршетку пројекта »Проблеми генезе боксита у неким лежиштима шире околине Јајца«;
- приједлози за награде и одликовања;
- формирање Центра за системна истраживања;
- припрема разговора између представника Академије и Извршног вијећа СР БиХ;

— разматрање концепта пројекта »Стратегија развоја научних истраживања у БиХ;

— одржавање научних веза са академијама и научним институцијама у земљи и иностранству;

— учешће чланова Академије у раду међуакадемијских одбора, као и бројна друга питања везана за рад Одјељења.

Посебна пажња била је посвећена избору нових чланова Академије. Обављена је темељита анализа заступљености поједних дисциплина у Академији а, с тим у вези, разматране су и потребе и развијеност појединих струка у Републици. У оквиру припрема за избор нових чланова детаљно су разматрани и сви кандидати, како они предложени у самом Одјељењу, тако и они које су предложиле научно-истраживачке институције ван Академије. Након темељите припреме, извршени су и избори. У Одјељење су изабрана два нова дописна члана, један домаћи и један инострани члан.

Током цијеле године рађено је на припреми јубиларних свески Радова Одјељења. Из штампе су изашле публикације посвећене академицима Радославу Јовановићу и Александру Трумићу, а у припреми су свеске посвећене академику Јосипу Баћу као и покојним академицима Ј. Најхарту, Ј. Финцију и М. Кадићу.

Рад чланова Одјељења у тијелима Академије

Академик Јосип Баћ

- члан Комисије за водопривреду,
- члан Одбора за финансије и
- члан Комисије за награде и одликовања.

Академик Радослав Јовановић

- предсједник Одбора за природне ресурсе и
- предсједник Комисије за геологију тог одбора.

Академик Кемал Капетановић

- члан Предсједништва Академије,
- члан Одбора за координацију научног рада,
- члан Одбора за природне ресурсе,
- предсједник Координационог одбора за сарадњу са Металуршким институтом »Хасан Бркић« у Зеници.

Академик Хусреф Реџић

- секретар Одјељења техничких наука и члан Предсједништва, и
- предсједник Комисије за историју умјетности БиХ.

Академик Иван Соклић

- члан Одбора за природне ресурсе,
- предсједник Комисије за каустобиолите тог одбора,
- члан Комисије за геолошку карту тог одбора и
- члан Групе за палеонтологију.

Академик Светозар Зимоњић

- предсједник Академије и члан Предсједништва (по функцији),
- предсједник Комисије за теоретске и техничке проблеме системних истраживања, и
- члан Савјета академија СФРЈ (по функцији).

Академик Манојло Маравић
— замјеник секретара Одјелења техничких наука (од 1. маја вршилац дужности секретара).

Академик Александер Трумић
— предсједник Комисије за водопривреду.

Дописни члан Кемал Хањалић
— предсједник Комисије за енергетику,
— руководиоца Поткомисије за математско моделирање транспортних процеса,
— члан Одбора за библиотеку и документацију и
— члан Координационог одбора за сарадњу Академије са институтима »Енерго-инвеста«.

Дописни члан Фабијан Трубеља
— члан Одбора за природне ресурсе и вршилац дужности предсједника тог одбора,
— предсједник Комисије за стијене и неметале тог одбора,
— члан Комисије за метале Одбора,
— члан Одбора за издавачку дјелатност и
— члан Координационог одбора за сарадњу Академије са институтима »Енерго-инвеста«.

Дописни члан Божидар Матић
— члан Одбора за координацију научних истраживања.

Извјештај о раду међуакадемијских одбора

Међуакадемијски одбор за индустријализацију стамбене изградње и унапређење становања (САНУ)

Предсједник Одбора: академик Бранко Жежељ

Представници АНУБиХ: академик Јулије Хахамовић и инг. Горазд Бучар

Одбор је 13. и 14. јуна 1984. године одржао VI састанак у Београду. Састанак је организован у сарадњи са Привредном комором Југославије и Сталном конференцијом југословенских градова и насеља. Академик Ј. Хахамовић предсједавао је 14. јуна 1984. године сједници посвећеној научноистраживачком раду у области становања и стамбене изградње. Акад. Ј. Хахамовић је одржао и два реферата: »Неке мисли у вези са дугорочним програмом економске стабилизације стамбене привреде« и »Отпорности према пожару савремених зграда, посебно монтажних«.

Међуакадемијски одбор за физичке и хемијске особине (САНУ)

Предсједник Одбора: академик Павле Савић

Представници АНУБиХ: академици Јулије Хахамовић
и Кемал Капетановић.

Одбор се у протеклој години није састајао.

Међуакадемијски одбор за енергетске изворе и енергетику (САНУ)

Предсједник Одбора: академик Александар Деспић

Представници АНУБиХ: доп. члан Кемал Хањалић и др Александар Поповић.

Одбор је у протеклој години одржао двије сједнице. На првој сједници (присуствовао доп. члан К. Хањалић) одржаној 9. марта 1984. године, разматран је план активности и мјере за остваривање стратегије дугорочног развоја енергетике Југославије, којег је предложило Савезно извршно вијеће, на бази основних опредјељења из Стратегије дугорочног развоја енергетике и Концепције дугорочног развоја енергетике Југославије до 2000-те године. Одбор је посебно разматрао могућности већег укључивања науке у истраживања и развој енергетике и у том смислу дефинисао је неколико приоритетних области.

Други састанак Одбора одржан је 29. XI 1984. године заједно са Међуакадемијским одбором за заштиту животне средине и био је посвећен разматрању проблема изградње хидроенергетских објеката на ријеци Тари. Овом састанку је присуствовао академик Т. Вуковић у својству представника АНУБиХ у Међуакадемијском одбору за животну средину.

Међуакадемијски одбор за теоретске науке (САНУ)

Представник АНУБиХ: академик Манојло Маравић

Одбор се у протеклој години није састајао.

Међуакадемијски одбор за проучавање положаја и проблема науке (ЈАЗУ)

Представник АНУБиХ: академик Светозар Зимоњић

Одбор је отпочео рад у 1984. години и одржане су двије сједнице.

Одбор има програмски карактер са основним задацима који се односе на сљедећа питања: праћење и изучавање система научног рада у оквиру академија, стање и проблеми научноистраживачког рада у земљи, предлагање научних програма од посебног значаја на међуакадемијском нивоу.

На двије сједнице разматрана су програмска питања рада Одбора и иницијатива предложена од стране Савезне привредне коморе за израду једне студије на међуакадемијском нивоу. Академик С. Зимоњић дао је неколико сугестија које су ушле у програм рада Одбора.

Активнијим дјеловањем Одбор би могао да значајније допринесе развоју система науке у академијама као и на плану пројектирања елемената стратегије научних истраживања у оквирима и на нивоу земље.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈА ОДЈЕЉЕЊА

Комисија за водопривреду

Предсједник: академик Александер Трумић

Рад на задацима Академије

Рад на научним пројектима

Пројекти у којима Академија има улогу носиоца:

Актуелни водопривредни проблеми Босне и Херцеговине. Комисија за водопривреду у функцији носиоца задатка наставила је са припремама за одржавање планираног II савјетовања. У припреми Савјетовања ауторима и коауторима позитивно оцијењеног I савјетовања, које је одржано 1978. године, повјерен је задатак да се осврну на ефекте примјене резултата I савјетовања. Прихваћена је и обрада четири нове теме. У припреми Савјетовања долази до кашњења. Основна потешкоћа је заузетост аутора испуња-

вањем радних задатака у својим организацијама, као и тешкоће око добијања пода-така.

На овом задатку је, поред чланова Комисије, био повремено ангажован 21 са-радник из водопривредних структура.

Пројекти у којима Академија има улогу координатора:

Вода као фактор развоја на кршу

Комисија за водопривреду у функцији координатора наставила је са праћењем реализације макропројекта »Вода као фактор развоја на кршу«, припремама за учешће на научној конференцији »Крш и вода« и за валоризацију коначних резултата. Макропројекат треба да се заврши 1986. године.

У извјештајном периоду Комисија је одржала три састанка у проширеном саставу као и више консултативних састанака.

На састанцима Комисије, поред разматрања организовања активности у вези са наведеним пројектима, разматрана је кадровска ситуација и перспективе развоја, статус сарадника на пројектима, сарадња Комисије са удруженим радом, проблеми интер-институционалне сарадње у водопривреди и др.

Поткомисија за математско моделирање транспортних процеса у флуиду

Руководилац: дописни члан Кемал Хањалић

Рад на задацима Академије

Научни пројекти

У 1984. године настављена је активност Поткомисије у координирању истражи-вања у оквиру дугорочног научноистраживачког програма **Истраживање мате-матских модела и нумеричких метода за прорачун транспортних процеса у флуи-ду**. Поред индивидуалног рада појединих истраживача, посебно је интензивна ак-тивност у оквиру два истраживачка пројекта из области моделирања турбулент-них транспортних процеса који се одвијају у оквиру југословенско-америчке са-радње путем СИЗ-а науке БиХ:

— **Развој математских модела дифузије полутаната у урбаним индустријским ре-гијама** — сегмент »Д« пројекта **Студија загађености и управљање животном средином у урбаној регији града Сарајева**. Извођач истраживања је Институт за процесну технику, енергетику и технику средине Машинског факултета у Сара-јеву а одговорни истраживач доп. члан К. Хањалић.

— **Моделирање процеса директне гасификације угља у струјном реактору** (изво-ђач истраживања ИТЕН-Енергоинвест а одговорни истраживач М. Сијерчић).

Научни скупови

Научни скупови у организацији Поткомисије нису одржавани. Већи број члано-ва Поткомисије иступао је са рефератима и саопштењима из проблематике ма-тематског моделирања на неколико научних скупова:

— XVI југословенски конгрес теоретске и примјењене механике, Бечићи, мај 1984.

— Европски колоквијум механике EUROMECH 180, Karlsruhe, јули 1984.

— HYDROSOFT—Интернационал Conference on Hydraulic Engineering Softwa-re, Портоторж, септембар 1984.

Публикације

У 1984. години изашао је из штампе зборник радова »Математски модели тур-булентних транспортних процеса« посвећен преминулом академику Мухамеду

Риђановићу (Посебна издања АНУБиХ, Књига LXVI, ОТН Књига 13) са 7 радова чији су аутори чланови Поткомисије. Публиковани радови садрже најновије резултате истраживања обављених током неколико посљедњих година.

Остале активности

Поткомисија је одржала 3 радна састанка. Један од састанака је одржан у проширеном саставу на којем је мр Д. Милојевић из Института за термотехнику и енергетику Института »Борис Кидрич« у Винчи одржао предавање под насловом »Нови приступ моделирању струјања турбулентних двофазних флуида«.

Комисија за енергетику

Предсједник: дописни члан Кемал Хањалић

Редовна активност

Комисија је одржала четири састанка на којима је разматрано слиједеће:

- Припрема и редиговање материјала са Првог колоквијума **Актуелни проблеми и приоритетна истраживања у енергетици БиХ** за штампање;
- Научноистраживачке активности у области енергетике у БиХ, покривеност битних истраживачких сегмената пројектима који су у току и осталим активностима у постојећим научноистраживачким институцијама;
- Разматрање и давање мишљења о предложеним научноистраживачким пројектима из области енергетике за финансирање од стране СИЗ-а науке БиХ;
- Разматрање оправданости и потреба за иницирањем оснивања Центра за енергију при АНУБиХ;
- Приједлог Међуакадемијског одбора за енергију и енергетске изворе о дефинисању приоритетних истраживачких пројеката у међуакадемијској сарадњи;
- Програм активности Комисије за наредни период.

У току 1984. године Комисија није радила на научним пројектима нити је организовала научне скупове.

Публикације: Издати су материјали (уводни реферати и саопштења) колоквијума **Актуелни проблеми и приоритетни правци истраживања у енергетици у Босни и Херцеговини** (Посебна издања АНУБиХ, Књига LXXIII, ОТН Књига 14).

Комисија за теоретске и техничке проблеме системних истраживања

Предсједник: академик Светозар Зимоњић

Извјештај о раду на задацима Академије

Рад на научним пројектима

- Комисија је радила на научном пројекту: Истраживање развоја и употребе глобалних имитационих модела у развојним сегментима друштва. Пројекат је завршен у 1984. години. На пројекту је у току његове трогодишње израде учествовало седам научних радника. Завршни документ пројекта је студија, која садржи три поглавља:

I Значење модела у процесима одлучивања (С. Зимоњић)

II Концепција формалне средине (С. Зимоњић)

III Концептивни развој модела »Друштвеног система модела-ДСМ«

В. Глигић: Моделна основа производних ланаца

А. Аганагић: Моделни проблем равнотежних стања економске размјене

С. Зимоњић: Моделна скица вишеслојног процеса одлучивања
Б. Перуничкић: Један модел образовне организације
В. Сивјаков: Модел тоталног енергетског система
В. Сивјаков: Оптимизација изградње објеката енергетике урбаних подручја
Б. Матић: Избор приоритета код планирања капитала.

Основни научни резултати истраживања су:

- Концепт улоге и мјеста модела у структурама колективног одлучивања;
- Развој концепта »формалне средине« система одлучивања и разраде идеје »моделне мреже« као »друштвеног система модела«;
- Развој неколико нових математичких модела (поглавље III) на важним развојним правцима економског система, система одлучивања и енергијског комплекса.

Научни скупови

У 1984. години није био предвиђен научни скуп.

Рад Комисије на текућим питањима

Комисија је одржала пет сједница посвећених анализи и расправама резултата наведеног пројекта и питањима даљег рада на подручју модела.

У току 1984. године чланови Комисије су узели учешће у организовању научног скупа »Улога и кориштење математичких модела у економији« чији организатор је Војвођанска академија наука и уметности. Скуп треба да се одржи у првој половини 1985. године и на њему ће чланови Комисије учествовати са својим научним саопштењима.

ОДЈЕЉЕЊЕ ПРИРОДНИХ И МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ НА ЗАДАЦИМА АКАДЕМИЈЕ

Рад на научним пројектима

— Пројекти у којима Академија има улогу носиоца

1. Проблеми биосистематског статуса и положаја оштруља *Aulorhynchus hügelii* — главни истраживач академик Тихомир Вуковић.

Реализација пројекта финансира се из средстава Фонда за научноистраживачки рад Академије.

У току 1984. године извршено је неколико теренских излазака на подручја текућица и језера средњег дијела нашег јадранског слива. Прикупљен је материјал у западној Босни (Бушко језеро, воде Ливањског поља) и на ријеци Цетини. Посебна пажња била је посвећена на сјеверну границу ареала ове врсте, па је за сада са сигурношћу констатовано њено присуство у Висовачком језеру. Морфолошке карактеристике су у фази проучавања. Прикупљени су и нови подаци о хибридизацији оштруља са врстама из подфамилије *Lenciscinae*.

2. Питања усвјања и увођења генетичко-инжењерских метода у истраживачке и производне активности у Босни и Херцеговини — главни истраживач академик Љубомир Берберовић. У даљем току реализације овог иницијалног истраживачког пројекта настављена је сарадња са Југословенским

координационим одбором за генетичко инжењерство и биотехнологију (који је уједно и Међуакадемијски одбор за поменућу област) на припремању Првог југословенског савјетовања »Генетичко и биохемијско инжењерство у биотехнологији«, које ће се одржати у Београду априла мјесеца 1985. године. Уједно је довршен и писани материјал који је послужио као основа за низ контаката и разговора са Извршним вијећем СРБиХ, као и са низом привредних организација, у сарадњи са Привредном комором БиХ. Ови контакти су били усмјерени на конкретизацију приједлога о кадровским и материјалним инвестицијама неопходним за покретање научног рада у области генетичког инжењерства и биотехнологије у Босни и Херцеговини, те на преузимању потребних практичних корака у оснивању Конзорцијума субјеката заинтересованих за овај сектор науке.

3. Монографија о земљиштима БиХ — пројекат се финансира из средстава Фонда НИР-а у оквиру Комисије за земљиште Одбора за природне ресурсе

У протеклој години завршено је око 90 страница које се односе на органску материју у земљиштима БиХ. Преузето је 600 примјерака штампане педолошке карте БиХ у размјери 1:300.000 која ће бити саставни дио монографије. Иако у првобитном програму није било предвиђено да се раде лабораторијске анализе, обрадом постојећег материјала показало се да су анализе квалитета хумуса врло оскудне. Стога је извршена допунска анализа квалитета хумуса на 12 узорака.

Било је предвиђено да се у 1984. години заврше прве верзије рукописа посебног дијела (општи дио је завршен). Међутим, овај план није остварен. Основни разлози за то су:

- недовољно чврста обавеза сарадника, пошто они за сада не примају хонораре и нису потписали уговоре,

- прикупљањем постојећих аналитичких података о појединим типовима земљишта показало се да квалитетних аналитичких података има мање него што се то очекивало.

На основу овог искуства, указала се потреба да се у 1985. години овај пројекат припреми за посебан уговор са СИЗ-ом науке, како би се обезбиједила адекватна организација пројекта и извршила накнадна лабораторијска анализа појединих недовољно анализираних типова земљишта. У међувремену континуитет у раду треба обезбиједити даљим финансирањем из фонда НИР-а.

— Пројекти у којима Академија има улогу координатора

Међуакадемијски пројекат Проучавање инфекција стрептококом агалакције код људи и животиња — носилац Словенска академија знаности и уметности. У пројекту сарађује АНУБиХ а академик Авдо Хацибегановић руководи истраживањима на овом пројекту на подручју СР БиХ. Планирани задаци у 1984. години извршени су по програму, о чему је поднесен извјештај Словенској академији знаности као носиоцу пројекта.

Главни истраживач на овом пројекту у САЗУ академик Ј. Батис боравио је у децембру 1984. године у Сарајеву са сарадником проф. др И. Брглез ради координације истраживања и сагледавања могућности да се рад на овом истраживачком пројекту настави и у периоду 1986-1990. године и изнађу извори финансирања. Та потреба произлази из значајних епидемиолошких открића у вези са овом инфекцијом у досадашњем раду која оправдавају даљњи рад на овом пројекту.

Научни скупови

Било је планирано одржавање научног скупа на којем би се приказале примјена мултиваријантних анализа уз подршку рачунара у различитим областима истраживачког рада. Сачињене су двије варијанте уводног материјала, али се на крају дошло до закључка да није могао да се обезбиједи квалитет који би одговарао нивоу Академије. Због тога се дефинитивно одустало од овог плана.

Учешће чланова Академије на научним скуповима које је финансирала Академија

Академик Мирослав Варадин учествовао је на X интернационалном конгресу о репродукцији животиња у умјетном осјемењавању који је одржан од 10-14. јуна 1984. године у Illinois, urbana-Champaign, САД. Одржао је два реферата у сарадњи: 1) Варадин М, Нешић Љ.: »Seasonal morphological variations of hypophysis in relation to yearly sexual rhythm in ewes« и 2) Мутевелић А., Варадин М.: »Seasonal morphological variations of thyroid gland in relation to yearly sexual rhythm in ewes«.

Приликом боравка у САД академик М. Варадин је присуствовао и тродневном курсу о трансплантацији ембриона и микрохирургији у Институту за трансплантацију ембриона Colorado универзитета у Fort Collinsu.

Академик Миливоје Ђирић учествовао је на VIII конгресу југословенског друштва за проучавање земљишта који је одржан од 5-8. јуна 1984. године у Приштини и одржао реферат »Неки проблеми класификације хидроморфних земљишта«.

Рад Одјељења на текућим задацима

У току 1984. године Одјељење је одржало девет сједница на којима су разматрана различита питања.

Чланови Одјељења редовно су информисани о закључцима са сједница Предсједништва и Извршног одбора и износили своја мишљења и приједлоге у вези с њима.

На сједницама су примани научни радови за публикације Академије, одређивани рецензенти а дискутовало се и о општим питањима издавачке дјелатности.

Разматран је извјештај о раду Одјељења у 1983. години и план рада за 1984. годину.

На неколико састанака било је говора о приједлозима за награде и одликовања.

Разматран је приједлог за оснивање Центра за мултидисциплинарна истраживања биолошких ресурса.

Расправљало се о неким питањима програмске оријентације Академије (у вези са материјалима за разговоре у Извршном вијећу СР БиХ).

Формиран је Одбор за заштиту животне средине као и Међуодјељенски одбор за генетичко инжењерство и биотехнологију.

Разматран је концепт пројекта Стратегија развоја научних истраживања у БиХ.

Усвојен је Споразум о издавању часописа Радови математички. Формирано је Уредништво часописа које је именовало и чланове Савјета. У припреми су двије књиге које ће бити штампане у току 1985. године.

Одјељење је прихватило да, у сарадњи са Координационим одбором за спровођење програма организоване оплодне и узгојно-селекцијског рада у говедарству БиХ, ради на организацији Савјетовања »Проблеми говедарске производње с аспекта

реализације програма организоване ошлодије и узгојно-селекцијског рада у говедарству Босне и Херцеговине и правци њиховог рјешавања» које би се одржало у 1985. год. (У вези с тим, активности води академик М. Варадин).

У оквиру сарадње Академије са удруженим радом, академик М. Варадин је сарађивао са АИПК »Босанска крајина«, Ветеринарско-сточарски центар у Бањалуци на унапређењу сточарства и умјетног осјемењивања домаћих животиња.

Академик Т. Вуковић, у својству председника Организационог одбора, радио је на припреми научног скупа »Проблеми заштите ендема у живом свијету Југославије«.

Академици Т. Вуковић и Љ. Берберовић учествовали су у припремању међуре-публичко-покрајинског пројекта »Фауна Југославије«.

Сарадња са удруженим радом

Рад на интегралном информационом систему у пољопривреди који је реализиран у сарадњи са Рачунским центром УПИ-а је завршен. Реализована су три подсистема, који су оперативни: 1) аутоматска обрада података о профелима земљишта; 2) подсистем за аутоматску израду интерпретативних карата и 3) подсистем за трајну контролу плодности земљишта. Функционисање система биће демонстрирано на посебном скупу заинтересованих у 1985. години.

Рад чланова Одјељења у тијелима Академије

Академик Махмут Бајрактаревић:

- уредник Радова Одјељења природних и математичких наука LXXXII/24,
- члан Одбора за кибернетику и системне анализе и
- главни уредник часописа »Радови математички«.

Академик Љубомир Берберовић

- председник Одбора за међународну сарадњу,
- замјеник председника Одбора за заштиту животне средине,
- председник Међуодјељењског одбора за генетичко инжењерство и биотехнологију и
- члан Комисије за животињски свијет Одбора за природне ресурсе.

Академик Миливоје Ћирић

- председник Одбора за координацију научног рада,
- члан Председништва Академије,
- члан Извршног савјета Европске научне фондације (делегирани од стране Савјета академија СФРЈ),
- члан Одбора за природне ресурсе,
- председник Комисије за земљиште тог одбора,
- члан Одбора за заштиту животне средине и
- председник Међуакадемијског одбора за проучавање земљишта (сједиште у АНУБиХ).

Академик Авдо Хаџибегановић

- члан Председништва Академије,
- председник Одбора за издавачку дјелатност,
- председник Издавачког савјета часописа »Радови математички«,
- члан Одбора за заштиту животне средине и
- делегат Академије у Савјету макропројекта »Заштита животне средине од радиоактивне контаминације« (носилац Ветеринарски факултет, Сарајево).

Академик Крунослав Љоље

— члан Одбора за библиотеку и документацију.

Академик Мирослав Варадин

— члан Комисије за награде и одликовања,

— члан Секције за науку РК ССРН БиХ (као делегат АНУБиХ) и

— члан Међуодјељенског одбора за генетичко инжењерство и биотехнологију.

Академик Тихомир Вуковић

— члан Председништва Академије,

— секретар Одјељења природних и математичких наука,

— председник Одбора за заштиту животне средине,

— председник Комисије за животињски свијет Одбора за природне ресурсе,

— члан Међуодјељенског одбора за генетички инжењеринг и биотехнологију и

— секретар Актива Савеза комуниста Академије.

Дописни члан Младен Трковник

— члан Одбора за заштиту животне средине.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ МЕЃУАКАДЕМИЈСКИХ ОДБОРА

Међуакадемијски одбор за проучавање земљишта (АНУБиХ)

Председник Одбора: академик Миливоје Ћирић

Одбор је на старању АНУБиХ. У 1984. години одржан је састанак Одбора на којем је разматрана његова даља судбина. Послије вишегодишњих неуспјелих покушаја да се рад Одбора активира, постављено је питање његовог даљег опстанка. Након поновног изјашњавања свих академија за продужење рада, на поменутом састанку је проширен програм рада, обухватајући неколико пројеката.

Рад на класификацији земљишта Југославије је континуелан по својој природи, а заснива се на уопштавању стечених сазнања и искустава у примјени. На основу тога врши се стално усавршавање класификације. У 1984. години завршена је и припремљена за штампу књига »Класификација земљишта Југославије« коју ће издати АНУ-БиХ уз партиципацију осталих академија.

Академија ће радити на сталном усавршавању модела педолошког информационог система. Оперативни дијелови система препустиће се педолошким институтима и њиховој асоцијацији као главним корисницима система.

Продужиће се рад на изради монографије о земљиштима Југославије. Овај рад треба да буде озваничен као међуакадемијски пројекат и у том смислу упућена су писма свим академијама наука.

Међуакадемијски одбор за генетичко инжењерство и биотехнологију (САНУ)

Председник Одбора: академик Александар Деспић

Представници АНУБиХ: акад. Љ. Берберовић и акад. Т. Вуковић

Одбор је основан 1983. године са задатком да обједињује напоре који се на овом важном подручју чине широм Југославије. Одбор уједно функционише и под називом Југословенски координациони одбор за генетичко инжењерство и биотехнологију. Током 1984. године одржано је неколико састанака тог одбора чија се дјелатност углав-

ном исказала у изради пројекта Платформа о научно-истраживачком раду у области генетичког инжењерства и биотехнологије у Југославији. Платформа има за циљ да пружи основу за координирану политику развоја научноистраживачких активности на поменутом подручју. Приједлог Платформе упућен је на расправу у надлежним управним и научним институцијама, у органима Федерације као и у органима република и покрајина.

Међуакадемијски одбор за флору и фауну (САНУ)
Представник АНУБиХ: академик Тихомир Вуковић

У оквирима активности овог међуакадемијског одбора за флору и фауну започео је рад на приједлозима пројектних задатака за међурејублички истраживачки пројекат Фауна Југославије који се организује у координацији са помнутим одбором.

Међуакадемијски одбор за молекуларне науке (САЗУ)
Представник АНУБиХ: академик Крунослав Љоље

Одбор се у протеклој години није састајао.

Међуакадемијски одбор за нуклеарне науке (САНУ)
Представник АНУБиХ: академик Крунослав Љоље

Одбор у протеклој години није био активан.

Међуакадемијски одбор за заштиту природе и животне околине (ЈАЗУ)
Представник АНУБиХ: академик Тихомир Вуковић

У оквиру активности овог одбора вршене су припреме за научни скуп Заштита ендема у живом свијету Југославије чије је одржавање планирано почетком 1986. године. Скуп ће се одржати у АНУБиХ а председник Организационог одбора је акад. Т. Вуковић.

22. новембра 1984. године одржан је заједнички састанак Међуакадемијског одбора за заштиту природе и Међуакадемијског одбора за енергетику који је био посвећен проблемима изградње хидроенергетских објеката на ријеци Тари.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЈЕТНОСТ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ НА ЗАДАЦИМА АКАДЕМИЈЕ

Рад на научним пројектима

— Пројекти у којима Академија има улогу носиоца

**Историја књижевности народа и народности
Босне и Херцеговине**

У 1984. години формирана је Комисија за координацију књижевноисторијских истраживања која је извршила припремне радове за Пројекат израде Историје

књижевности народа и народности БиХ. Пројекат предвиђа 14 тема које би се реализовале у наведеном средњорочном периоду.

— Пројекти у којима Академија има улогу координатора

Библиографија радова о народној књижевности

У току 1984. године настављен је, у сарадњи са Институтом за језик и књижевност у Сарајеву, рад на Библиографији радова о народној књижевности. Рађено је на приређивању VII књиге резимираних библиографије радова о народној књижевности и извршена је коначна редакција резимираних јединица из одабраних часописа: »Бразда« (Сарајево, 1948-1951), »Израз« (Сарајево 1952-1980), »Књижевна историја« (Београд, 1969-1980), »Мост« (Мостар, 1969-1980), »Путеви« (Бањалука, 1955-1980), »Умјетност ријечи« (Загреб, 1957-1980), »Живот« (Сарајево, 1952-1980).

Рад Одјељења на текућим задацима

У току 1984. године Одјељење за књижевност и умјетност одржало је седам сједница на којима су, поред текућих, разматрана и друга питања везана за рад Одјељења, као што су:

- извјештај о раду у 1983. години и план рада за 1984. годину;
- оживљавање едиције Радова Одјељења за књижевност и умјетност;
- питања међународне сарадње;
- реализација пројеката »Историја књижевности БиХ« и »Историја умјетности БиХ«;
- разматрање информације о припреми разговора између Академије и Извршног вијећа СРБиХ;
- приједлози за награде и одликовања и др.

Током цијеле године вршене су припреме за избор нових чланова Академије. Обављена је темељита расправа о заступљености појединих умјетничких дисциплина у Академији а, с тим у вези, разматране су и потребе и развијеност појединих дисциплина у Републици. У оквиру припрема за избор нових чланова детаљно су разматрани и сви кандидати, како они предложени у самом Одјељењу, тако и они које су предложиле институције ван Академије.

Доста пажње посвећено је и настојањима за оснивање галерије Академије. Иницијативни одбор формулисао је циљеве и оправданост оваквог излагачког простора а разматране су и могућности за његово ложирање. Галерија би требало да буде намјенски изложбени простор за сталну поставку, повремене изложбе и размјену са другим домаћим и страним академијама. Тако уређен простор у саставу Академије могао би користити и за одржавање инаугурационих приступних бесједа чланова Академије, концерата и мањих симпозија.

У Академији је 4. априла 1984. године одржан састанак представника Удружења књижевника БиХ и представника Академије. Констатовано је да све облике могуће конструктивне сарадње са Удружењем књижевника треба свесрдно подржати. Истакнута је потреба за формирањем академијског тијела које би се са представницима књижевника договорило о текућим пословима на организацији пројекта »Историја књижевности народа и народности БиХ«. Предложено је да у програм рада Одјељења треба укључити и неке чвршће облике сарадње са струковним удружењима ликовних и музичких умјетника.

Рад чланова Одјељења у тијелима Академије

Академик Бошко Кућански

- секретар Одјељења за књижевност и умјетност;
- члан Предсједништва Академије;
- члан Одбора за међународну сарадњу и
- члан Комисије за награде и одликовања.

Академик Ђамил Сијарић

- члан Одбора за библиотеку и документацију.

Академик Дервиш Сушић

- члан Предсједништва Академије.

Академик Иво Шермет

- члан Одбора за финансије.

Академик Мидхат Шамић

- члан Комисије за координацију књижевноисторијских истраживања.

Дописни члан Џевад Хозо

- замјеник секретара Одјељења за књижевност и умјетност.

Дописни члан Радован Ручковић

- предсједник Комисије за координацију књижевноисторијских истраживања.

МЕЂУОДЈЕЉЕНСКИ ОДБОРИ И КОМИСИЈЕ

Одбор за природне ресурсе

Рад Одбора у протеклој години био је оријентисан углавном на рјешавање неких организационих питања, метода и садржаја рада, као и начина реализације задатака.

У Одбор је, према ранијем закључку, именовано неколико истакнутих стручњака и привредника. На састанку Одбора у проширеном саставу одржаном 29. маја 1984. године вођена је широка дискусија о сљедећој проблематици:

- о организацији Одбора за природне ресурсе,
- о кадровима у овој полидисциплинарној области,
- о институционалној структури научноистраживачких организација, њиховом статусу, опреми и достигнућима у раду,
- о елементима за избор стратегијских праваца у истраживању природних ресурса,
- о мјесту и функцији Академије наука и координацији научноистраживачког рада у овој области.

На сједници Одбора од 11. XII 1984. године за вршиоца дужности предсједника именован је доп. чл. Фабијан Трубеља (с обзиром на здравствено стање акад. Р. Јовановића). Усвојен је и приједлог реорганизације комисија Одбора, како слиједи:

- Комисија за минералне ресурсе,
- Комисија за водопривреду (водни ресурс)
- Комисија за енергетику (енергетски ресурс)
- Комисија за земљиште (педолошки ресурс)

- Комисија за биолошке ресурсе (ресурс флоре и фауне).
- Као примарни задаци комисија истакнуто је:
- учешће у стварању стратегије НИР-а у области свог ресурса,
 - иницијална и концепцијска истраживања,
 - координација истраживања у спрези са научним институцијама, истакнутим стручњацима и научним радницима, као и одговарајућим СИЗ-овима,
 - сопствени пројекти са ослоном на еминентну научну базу,
 - међународна сарадња и научни програми,
 - непосредна брига за научни подмладак и научне таленте.

Комисије извршавају своје задатке и путем указивања одговарајућим факторима у Републици да научна истраживања природних ресурса представљају економску нужност и да директно доприносе стабилизацији и повећању запослености. Комисије се брину о организацији симпозија, тематских савјетовања и предавања из домена рада појединих комисија у циљу сагледавања специјализиране проблематике. Задаци комисија су такође: разматрање научне публицистике, сарадња у циљу побољшања садржаја и других параметара везаних за одређену научну област (нпр. рецензије), иницијативе око издавања монографија од трајне научне вриједности за Републику.

Академија наука и умјетности БиХ својим високим ауторитетом може знатно допринијети како раду Одбора за природне ресурсе, тако и активностима појединих комисија. Она заправо преузима одговорност за извршење наведених задатака у границама својих могућности (неке могућности је потребно унаприједити и проширити). Она на тај начин директно доприноси побољшању и унапређењу садашњег стања у области фундаменталних истраживања природних ресурса.

У Одбору за природне ресурсе и његовим комисијама одвија се цјелокупна дјелатност на рјешавању одређених питања и проблема, а Академија наука врши улогу координатора у раду и Одбора и комисија.

Ове активности Академије треба схватити као дугорочан и континуиран процес.

ПЛАН РАДА АКАДЕМИЈЕ ЗА 1985. ГОДИНУ

ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

Научни пројекти

— Научни пројекти у којима Академија има улогу носиоца

Градске заједнице у систему СРБиХ

— носилац пројекта: академик Хамдија Ћемерлић

У 1985. години биће завршени послови у вези са сређивањем материјала пројекта и предати СИЗ-у науке БиХ. Истовремено ће се радити на припреми научног скупа посвећеног овом пројекту.

Аутономија Босне и Херцеговине у концепцијама муслиманских политичара проњемачке оријентације

— носилац пројекта: академик Енвер Реџић

У 1985. години завршити преостала истраживања у оквиру програма НИР-а Академије, по могућности реализовати пројекат и студију припремити за штампу.

Култура бронзаног доба западног Балкана и њихове средњоевропске и медитеранске корелације

— носилац пројекта: дописни члан Боривој Човић

Повијест филозофије и друштвене мисли у Босни и Херцеговини

— носилац пројекта: дописни члан Мухамед Филиповић

Етика и морал у социјализму

— носилац пројекта: академик Ариф Тановић

Модерна мисао у Босни и Херцеговини

— предлагач пројекта: Комисија за филозофију, социологију и политологију АНУБиХ.

Филозофија и критичка теорија

— носилац пројекта: дописни члан Абдулах Шарчевић

Наставиће се рад на другом дијелу пројекта.

Научни скупови у организацији Академије

Лингвистика и лингвистичке активности у Југославији
— организатор скупа: члан АНУБиХ Асим Пецо

Градске заједнице у систему СРБиХ
— организатор скупа: академик Хамдија Ћемерлић

Задатак скупа је да презентира и верификује резултате истоименог пројекта.

Издавачка дјелатност

У штампи:

Дјела LIX, књ. 34. Шефик Бешлагич: **Камене столице у Босни и Херцеговини**
Посебна издања LXX, књ. 13. V југословенска ономастичка конференција

У припреми за штампу:

Радови LXXXI, књ. 24. Зборник радова поводом јубилеја академика Цвјетка Рихтмана
Посебна издања LXXI, књ. 14. Група аутора: **Вриједности социјалистичког друштва и вредновање прогресивне мисли у Босни и Херцеговини између два рата.**
Посебна издања LXXII, књ. 15. Научни скуп: **Концепција дугорочног привредног развоја Босне и Херцеговине**
Посебна издања LXXVII, књ. 16. Колоквиј: **Проблем запослености**
Грађа XXV, књ. 21. Цвјетко Рихтман: **Зборник напјева народних пјесама Босне и Херцеговине II — сватовске пјесме.**
Грађа XXVI, 22. Адем Хандић: **Критичко издање два најранија пописа зворничког санџака (из 1519. и 1533. године)**

Пријављено у Одјелу:

Радови, св. 25.

Посебна издања — С. Ловреновић: **Босна и Херцеговина у спољној трговини Југославије.**

План рада међуакадемијских одбора

Међуакадемијски одбор за испитивање традиционалне народне религиозне музике у Југославији (АНУБиХ)
— предсједник Одбора: академик Цвјетко Рихтман

У току 1985. године др Анкица Петровић и др Милош Милошевић испитиваће особности облика пјевања ординаријума латинске мисе код албанског племена Малисори у селу Тузима у Црној Гори; мр Дуња Рихтман-Шотрић ће испитивати српско-православну литургију по традиционалном напјеву у селу Медићима у Босни; Винко Крајтмајер ће радити на теми »Трагом старог обредног пјевања према подацима сачуваним у фрањевачким самостанима у Босни и Херцеговини«, мр Јасна Спаић ће наставити са испитивањем обредног пјевања дервиша у Призрену, а изванредни члан ЈАЗУ Јерко Безић ће радити на теми »Глагољашки текстови као извор за проучавање глагољашког пјевања у Новом Винодолу«.

Међуакадемијски одбор за Археолошку карту Југославије
(МАНУ)

— представници АНУБиХ: академик Алојз Бенац и др Ђуро Баслер

У 1985. години извршиће се редакција текстова о налазиштима, написаће се текст о археолошкој истражености Босне и Херцеговине, описати културе и културне феномене на тлу Босне и Херцеговине и изградити библиографија.

КОМИСИЈА ЗА ЛИНГВИСТИЧКА ИСПИТИВАЊА

Комисија ће и у 1985. години наставити континуиран рад, у првом реду, у погледу обављања послова који су везани за дугорочне научне пројекте међународног и међуакадемијског (југословенског) карактера. Исто тако, наставиће сарадњу са Одјељењем за језик Института за језик и књижевност у Сарајеву у области дијалектологије.

І. ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА

І. 1. Рад на атласима

І. 1. 1. Општесловенски лингвистички атлас (ОЛА)

Обавезе Комисије у раду на ОЛА:

— припремати у форми индекса и одговарајућих транскрипција материјале који буду долазили на ред за картографисање са 13 босанско-херцеговачких пунктова;

— непосредно учествовати у изради дијалектолошких карата — у картографисању, под чим се у овом случају подразумева:

а) израда нових верзија карата и индекса без бугарског материјала за II лексички том (4 карте, — Д. Вујичић),

б) с обзиром на то да је југословенска Комисија на засједању у Москви у децембру 1984. године задужена за комплетну припрему и редиговање 67 карата и исто толико индекса за I фонетски том, биће потребно велико ангажовање члана Академије А. Пеце и извјесна испомоћ Д. Вујичића у том послу;

— учествовати у редиговању свих карата за II лексички том (Д. Вујичић), те верификовати материјал са босанско-херцеговачких пунктова на тим картама;

— учествовати у раду међународних радних група Лексичке и Фонетске секције, Редакционог колегија и Међународне комисије ОЛА;

— учествовати у раду југословенске Комисије ОЛА на редовним састанцима, као и на радним састанцима југословенске лексичке и фонетске поткомисије ОЛА.

Предсједник Комисије за лингвистичка испитивања обавезан је да учествује у раду Међународне радне групе ОЛА (Фонетска секција), а члан Међународне комисије и Редакционог колегија ОЛА Д. Вујичић обавезан је да учествује у раду тих тијела и у раду Лексичке секције на изради карата, индекса и сл., а задужен је и за припрему материјала и карата свих чланова Лексичке секције из Југославије.

Из претходног слиједи да се у план Комисије мора уврстити:

а) 10-дневно учешће А. Пеце и Д. Вујичића у раду Међународне комисије, Редакционог колегија и радних група ОЛА крајем маја и почетком јуна у Брну;

б) 15-дневно учешће А. Пеце и Д. Вујичића у раду Међународне комисије, Редакционог колегија и радних група ОЛА у октобру у Москви (на терет бездевизне размјене);

д) учешће А. Пеце и Д. Вујичића на 3 редовна засједања југословенске Комисије ОЛА;

е) учешће А. Пеце и Д. Вујичића на 3 радна засједања југословенске Комисије ОЈА — у трајању од по 7 до 10 дана.

І. 1. 2. Европски лингвистички атлас (АЛЕ)

Као и раније, обавеза Комисије је да преноси материјал што је прикупљен на 7 босанско-херцеговачких пунктова у специјално припремљене квестионаре, а затим да те материјале у форми индекса и у транскрипцији АЛЕ сукцесивно доставља центрима за картографисање.

Обавезно је присуствовање Д. Вујичића састанцима југословенске Комисије за АЛЕ, чији је члан.

Пошто се од 16-19. маја 1985. године одржава засједање Међународне редакције АЛЕ у Београду или Титовом Ужицу у организацији Српске академије наука и уметности, пожељно би било да проф. Пецо или Вујичић узму учешћа на том засједању.

І. 1. 3. Општекарпатски дијалектолошки атлас (ОКДА)

Ако се преброди садашњи застој у раду на Атласу, обавезе Комисије биће:

- а) израда 6 карата за III том Атласа (Д. Вујичић и Ј. Баотић);
- б) израда 6 легенди и индекса уз горе наведене карте III тома;
- ц) достављање грађе прикупљене на нашим подручјима за овај атлас ради картографисања;
- д) присуствовање представника наше Комисије (Д. Вујичића и Ј. Баотића) редовним и радним састанцима југословенске Комисије за ОКДА.

Све су ово, како се види, обавезе из претходне године, јер се на Атласу у 1984. години радило мало или готово нимало.

І. 1. 4. Српскохрватски дијалектолошки атлас

Планира се теренско прикупљање грађе (попуна разлика у односу на Упитник за испитивање босанскохерцеговачких говора) у укупно 15 насељених мјеста.

Такође се планира и преношење грађе у 15 Упитника за Српскохрватски дијалектолошки атлас.

І. 1. 5. Учесће у раду на пројекту »Босанскохерцеговачки дијалекатски комплекс — синхронијска дескрипција

Пројекат се реализује у сарадњи Комисије и Института за језик у Сарајеву. Обавезе Комисије у реализацији пројекта су:

- а) да учествује у теренским истраживањима (провјера и допуна грађе у већ испитиваним насељеним мјестима);
- б) да руководиоца пројекта Д. Вујичић и члан Редакције пројекта А. Пецо учествују у организовању свих послова у пројекту;
- ц) да А. Пецо и Д. Вујичић учествују у обради прикупљене грађе са подручја дијела централне и југозападне Босне (око 80 пунктова);
- д) да чланови Редакције пројекта А. Пецо и Д. Вујичић учествују на свим састанцима Редакције пројекта и Редакције Босанскохерцеговачког дијалектолошког зборника.

II. ОНОМАСТИКА

1) У зависности од могућности ангажовања сарадника, Комисија ће настојати да организује биљежење ономатичке грађе на ужим подручјима и регијама. Исто тако, Комисија ће настојати да се организује биљежење ономатичке грађе и на локалитетима уз ријеку Дрину гдје се управо сада граде хидроенергетски објекти.

2) Биће извршено рецензирање резимеа реферата из Босне и Херцеговине пријављених за VI југословенску ономатичку конференцију.

3) Коначно ће се одлучити шта ће се урадити са преузетом грађом последњег пописа становника Босне и Херцеговине, која је преузета од Републичког завода за статистику.

III. РЈЕЧНИК ОПЋЕСЛОВЕНСКОГ КЊИЖЕВНОГ (ЦРКВЕНОСЛОВЕНСКОГ) ЈЕЗИКА

Наставиће се рад на ексцерпцији из другог основног текста Никољског еванђеља, наравно према могућностима, јер ће сарадник на овом пројекту (Невенка Гошић) у току ове године бити доста ангажован на пословима око штампања критичког издања Хвалова зборника.

IV. САРАДЊА С ИНОСТРАНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Остајемо при ранијој констатацији да би било корисно наставити сарадњу са Instytutom Slowianoznawstwa PAN i Instytutom Języka Polskiego PAN. Зато се планира:

— 15-дневни боравак председника Комисије А. Пеце у Варшави и Кракову ради договора са представницима поменутих института о садржајима даље сарадње;

— студијски боравци по једног сарадника поменутих института у Сарајеву, односно у Југославији (по 10 дана);

— настављање сарадње у издавању едиције *Studia linguistica Polono-Jugoslavica*.

V. САСТАНЦИ И ПРИСУСТВОВАЊЕ НАУЧНИМ СКУПОВИМА

1) Присуствовање редовним и радним састанцима Међуакадемијског одбора за дијалектолошке атласе, састанцима његових комисија, радних група и сл.: а) на 3 редовна засједања и б) на 3 радна засједања од по 7 до 10 дана (А. Пецо, Д. Вујичић, Ј. Баотић);

2) учешће А. Пеце и Д. Вујичића на засједањима Међународне комисије, редакционог колегија и радних група ОЛА у Брну (10 дана) и Москви (15 дана);

3) учешће на редовном годишњем састанку Међуакадемијског одбора за ономастику у Загребу (А. Пецо и Д. Вујичић);

4) учешће А. Пеце, Н. Гошић и Д. Вујичића, са рефератима, на научном скупу »Лингвистика и лингвистичке активности у Југославији«, који ће се одржати у организацији Академије у Сарајеву;

5) учешће А. Пеце, Д. Вујичића и Н. Гошић, са рефератима, на VI југословенској ономатичкој конференцији у Горњем Милановцу (Бердап) (Конференцију организује САНУ);

6) учешће А. Пеце, Д. Вујичића и Н. Гошић на Међународном скупу слависта у Вукове дане (Београд, Нови Сад, Тршић);

7) учешће на научним скуповима у Македонској академији на науките и уметностите и у Југословенској академији знаности и умјетности поводом 1100-годишњице Методијеве смрти;

8) присуствовање радним састанцима Редакције пројекта Босанскохерцеговачки дијалекатски комплекс — синхронијска дескрипција, као и састанцима Редакције Бх. дијалектолошког зборника.

VI. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

Биће предата у штампу монографија А. Пеце о икавскоштакавским говорима западне Херцеговине.

ЦЕНТАР ЗА БАЛКАНОЛОШКА ИСПИТИВАЊА

Центар за балканолошка испитивања у 1985. години улази у задњу годину остваривања свог средњорочног плана рада за период 1981-1985. године. У овој години биће завршен рад на неким пројектима који су започети у овом петогодишњем периоду, а такође ће бити настављен рад на темама које имају дугорочнију оријентацију. У том оквиру Центар ће у 1985. години радити на следећим пројектима:

1. У току 1985. године вршиће се интензивне припреме за штампање V тома Праисторије југословенских земаља-жељезно доба. У току те године биће дефинитивно завршени сви текстови и илустрације, написане рецензије, а обавиће се и сви други послови везани за штампање овог обимног дјела.

2. Наставиће се рад на компјутерској обради података из картотеке Грбови прастановника сјеверозападног Балкана. У оквиру овог рада биће кодирано за компјутерску обраду још 400-600 грбова. У исто вријеме ће бити припремљен за публиковање текст који презентира систем овакве обраде археолошког материјала.

3. У оквиру систематског истраживања илирских утврђених насеља Центар ће, у сарадњи са музејима у Сплиту и Сињу, отпочети систематску обраду градина у Цетинској крајини.

4. Уколико се добију средства од СИЗ-а науке БиХ, у 1985. години започеће систематско истраживање градине Кадиха брдо на Гласиначком подручју.

5. У току ове године биће завршена и студија Босна и Херцеговина у античко доба коју припрема др Иво Бојановски.

6. Исти сарадник ће радити на припремању рада под насловом Прилози за топографију римских и предримских комуникација и насеља у римској провинцији Далмацији V — Горње Подриње у систему римских комуникација.

7. На подручју антрополошких испитивања у 1985. години ће бити завршен атлас патолошких промјена на костима праисторијске и историјске популације у Југославији, који се ради у сарадњи са Радиолошким институтом УМЦ-а у Сарајеву.

8. Припремаће се методологија рада на проблему муниципалног система у појединим римским провинцијама.

9. У 1985. години започеће рад на обради антропонима романског поријекла са територије Херцеговине.

10. Сарадници Центра ће узети учешће на неким од одговарајућих научних скупова који ће бити организовани у 1985. години.

11. У мјесецу мају одржаће се и редовни годишњи састанак чланова Центра на којем ће се расправљати о свим видовима дјелатности ове институције, а нарочито о следећем петогодишњем плану.

12. Током године вршиће се и припреме за нови заједнички скуп са Археолошком комисијом Пољске академије наука — Одјел у Кракову. Тај скуп ће се одржати у току 1986. године и представља наставак досадашње серије заједничких скупова.

13. Директор Центра ће учествовати на засједању Conseil permanent des sciences préhistoriques et protohistoriques које ће се одржати у мају 1985. године у Мадриду.

14. Сарадник Центра Едина Алирејсовић ће боравити на усавршавању у Паризу, уколико добије стипендију од Centre national des recherches scientifiques.

15. Илустратор Центра Сеад Черкез, ако добије стипендију у току 1985. године отићи ће на студијски боравак у Праг на Академију примијењених и ликовних умјетности.

16. С обзиром да ће у току 1985. године у Центру остати упражњено радно мјесто антрополога, предвиђено је да се прими нови стручњак из једне од области која је заступљена у дјелатности Центра.

17. Центар ће у 1985. години припремити и предати у штампу сљедећа издања:

а) Годишњак XXIV/22 и

б) Посебно издање Земљани тумули из бронзаног доба на Купрешком пољу аутора А. Бенца.

18. У 1985. години обавиће се више студијских путовања у одговарајуће институције у Југославији, ради прегледа материјала и успостављања координације рада.

19. У оквиру међународне сарадње Центар ће примити на студијски боравак проф. др Георга Косака из Минхена и мр Хермана Милера из Хајделберга.

20. За потребе техничке документације биће набављена нека техничка средства неопходна за рад на појединим темама.

ОДЈЕЉЕЊЕ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Научни пројекти

— Научни пројекти у којима Академија има улогу координатора

Крвни судови срца и коронарна болест код људи изнад 65 година старости

— носилац пројекта: дописни члан Сеад Бркић

Планира се наставак рада на пројекту.

Епидемиолошка студија прокужености становништва Босне и Херцеговине проузроковачем вирусног хепатитиса типа Б

— носилац пројекта: академик Јакоб Гаон

У 1985. години наставиће се рад на пројекту.

Евалуација лијекова властитог поријекла

— носилац пројекта: академик Сеид Хуковић

У 1985. години наставиће се рад на пројекту.

Лонгитудинална клиничка, епидемиолошка и лабораторијска истраживања ендемске нефропатије у два насеља области захваћене овом болешћу

— носилац пројекта: академик Јакоб Гаон

Планирано је да се у 1985. години изради извјештај о трогодишњим истраживањима у селима Горња Црквина и Лугови.

Истраживања дјеловања природних љековитих вода Босне и Херцеговине

— носилац пројекта: академик Марко Циглар

Понашање тромбоцита и стјенке крвног суда код болесника са јетреним лезијама

— носилац пројекта: дописни члан Џемал Резаковић

Студија је заснована на компаративним и експерименталним истраживањима клиничког материјала.

Студија преваленције ендемске нефропатије у насељима дуж ријеке Саве

— носилац пројекта: академик Јакоб Гаон

Научни скупови

— Научни скупови у организацији Академије

У току 1985. године започеће се са припремама научног скупа Евалуација лијекова властитог поријекла, чије је одржавање планирано у 1986. години.

— организатор скупа: академик Сеид Хуковић.

Научни скуп о микотоксинима

— организатор скупа: дописни члан Ладислав Ожегович

Тематика и методологија научног истраживања на пољу организације и заштите здравља

— организатор скупа: академик Грујица Жарковић

— Учешће на скуповима које финансира Академија

1. Академик Сеид Хуковић је најавио своје учешће на научном скупу у Италији.
2. Дописни члан Џемал Резаковић припрема реферат за IV конгрес о хемостази и болестима тромбоемболизма, који организује Лига подунавских земаља о хемолошким обољењима (Истанбул, септембра 1985).

Издавачка дјелатност

У штампи:

Радови LXXX, књ. 22. Свеска за 1983. годину (I јавни састанак ОМН).
Посебна издања LXXIV, књ. 11: Симпозијум о крвним судовима срца и коронарној болести.

Пријављено у Одјелењу:

Радови 23. Свеска за 1984. годину.

Посебна издања, Научни скуп: Истраживање лијекова домаћег поријекла.

Остале активности Одјељења

Одјељење планира да у 1985. години одржи девет редовних сједница. На овим сједницама, поред других питања, биће разматран проблем дугорочног развоја медицинских наука у Босни и Херцеговини. Одјељење планира да одржи и шест јавних састанака, који ће бити посвећени различитим биомедицинским научним проблемима.

Рад одјељењских одбора

Одбор за вирусни хепатитис

предсједник Одбора: академик Јакоб Гаон

Чланови Одбора ће учествовати у изради Смјерница за научно и стручно испитивање вирусног хепатитиса у Босни и Херцеговини.

Одбор планира да у току године анализира просторно и бројчано кретање вирусног хепатитиса, обави лабораторијско тестирање здравих и обољелих лица у граду и оближњим општинама у којима је највећи морбидитет у Републици (200 %), што представља највећи здравствени и економски проблем за заједницу.

Поред тога Одбор ће и даље здравственој служби БиХ давати упутства и преносити научне новости како би здравствени радници могли ефикасније и економичније шпитити становништво од вирусног хепатитиса (усвајањем тзв. јединствене медицинске доктрине).

Одбор за ендемску нефропатију

предсједник Одбора: академик Јакоб Гаон

Чланови Одбора ће у 1985. години:

- обавити социјално-економску анализу на бази података из села на подручју Босанског Шамца са ендемском нефропатијом и села у којима није забиљежена ендемска нефропатија;

- анкетирати неколико људи обољелих од ендемске нефропатије са подручја Бијељине и Босанског Шамца како би се испитало да ли постоје неки, до сада непознати фактори ризика који би могли утицати на појаву овог обољења;

- организовати акцију у којој би један клиничар и један епидемиолог пратили и анализирали кретање ове болести у селима око Босанског Шамца у поређењу са обољелим који су хоспитализовани у Диспанзеру за бубрежне болести;

- пружити помоћ здравственој служби Босанског Шамца у пројектовању Центра за хемодијализу (задужен проф. др Момир Мацановић) и

- препоручити Републичкој комисији за ендемску нефропатију да покрене акцију за подизање артешких бунара у селима босанске Посавине која су захваћена овом болешћу или су угрожена.

Одбор за лијекове

предсједник Одбора: академик Сеид Хуковић

Одбор ће у 1985. години одржати двије сједнице на којима ће анализирати рад на пројекту *Евалуација лијекова властитог поријекла* и извршити припреме за почетак рада Међуакадемијског одбора за лијекове.

Одбор за малигна обољења

предсједник Одбора: академик Хишам Сердаревић

Одбор ће у 1985. години наставити акцију на прикупљању, обради и дистрибуцији информација о малигним обољењима у Босни и Херцеговини како би се сви подаци регистровани на једном мјесту. Поред тога, покренуће акцију да се у институтима који се баве проблемом онкологије изврши евалуација домаћих цитостатика, како и да домаћа фармацеутска индустрија синтетизира, евалуира и производи познате цитостатике сопственом технологијом.

Рад међуакадемијских одбора

Међуакадемијски одбор за лијекове (АНУБиХ)

в.д. предсједника Одбора: академик Сеид Хукловић

Одбор ће у 1985. години одржати двије сједнице, на којима ће се одбор конституисати, израдити програм рада као и програм научног скупа.

Међуакадемијски одбор за организацију заштите здравља (АНУБиХ)

в.д. предсједника Одбора: академик Грујица Жарковић

Одбор ће се у 1985. години конституирати и започети са радом.

ОДЈЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Научни пројекти

— Пројекти у којима Академија има улогу носиоца

Актуелни проблеми водопривреде БиХ (види план Комисије за водопривреду).

У оквиру фонда НИР-а у 1985. години планирају се одређене активности у истраживању минералних ресурса Босне и Херцеговине. С тим у вези, предвиђа се сарадња са Српском академијом наука у области истраживања боксита која је започела у 1984. години. Зависно од финансијских средстава, у оквиру Одбора за природне ресурсе предвиђа се сарадња и са другим институцијама и научним радницима.

— Пројекти у којима Академија има улогу координатора

Математско моделирање природне конвекције у соларним системима (види план Поткомисије за математско моделирање транспортних процеса).

Издавачка дјелатност

У 1985. години Одјељење планира да припреми за штампу слиједеће публикације:

Дјела LXI/9 — Л.Јерковић: **Навофосили терцијара БиХ**

Радови — **Свеска посвећена академику Ј.Баћу**

Радови — **Свеска посвећена академику М.Кадифу**

Радови — **Свеска посвећена академику Ј.Финцију**

Радови — **Свеска посвећена академику Ј.Најхарту**

Сарадња са удруженим радом

Одјељење предвиђа да одржи расправу и разматрање програма и резултата рада научних института чији је суоснивач Академија (ИТЕН, ИРЦА, »Хасан Бркић« — Зеница).

Научни скупови

Савјетовање о актуелним водопривредним проблемима БиХ (види план Комисије за водопривреду).

У јуну мјесецу 1985. године (5, 6. и 7. јуна) планира се одржавање 20. конференције Југословенског центра за кристалографију у сарадњи са ЈАЗУ.

Тематска подручја активности Одјељења

Поред редовне дјелатности, Одјељење планира да у току 1985. године одржи неколико тематских расправа:

- о питањима природних ресурса;
- о системима планирања — моделски апсекти;
- о проблемима енергетике.

Комисија за водопривреду

а) Активности које ће бити реализоване непосредно у Академији

Комисија за водопривреду у функцији носиоца задатка »Актуелни проблеми водопривреде Босне и Херцеговине« наставиће припремне акције за одржавање планираног II савјетовања које треба да се одржи у 1985. години.

б) Активност Комисије у функцији координатора

Комисија за водопривреду у функцији координатора наставиће са праћењем реализације макропројекта »Вода као фактор развоја на кршу« и припремама за валоризацију резултата макропројекта који треба да буде завршен у 1986. години.

Научни скупови

У оквиру акција наведених под тачком а) и б) предвиђа се одржавање два скупа према посебним програмима организатора. Скуп под б) одржаће се 10. и 11. јануара 1985. године у Мостару у организацији Савјета макропројекта.

Остале активности

Комисија за водопривреду предвиђа у току 1985. године одржавање шест сједница.

Комисија ће у току године настојати да ријеша нека отворена питања рада и активности (рад Комисије у ширем саставу, кадровска ситуација, сарадња са удруженим радом, питање интеринституционалне сарадње у водопривреди и др.).

У разговорима са четири институције из области водопривреде (АНУБиХ, Завод за водопривреду, Завод за хидротехнику, СИЗ водопривреде и Хиграинжењеринг) у начелу подржану идеју о удруживању размотрити и, по могућности, прићи потписивању договора о сарадњи.

Поткомисија за математско моделирање транспортних процеса

Научни пројекти

У наредној години Поткомисија ће наставити своју активност на координирању истраживачких активности у области моделирања турбулентних транспортних процеса у оквиру текућих и новозаснованих пројеката. С обзиром да се у наредној години завршавају два пројекта која су у току (видјети извјештај о раду Поткомисије у 1984) планира се иницирање новог пројекта:

— Математско моделирање природне конвекције у соларним системима (пројекат пријављен за финансирање у југословенско-америчкој сарадњи, извођач Машински факултет).

Планира се да у реализацији пројеката учествују истраживачи из неколико научноистраживачких институција из Сарајева који се баве овом проблематиком.

Поред наведеног, Поткомисија ће наставити са активностима на пропагирању примјене математског моделирања и нумеричког проучавања транспортних процеса у примијењеним и развојним истраживањима, посебно у области енергетике, процесне технике, хидротехнике, водопривреде и екологије.

У том циљу Поткомисија ће путем отворених састанака и семинара, обавјештавати заинтересоване о новим достигнућима и ставити на располагање већ развијене компјутерске програме који се могу примијенити у наведене сврхе.

Научни скупови и јавна предавања

У 1985. години не предвиђа се организовање научних скупова у организацији Поткомисије, али ће се наставити са одржавањем проширених радних састанака са излагањима и разматрањем новијих истраживачких резултата.

Публикације

Не предвиђа се издавање посебних публикација у 1985. г.

Комисија за енергетику

Научни пројекти

У оквиру планираног истраживачког пројекта Стратегија научног развоја у БиХ Комисија предвиђа да обавља функцију координатора за сегмент енергетике. Поред тога, чланови Комисије планирају да узму активног учешћа и у реализацији самог научног програма у оквиру пројекта.

Планира се такође да Комисија активније учествује у координацији и измјени информација о научним пројектима из домена енергетике који су у току, посебно у институцијама чији је суоснивач Академија, а по могућности и другим сродним институцијама.

Научни скупови

Размотриће се могућности и оправданост одржавања једног мањег научног скупа (колоквијум или савјетовање) које би било посвећено даљој анализи приоритетних праваца научних истраживања (континуитет Првог колоквијума из 1983. године) а у оквиру горе наведеног пројекта о стратегији научног развоја, те једног савјетовања о образовању стручног и научноистраживачког кадра у области енергетике у БиХ.

Публикације

У наредној години не предвиђа се издавање посебних публикација.

Остале активности

У оквиру редовних активности Комисија планира следеће:

- Снимање и анализа стања науке у области енергетике у БиХ, покривености појединих приоритетних подручја одговарајућим институцијама или другим организационим формама и степена координације међу постојећим истраживачким организацијама;
- Разрада идеје о оснивању Центра за енергију при АНУБиХ;
- Разрада метода, програма рада и улоге Комисије;
- Семинарска предавања о актуелним проблемима енергетике.

Комисија за теоретске и техничке проблеме системних истраживања

Комисија предвиђа да у 1985. год. ради на остваривању слиједећег програма:

1. Припреми једног посебног (монографског) издања из подручја имитационих модела и методологије моделирања;
2. Учесћу на округлом столу који организује ВАНУ под насловом: Кориштење и улога математичких модела у економији;
3. Раду на стратегији научних истраживања-област системних наука који као пројекат почиње да се реализује у оквирима АНУБиХ.

ОДЈЕЉЕЊЕ ПРИРОДНИХ И МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

Рад на научним пројектима

1. Проблеми биосистематског статуса и положаја оштруља (*Aulopyge hügelii*) — главни истраживач акад. Тихомир Вуковић. У току 1985. године планира се прикупљање новог материјала из природне средине за проучавање оштруља. У вези с тим потребна су даља теренска испитивања која ће се финансирати из фонда НИР-а.

2. Питања усвајања и увођења генетичко-инжењерских метода у истраживачке и производне активности у Босни и Херцеговини — главни истраживач акад. Љубомир Берберовић. Пројекат се финансира из фонда НИР-а. Предвиђа се рад на наредној фази задатака из пројекта, прије свега у смислу даљег планирања и конкретизације научног рада у овој области, која у наредном периоду треба да добије своје мјесто у нашој средини. Рачуна се са могућношћу да поменути иницијални пројекат прерасте у нацрт конкретног истраживачког пројекта, који би се реализовао у оквирима будућег Конзорцијума за генетичко инжењерство и биотехнологију. У Академији је формиран Одбор за генетичко инжењерство и биотехнологију као тијело које ће имати консултативно-савјетодавне интервенције у односу на организовање и рад поменутог Конзорцијума.

3. Дубоко замрзавање овнујске сперме — главни истраживач академик Мирослав Варадин. Пројекат ће се финансирати из фонда НИР-а.

4. Планира се покретање иницијалног пројекта из области медицинске генетике којим би био пружен неопходни потицај стварању и стављању у функцију здравствене заштите становништва једног републичког Центра за генетичко савјетовање (сагласно већ постојећим, друштвено верификованим ставовима о потреби за таквом институцијом). Предвиђени иницијални пројекат морао би резултирати нацртом организационе шеме и радног програма Центра, као и основним знацима праваца његовог будућег развоја (подразумијевајући и одговарајућа научна истраживања мултидисциплинарног карактера).

5. Монографија о земљиштима БиХ — пројекат се финансира из фонда НИР-а. Тежиште рада у 1985. години биће усмјерено на организованом прикупљању података о појединим типовима земљишта преко једног центра. Очекује се да ће се тиме отклонити једна од главних тешкоћа у писању посебног дијела монографије јер ће сваки аутор добити податке прикупљене и рачунски обрађене на јединствен начин.

6. У току 1985. године наставиће се истраживања на међуакадемијском истраживачком пројекту: Проучавање инфекција са *Streptococcus agalactiae* у људи и животиња, чији носилац је SAZU. Истраживањима у АНУБиХ руководи акад. А. Хаџибегановић.

План истраживања у 1985. години достављен је САЗУ као носиоцу пројекта и биће размотрен на координационом састанку Међуакадемијског одбора овог пројекта у Љубљани у јануару 1985. године.

Научни скупови

1. Проблеми заштите ендема у живом свијету Југославије — У току 1985. године радиће се на припреми овог скупа чије одржавање је планирано у првој половини 1986. године (према програму Међуакадемијског одбора за флору и фауну).

2. Планира се одржавање скупа на југословенском нивоу на којем ће се демонстрирати функционисање три подсистема земљишног информационог система који су завршени у 1984. години.

3. Савјетовање: Проблеми говедарске производње с аспекта реализације програма организоване оплодне и узгојно-селекцијског рада у говедарству Босне и Херцеговине и правци њиховог рјешавања. Суорганизатор Савјетовања биће Академија, а одржавање је планирано концем октобра или почетком новембра о.г.

Сарадња са удруженим радом

У оквиру иницијатива Академије на развијању и унапређивању организоване научне сарадње са удруженим радом, одјељење ће у току 1985. године наставити сарадњу са СОУР-ом УПИ на унапређењу сточарске производње и конкретизовати сарадњу на унапређењу говедарства. Са УПИ-јем ће се сарађивати и у области проучавања земљишта. Одјељење ће сарађивати и координирати рад на унапређењу сточарства и примјени умјетног осјемењивања који се обавља у СОУР-у АИПК »Босанска крајина«.

Издавачка дјелатност

У 1985. години изаћи ће из штампе следеће публикације:

Радови LXXVI/23: **II свеска прилога поводом јубилеја акад. П. Фукарека**

Радови LXXXII/24: **Свеска математика-физика за 1984. г.**

Дјела LXII/5: Р.Микшић и М.Корпић: **Cerambycidae Југославије (III)**

Одјељење планира да припреми за штампу:

Радови — свеска биологије

Радови математички (2 броја часописа)

Посебна издања: **Класификација земљишта Југославије** (у сарадњи с другим академијама)

Остале активности

У току 1985. године планира се одржавање 10 сједница Одјељења. На сједницама ће се рјешавати текући задаци: упознавање са закључцима са сједнице Предсједништва и Извршног одбора, разматрање приспјелих радова, анализа рада одбора и комисија и др.

Осим тога, Одјељење ће:

— и даље сарађивати са СИЗ-ом науке БиХ, разматрати научну политику и њено остварење и вршити вредновање тема и пројеката;

— развијати сарадњу са сродним одјељењима других академија у земљи и иностранству и разматрати облике и садржаје сарадње и др.

У оквиру своје дјелатности Одјељење планира да у току 1985. године одржи неколико тематских расправа:

— о заштити животне околине;

— о генетичком инжењерству и биотехнологији;

— о питањима биолошких ресурса.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЈЕТНОСТ

Научни пројекти

— Пројекти у којима Академија има улогу носиоца

Историја књижевности Босне и Херцеговине

Комисија за координацију књижевноисторијских истраживања наставиће рад на реализацији пројекта Историје књижевности БиХ. Комисија планира да у току 1985. године организује један или два разговора југословенског карактера о теми Методолошка питања рада на Историји књижевности БиХ.

— Пројекти у којима Академија има улогу координатора

Библиографија радова о народној књижевности

У току 1985. године биће приређене за штампу VII књига Библиографије радова о народној књижевности.

Остале активности

У току 1985. године у складу са Протоколом потписаним 1983. године наставиће се сарадња са Академијом умјетности ДДР-а.

Биће разматрана организациона питања као и питања у вези са модалитетима и унапређењем рада Одјељења.

Приоритетни задатак Одјељења у 1985. години биће оснивање Галерије Академије. Галерија треба да буде простор за представљање научних цјела и умјетничких достизања и остварења; да путем презентације научног и умјетничког стварања оствари утицај на научни, културни и умјетнички живот земље. Такав простор би омогућио размјену са сличним галеријама у земљи и иностранству. Једна од функција Галерије била би научна истраживања, а затим публикување студија и монографија о умјетничком стварању на тлу Босне и Херцеговине.

ПЛАН ИЗДАВАЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ АКАДЕМИЈЕ ЗА 1985. ГОДИНУ

Издање	Наслов	Одјељење (научна јединица)
I. У штампи (пренос из 1984. године):		
1. РАДОВИ LXXVI/23	2. св. прилога поводом јубилеја академика П. Фукарека	Одјељење природних и математичких наука
2. РАДОВИ LXXX/22	Свеска за 1983. годину	Одјељење медицинских наука
3. РАДОВИ LXXXII/24	Свеска матем.-физика за 1983. годину	Одјељење природних и математичких наука
4. ГОДИШЊАК XXIII/21	Свеска за 1984. годину	Центар за балканолошка испитивања
5. ДЈЕЛА LIX/34	Ш. Бешлагич: Камене столице у Босни и Херцеговини	Одјељење друштвених наука

Издање	Наслов	Одјељење (научна јединица)
6. ДЈЕЛА LX/4	А. Бенац: Утврђена илирска насеља	Центар за балкано- лошка испитивања
7. ПОС. ИЗДАЊА LXX/13	V југословенска ономас- тичка конференција	Одјељење друштве- них наука
8. ПОС. ИЗДАЊА LXXIV/11	Симпозијум о крвним судовима срца и коронарној болести	Одјељење меди- цинских наука
9. ЛЈЕТОПИС XVI	Свеска за 1983. годину	Академија

II. У припреми за штампу

1. РАДОВИ LXXXI/24	Зборник радова посвећених академику Ц. Рихтману	Одјељење друштве- них наука
2. ДЈЕЛА LXI/9	Л. Јерковић и сар.: Нано- фосили терцијара у БиХ	Одјељење технич- ких наука
3. ДЈЕЛА LXII/5	Р. Микшић и М. Корпић: Cerambycidae Југосла- вије (III)	Одјељење природ- них и математичких наука
4. ПОС. ИЗДАЊА LXXI/14	Група аутора: Вриједности социјалистичког друштва и вредновање прогресивне мисли између два рата У БиХ	Одјељење друштвених наука
5. ПОС. ИЗДАЊА LXXII/15	Научни скуп: Концепција дугорочног привредног развоја БиХ	Одјељење друштвених наука
6. ПОС. ИЗДАЊА LXXVII/16	Колоквиј: Проблем запослености	Одјељење друштвених наука
7. ГРАЂА XXV/21	Ц. Рихтман: Зборник напјева народних пјесама Босне и Херцеговине II - сва- товске пјесме	Одјељење друштвених наука
8. ГРАЂА XXVI/22	А. Хандић: Критичко издање два најранија пописа зворничког санџака (1519. и 1533. године)*	Одјељење друштвених наука

III. Рукописи пријављени одјељењима:

1. РАДОВИ	Свеска за 1983. годину	Одјељење друштве- них наука
2. РАДОВИ	Свеска за 1984. годину	Одјељење природних и математичких наука

Издање	Наслов	Одјељење (научна јединица)
3. РАДОВИ	Свеска за 1984. годину	Одјељење медицин- ских наука
4. РАДОВИ	Свеска посвећена ака- демику Ј. Баћу	Одјељење технич- ких наука
5. РАДОВИ	Свеска посвећена ака- демику М. Кадићу	Одјељење техничких наука
6. РАДОВИ	Свеска посвећена ака- демику Ј. Финцију	Одјељење техничких наука
7. РАДОВИ	Свеска посвећена академику Ј. Најтхарту	Одјељење техничких наука
8. РАДОВИ	Радови математички* (2 броја часописа)	Одјељење природ- них и математичких наука
9. ДЈЕЛА	А. Пецо: Икавскоштакавски говори западне Херце- говине	Одјељење друштве- них наука
10. ДЈЕЛА	А. Бенац: Земљани тумули из бронзаног доба на Купрешком пољу	Центар за балканоло- шка испитивања
11. ГОДИШЊАК	Свеска за 1985. годину	Центар за балканолошка испитивања
12. ПОС. ИЗДАЊА	Е. Смаилбеговић: Библио- графија радова о на- родној књижевности (VII)	Одјељење за књижев- ност и умјетност
13. ПОС. ИЗДАЊА	С. Ловреновић: Босна и Херцеговина у спољној трговини Југославије	Одјељење друштвених наука
14. ПОС. ИЗДАЊА	Научни скуп: Истражи- вање лијекова домаћег поријекла	Одјељење медицинских наука
15. ПОС. ИЗДАЊА	Класификација земљишта Југославије*	Међуакадемијски одбор за класификацију земљишта
16. ПОС. ИЗДАЊА	Прилози за историју народа БиХ	Академија
17. ПОС. ИЗДАЊА	Историја умјетности праисторијског и античког доба у БиХ*	Академија
18. ЛЕТОПИС	Свеска за 1984. годину	Академија
19. Зборник докумената	Ослободилачка борба народа Босне и Херце- говине и Русија 1850-1878.*	Академија наука СССР

* Издања у сарадњи са другим издавачима

ОДБОР ЗА БИБЛИОТЕКУ И ДОКУМЕНТАЦИЈУ

У 1985. години Одбор за библиотеку и документацију ће се старати да се рад Библиотеке интензивира, да се она опреми технички и књижним фондом, тако да може боље задовољавати потребе чланова Академије, омогућити реализацију програмских задатака Академије и проширивање њене дјелатности, како то налажу програмски задаци Академије. Одбор ће се залагати да се постепено, зависно од могућности Академије, развија њена кадровска и материјална основа, да се она повезује са другим организацијама и институцијама и да својим радом привуче пажњу чланова Академије, научних, културних и јавних радника. Да би се реализовали ови задаци, потребно је у 1985. години посветити посебну пажњу следећем:

1. Пошто су остварене основне просторне претпоставке за проширивање рада Библиотеке, потребно је стварати финансијске и кадровске услове како би Библиотека постала база колективног и индивидуалног научноистраживачког рада.

2. У сарадњи са Предсједништвом, Извршним одбором, одјељењима и комисијама, Одбор ће утврдити политику набавке књига, организовати рад читаонице и обезбиједити девизна средства за набавку страних књига.

3. По обављеној анализи досадашњег рада Библиотеке, на основу приједлога одјељења и чланова Академије сачиниће се пројекат који би се дугорочно реализовао и који би допринио да се квалитет рада Библиотеке као цјелине и, посебно, читаонице подигне на виши ниво.

4. Након обављене расправе у одјељењима у вези са формирањем одбора за координацију система научних информација, треба наставити рад на изради овог пројекта, уз подршку Предсједништва Академије и заинтересованих институција у Републици.

5. У следећој години ће се набавка књига и часописа, како наших тако и страних, вршити према утврђеним критеријумима.

6. Одбор ће упутити писмо члановима Академије, одјељењима и комисијама да до краја фебруара 1985. године сачине спискове књига и часописа које би требало купити. Наручба књига ће се извршити до краја марта 1985. године, узимајући у обзир договорене критеријуме и финансијске могућности.

7. Издавање билтена Академије и одговарајуће библиографије у њему показало се оправданим. Идеју да се на посебном пану даје библиографија најзначајнијих дјела примљених из земље и иностранства, требало би реализовати до краја јуна 1985. године.

8. Већ три године сазријева идеја да се донесе потпунији правилник о раду Библиотеке, којим би се регулисала битна питања рада и на тај начин отклониле појаве импровизације и субјективизма у раду Библиотеке. Правилник би требало донијети до краја 1985. године.

9. Одбор ће настојати да обезбиједи простор, полице и друге услове за излагање дјела чланова Академије која су поклонили Библиотеци. У договору са Извршним одбором, овај задатак би требало реализовати до краја јуна ове године.

10. Потребно је остварити сарадњу са Одбором за издавачку дјелатност Академије и другим одборима и комисијама у циљу подизања квалитета рада Библиотеке и проширивања њене функције.

11. Наставиће се активност започета у 1984. години којој је циљ да се постојећи књижни фонд ослободи књига и часописа који нису и неће бити неопходни за рад Академије. С друге стране, водиће се брига да се обезбиједи литература од значаја за реализацију програма Академије.

12. Било би значајно да се у току 1985. године изврше припреме и почне са увођењем оних каталога које наша Библиотека нема, а који се воде у библиотекама других академија.

У договору са радницима Библиотеке, треба процијенити могућност увођења каталога новопримљених монографија, приспјеле периодике, набавке, поклона и обавезног примјерка.

План рада библиотеке за 1985. годину

1. Набавка књига

Куповина	150 књига
Поклон	200 књига
Размјена	900 књига
Наша издања	50 књига

Укупно 1300 књига

2. Набавка часописа

Куповина	40 год. наслова периодике
Поклон	150 год. наслова периодике
Размјена	450 год. наслова периодике
Наша издања	30 год. наслова периодике

Укупно 670 год. наслова периодике

3. Инвентарисање и сигнирање књига и часописа:

Инвентарисање и сигнирање књига	1300 примјерака
Инвентарисање и сигнирање часописа	670 примјерака

Укупно 1970 примјерака

4. Израда и редакција каталога књига и часописа:

Ауторско-абecedни каталог књига и часописа	2500 каталошких листића
Предметни каталог	2500 каталошких листића
Стручни каталог по систему УДК	2500 каталошких листића
Мјесни каталог	2500 каталошких листића

Укупно 10000 каталошких листића

5. Рад са читаоцима:

Издавање књига-библиотека и међубiblioteчка позајмица	150 књига
Издавање часописа-библиотека и међубiblioteчка позајмица	100 наслова-часописа
Пружање информација корисницима Библиотеке	250 информација

Укупно 250 књига и часописа и 250 информација

6. Каталогизација и магацини:

Улагање каталошких листића у каталоге	10000 каталошких листића
Улагање књига и часописа у магацине	2500 примјерака

III. ФИНАНСИРАЊЕ АКАДЕМИЈЕ

ПРЕГЛЕД
извршења финансијског плана
за 1984. годину

	План за 1984. год.	Остварено у 1984. год.
I. Приходи		
Од Буџета СРБиХ:		
— за редовну дјелатност	41.370.000	41.370.000
— за мање пројекте (1,5%)	630.000	630.000
Укупно од Буџета СРБиХ	42.000.000	42.000.000
Од СИЗ-а за науку за издавачку дјелатност	1.000.000	921.700
Од СИЗ-а за науку за научне пројекте	—	5.570.156
Од продаје публикација издавачке дјелатности	150.000	108.158
Остали приходи	450.000	916.352
Укупно приходи	43.600.000	49.516.366
II. Расходи		
1) Трошкови научно-истраживачке дјелатности		
Научна јединица — Центар за балканолошка испитивања	970.000	939.352
Научна јединица — Комисија за лингвистичка испитивања	350.000	354.439
Иницијални научни пројекти	630.000	630.000
Научни пројекти	—	5.570.156
Издавачка дјелатност	6.000.000	6.027.763
Укупно научноистраживачка дјелатност	7.950.000	13.521.710
2) Редовни материјални трошкови		
Академијске награде	10.030.000	10.026.163
Канцеларијски и остали помоћни материјал	1.600.000	1.488.231
Трошкови превозних средстава	400.000	350.396
Трошкови ГИТ услуга	550.000	586.273
Електрична енергија	280.000	241.409
Вода	350.000	343.565
Огријевни материјал	750.000	657.078
Путни трошкови и дневнице	300.000	252.266
Трошкови текућег одржавања средстава за рад	100.000	77.519
Остале услуге	800.000	714.480

Ситан инвентар и ХТЗ опрема	500.000	113.066
Трошкови репрезентације	180.000	120.107
Уговори о дјелу	20.000	—
Накнада дијела трошкова за превоз на посао и с посла	100.000	102.980
Остали материјални трошкови	80.000	64.617
Амортизација	600.000	646.080
Укупно редовни материјални трошкови	16.640.000	15.784.230
Укупно материјални трошкови (1+2)	24.590.000	29.305.940
3) Остали издаци		
Допринос Савјету академије	150.000	150.000
Осигурање имовине	80.000	4.165
Трошкови платног промета	60.000	59.960
Допринос из дохотка	1.200.000	1.452.853
Укупно остали издаци	1.490.000	1.666.978
4) Лични дохоци и фондови		
Лични дохоци радника Заједничких служби	15.250.000	14.847.039
Фонд заједничке потрошње за стамбену изградњу	700.000	1.000.000
Фонд заједничке потрошње за остале намјене	1.000.000	800.000
Резервни фонд	400.000	404.209
Пословни фонд	170.000	1.492.200
Укупни лични дохоци и фондови	17.520.000	18.543.448
Укупно расходи (1+2+3+4)	43.600.000	49.516.366

ПРЕГЛЕД
стања и кретања средстава **Фонда за научно-истраживачки рад**
за 1984. год.

	Укупна средства	Утрошена средства у 1984. г.	Пренесена средства у Фонд Акад.	Укупно утрош. и пренес. средства	Стање средстава 31. XII 1984. г.
I. Примљена средства					
Историја умјетности	612.755,00	13.382,00	643,00	14.025,00	598.730,00
Историја књижевности	100.749,00	—	—	—	100.749,00
Историја народа БиХ	352.088,00	136.129,00	6.545,00	142.674,00	209.414,00
Вриједности соц. друштва и вредновање прогресивне мисли	407.269,00	199.629,00	9.598,00	209.227,00	198.042,00
Историјско-геогр. рјечник БиХ	62.208,00	49.920,00	2.288,00	52.208,00	10.000,00
Праисторија Југославије V (Жељезно доба)	250.000,00	121.231,00	5.828,00	127.059,00	122.941,00
Истраживања праисторијских тумула на Купресу	300.000,00	573.092,00	26.908,00	600.000,00	-300.000,00
Употреба глобалних имитационих модела	139.105,00	—	—	—	139.105,00
Црквено-словенски рјечник	109.972,00	—	—	—	109.972,00
Концепција дугорочног привредног развоја БиХ	450.000,00	431.735,00	18.265,00	450.000,00	—
Проблем запослености	200.000,00	263.329,00	12.660,00	275.989,00	-75.989,00
Генетски инжењеринг	100.000,00	51.917,00	2.496,00	54.413,00	45.587,00
Археолошки локалитет »Грачине«	70.000,00	39.979,00	1.922,00	41.901,00	28.099,00
Градске заједнице у СРБиХ	242.403,00	—	212.000,00	212.000,00	30.403,00
Етнолошки преглед БиХ	168.327,00	—	60.000,00	60.000,00	108.327,00
Југословенска ономастичка конференција	—	—	—	—	—
Међународна научна сарадња	1.899.608,00	1.834.686,00	—	1.834.686,00	64.922,00
Студијска путовања	12.000,00	12.000,00	—	12.000,00	—
Свега примљена средства	5,476.484,00	3,727.029,00	359.153,00	4,086.182,00	1,390.302,00
II. Властита средства Фонда НИР	4,515.395,40	2,051.599,20	—	2,051.599,20	2,463.796,20
Укупна сред. Фонда за науч. истр. рад	9,991.879,40	5,778.628,20	359.153,00	6,137.781,20	3,854.098,20

ПРЕГЛЕД
стања и кретања властитих средстава Фонда за научноистраживачки рад
за 1984. год.

I Приходи

Пренесена средства из претходне године	1,526.242,40
По финансијском плану за 1984. год.	630.000,00
Од СИЗ-а за науку	2,000.000,00
Од пројеката према Правилнику о начину и условима коришћења Фонда за НИР	359.153,00
Свега приходи	4,515.395,40

II Расходи

Регионална хидрогеолог. и инжењерска геологија БиХ	32.105,00
Проблем генезе боксита	47.193,00
Увођење биотехнол. поступака на бази генет. инжењ.	46.161,00
Биосистематски статус и положај оштруља	39.860,00
Проблем запослености	78.774,00
Економски развој БиХ	24.859,20
Монографија о земљиштима	116.012,00
Аутономија БиХ у концепц. неких муслим. и политичара	19.806,50
Икавскошгакавски говори западне Херцеговине	44.084,50
Филозофија и критичка теорија	102.740,00
Научни скуп: Унапређ. фармак. метода истражив. лијекова	95.000,00
Конституисање пројеката, међуакад. одбори и друго	441.104,50
Лексика презимена становништва БиХ	940.499,50
Партиципација за пројекат Хистор. геогр. рјечник	23.400,00
Свега расходи	2,051.599,20

III Остатак средстава

2,463.796,20

П Р И Ј Е Д Л О Г
финансијског плана за 1985. годину

Приходи

1) Од Буџета СРБиХ:	
— за редовну дјелатност	63.443.000
— за мање пројекте (1,5%)	1.000.000
Укупно од Буџета	64.443.000
2) Од СИЗ за науку за издавачку дјелатност	3.500.000
Укупно приходи	67.943.000

Расходи

1) Трошкови научноистраживачке дјелатности	
— Научна јединица Центра за балканолошка испитивања	1.100.000
— Комисија за лингвистичка испитивања	450.000
— Иницијални пројекти (1,5%)	1.000.000
— Издавачка дјелатност	13.500.000
	16.050.000

2) Редовни материјални трошкови	
Академијске награде	15.000.000
Канцеларијски и остали помоћни материјал	2.400.000
Трошкови превозних средстава	450.000
Трошкови ППТ услуга	700.000
Електрична енергија	400.000
Вода	450.000
Огријевни материјал	1.700.000
Путни трошкови и дневнице	400.000
Текуће одржавање средстава за рад	150.000
Остале услуге	1.000.000
Ситан инвентар и ХТЗ опрема	200.000
Трошкови репрезентације	350.000
Уговори о дјелу	30.000
Дно трошкова за превоз на посао и с посла	280.000
Остали материјални трошкови	660.000
Амортизација	800.000
Текућа резерва	1.008.000
Укупно редовни материјални трошкови	25.978.000
Укупно материјални трошкови (1+2)	42.028.000

3) Остали издаци	
Допринос Савјету академија	275.000
Осигурање имовине	100.000
Трошкови платног промета	80.000
Доприноси из дохотка	2.050.000
Укупно остали издаци	2.505.000

4) Лични дохоци и фондови	
Лични дохоци радника Заједничких служби	21.270.000
Фонд зајед. потрошње-стамбени	750.000
Фонд зајед. потрошње-остале намјене	370.000
Резервни фонд	520.000
Пословни фонд	500.000
Укупно лични дохоци и фондови	23.410.000
Укупни расходи (1+2+3+4)	67.943.000

IV. АКТИВНОСТ ЧЛАНОВА ВАН АКАДЕМИЈЕ

ОДЈЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

Академик Алојз Бенац

Објављени радови:

1. **Култ мртвих на илирском подручју у праисторијском добу. Симпозијум Духовна култура Илира.** Посебна издања АНУБиХ књ. LXVII. Сарајево 1984.
2. Relations entre les Balkans occidentaux et le Bassin danubien à l'époque néolithique récente, XI. Intern. Symposium über das spätneolithikum und die Bronzezeit, Xanthi, 1984.
3. Über Probleme in der Erforschung der Ethnogenese der Illyrer und Thraker, Dritter Intern Thrakologischer Kongress, Wien, 2-6. juni 1980. Sofia 1984.

Дужности ван Академије:

- члан Савјета Републике,
- члан Комисије за историју ЦК СКБиХ,
- члан Савјета Института за проучавање националних односа у Сарајеву,
- предсједник Одбора за обиљежавање 100-годишњице Земаљског музеја у Сарајеву,
- предсједник Одбора за обиљежавање 40-годишњице СОУР-а »Свјетлост« у Сарајеву и
- члан Ревиије »Одјек«.

Академик Хамдија Ћемерлић

Објављени радови:

1. **Дјелатност Предсједништва ЗАВНОБиХ у изградњи школског система у Босни и Херцеговини, »Борец«, часопис за историју НОБ-а и његовање револуционарних традиција 8/9, Скопје, 1984, стр. 523.**
2. Приказ књиге др Душана Милидраговића **Комунално уређење града Сарајева, часопис »Преглед«, бр. 5, Сарајево 1984, стр. 631.**

Академик Милорад Екмечић

Учешће на научним скуповима:

На Универзитету у Лос Анђелесу боравио од 23. до 27. јануара 1984. године и одржао предавање »The Advance of Civilization and National Politics in Bosnia and Herzegovina XIX Century«.

— На међународном научном скупу The XVth Brooklyn College Conference on Society in Change (Београд, 19-21. септембра 1984) поднио реферат »The Impact of the Balkan Wars 1912-1913 upon the Society in Bosnia and Herzegovina«.

Дужности ван Академије

— редовни професор Филозофског факултета у Сарајеву.

Остале активности:

Од 18. новембра до 7. децембра 1984. године, у оквиру размјене између АНУ-БиХ и Академије наука СССР-а, радио у Архиву за спољну политику Русије и прикупио врло значајну грађу за историју револуције код Јужних Словена од 1848. до 1849. године.

Академик Хасан Хаџиомеровић

Објављени радови:

1. Прилог питању стабилности југословенске привреде, дискусија у Секцији за научни рад Савеза економиста Југославије.

2. Прилог питањима економских законитости у социјализму, дискусија у Марксистичком центру ЦК СК Србије.

Дужности ван Академије:

— главни и одговорни уредник југословенског часописа »Економист« и
— члан Економског савјета Извршног вијећа СРБиХ.

Остале активности:

Предсједник Редакционог одбора пројекта Концепција дугорочног привредног развоја Босне и Херцеговине у Економском институту у Сарајеву.

Академик Десанка Ковачевић-Којић

Учешће на научним скуповима

На научном скупу у организацији САНУ и Fondazione Cini из Венеције (Београд, јуна 1984) поднијела реферат »Rapporti economici di Venezia con l'interno dei Balcani«.

Дужности ван Академије:

— члан Међународне комисије за историју градова и
— члан Редакције »Годишњака« друштва историчара БиХ.

Академик Стјепан Ловреновић

Објављени радови:

1. Незапосленост и прикривена запосленост, дискусија на научном колоквијуму »Проблеми запослености«, ревија »Одјек« бр. 6, Сарајево 1984.

Учешће на научним скуповима

На Годишњој скупштини Савеза економиста Босне и Херцеговине учествовао у дискусији која је објављена у »Економском гласнику«.

На научном скупу Савеза економиста Југославије »Планирање и тржиште у самоуправном систему« учествовао у дискусији која је са осталим материјалом наведеног скупа објављена у »Економском гласнику« у Сарајеву.

Дужности ван Академије

Члан Редакционог одбора пројекта Економског института у Сарајеву Концепција дугорочног привредног развоја Босне и Херцеговине.

Академик Енвер Реџић

Објављени радови

1. **Фебруарски раднички устанак у Аустрији 1934. године и југословенски раднички покрет**, часопис »Опредјељења«, бр. 10, Сарајево 1984.

Дужности ван Академије:

— члан Предсједништва научне секције Друштва историчара Босне и Херцеговине,

— члан Савјета пројекта ОНО и ДСЗ (делегат АНУБиХ) и

— члан Савјета СРБиХ.

Остале активности

За ИП »Глобус« у Загребу написао рецензију о монографији др Луке Баковића **Оснивање политичких странака код босанскохерцеговачких католика Хрвата и њихов рад до отварања Сабора 1910. године.**

За »Недеље марксистичких расправа« у организацији Центра за друштвена истраживања Предсједништва ЦК СКЈ израдио тезе за тему **Југословенство јуче и данас**.

Награде и одликовања:

Добио награду СОУР-а »Свјетлост« за монографију **Југословенски раднички покрет и национално питање у Босни и Херцеговини 1918-1941.**

За историјску студију **Југословенска мисао и АВНОЈ** добио награду СОУР-а »Веселин Маслеша«.

Академик Цвејтко Рихтман

Објављени радови

1. **Оријентални утицаји у традиционалној народној музици БиХ**, »Народно стваралаштво«, год.ХХI, св.82-84, Београд 1984, стр. 10-21.

Академик Војислав Спанћ

Објављени радови:

1. **Сукоб права личности и ауторског права**, часопис »Привредно право«, бр.11-12 1983.

2. **Имовинско право у самоуправном социјалистичком друштву**, Зборник Правног факултета у Загребу, бр.1, 1984.

3. **Савремена заштита ауторског права**, уводни чланак у књизи »Ауторско право и издавачи«, Београд 1984.

Дужности ван Академије:

- члан Редакције часописа »Yugoslav Law«,
- члан Предсједништва Југословенског удружења за упоредно право и
- члан Управног савјета Међународног удружења за ауторско право.

Остале активности:

Одржао курс из предмета »Друштвена својина« за постдипломске студије на Правном факултету у Сарајеву.

Одржао курс из предмета »Теорија ауторског права« за постдипломске студије на Правном факултету у Загребу.

Академик Ариф Тановић

Објављени радови:

1. **Расправа о идеологији**, лист »Комунист« од 13.јануара 1984.
2. **Трајна одређења револуције**, часопис »Преглед«, бр. 4, Сарајево, 1984.
3. **Социјализам и могућности реалног хуманизма**, часопис »Одређења«, бр.7 и 8. Сарајево, 1984.
4. **Мир као егзистенцијална вриједност и морални императив**, часопис »Преглед«, бр.6, Сарајево 1984.
5. **Социјализам и морал**, лист »Комунист« од 27.јула 1984.
6. **Виђења Кине Мирка Остојића** (осврт), часопис »Преглед«, бр.10, Сарајево 1984.

Учешће на научним скуповима:

- На округлом столу Проблеми рата и мира данас (Милано, 31. марта 1984.) поднио реферат на исту тему (објављен у ревији »Одјек«),
- На Шимићевим сусретима (Груде, 18. маја 1984) имао уводно излагање (дјелови излагања објављени у листу »Ослобођење« од 19. маја 1984.године).
- На округлом столу Личност и дјело Асима Бехмена (Столац, 21. септембра 1984) имао уводно излагање (дјелови излагања објављени у листу »Ослобођење« од 22. септембра 1984. године).
- На округлом столу Социјализам у свијету (Цавтат, 7-12. октобра 1984) учествовао у дискусији на тему Социјализам, морал и мир.

Дужности ван Академије:

- редовни професор Филозофског факултета у Сарајеву,
- члан ЦКСКЈ и Комисије за идејни и теоријски рад ЦКСКЈ,
- члан Савјета Марксистичког центра »Вељко Влаховић« при ЦКСКБиХ,
- члан Савјета Института за проучавање националних односа у Сарајеву и
- члан већег броја уредништава и савјета научних и стручних часописа и едиција.

Академик Раде Ухлик

Објављени радови:

1. **Помоћни глаголи у ромском језику** — сем, авав и камам, АНУБиХ 1984.
2. **Двије збирке ромских приповиједака** (на њемачком језику), Лајпциг 1984.

Остале активности:

Обавио консултације са представницима канадског филмског предузећа у вези са снимањем филма о животу Рома.

Дописни члан **Боривој Човић**

Објављени радови:

1. **Праисторијско рударство и металургија у Босни и Херцеговини — стање и проблеми истраживања**, Годишњак Центра за балканолошка испитивања АНУБиХ XXII (20), Сарајево 1984, стр.111-144.

2. **Умјетност касног бронзаног и старијег жељезног доба на источној јадранској обали и у њеном залеђу**, Посебна издања АНУБиХ XXVII (11), Сарајево 1984. стр. 7-40.

Учешће на научним скуповима:

— На међународном симпозију Културне везе и хронолошки односи средње и југоисточне Европе на прелазу из бронзаног у жељезно доба (Светозарево, маја 1984) поднио реферат Културне групе касног бронзаног и раног жељезног доба на подручју ријека Босне и Дрине.

— Учествовао на Савјетовању Археолошког друштва Босне и Херцеговине (Добој, јуна 1984).

— На XII конгресу археолога Југославије (Нови Сад, октобра 1984) поднио реферат Неки примјери развоја праисторијских фортификација у Босни и Херцеговини.

— На симпозију Споменици културе у посједу вјерских заједница (Љубушки, октобра 1984) поднио реферат Праисторијска збирка Музеја Фрањевачког самостана Хумац.

Дужности ван Академије:

— руководилац пројекта **Археолошки лексикон Босне и Херцеговине**,

— главни и одговорни уредник »Гласника Земаљског музеја Босне и Херцеговине«

— свеске за археологију,

— предавач на постдипломском студију и ментор кандидата за степен магистра на Филозофском факултету у Сарајеву и Филозофском факултету у Загребу и

— члан Међународне комисије за историју Балкана.

Остале активности

Члан Извршног одбора СИЗ-а науке VII и предсједник Комисије за избор пројеката СИЗ-а науке VII за друштвене науке.

Дописни члан **Мухамед Филиповић**

Објављени радови

1. **Повијест, теорија и критика** (критичка студија савремене филозофије у Југославији), часопис »Трећи програм« Радио-Сарајева, том 44.

2. **Филозофија језика**, ревија »Одјек« бр.18, Сарајево 1984.

3. **Филозофија у Босни и Херцеговини**, часопис »Живот« бр.4, Сарајево 1984.

4. **Сафет Крупић и сукоб са Крлежом**, часопис »Живот« бр.11/12, Сарајево 1984.

5. Сафет Крупић — један живот као парадигма судбине интелектуалца у Босни и Херцеговини, лист »Ослобођење« од 18.марта 1984.
6. Касим Прохић (поводом смрти), лист »Ослобођење« од 5. децембра 1984.
7. Знаност и рад, часопис »Заштита« бр. 6, Сарајево 1984.
8. Марксизам Веселина Маслеше, часопис »Преглед« бр. 3, Сарајево, 1984.
9. Поглавља књиге језик и филозофија: **Филозофија и језик, Појам филозофије језика и њен однос са другим филозофским дисциплинама, Платонова теорија именовања и Стојичка семиологија** емитирана су на Трећем програму Радио-Сарајева у октобру и новембру 1984. год.
10. Трећи програм Радио-Сарајева почео је емитирати серију рађену по плану и програму допис. члана М. Филиповића. Серија се односи на питања развоја комунологије, информатике, семиологије, лингвистике, логике и филозофије.

Учешће на научним скуповима:

— На научном скупу Визија националних односа и мисао Крлеже (Сарајево, 7. X 1984. год.) поднио реферат Конкретност Крлежине мисли и проблем нације;

— На научном скупу Социјалистичка мисао и књижевност у Босни и Херцеговини између два рата (Сарајево, 20.XI 1984) поднио реферат Појам и оквир прогресивне мисли у Босни и Херцеговини између два рата и излагао на тему Сафет Крупић и сукоб на књижевној левници.

— На научном скупу »Национални односи у Босни и Херцеговини« (Сарајево, 13. V 1984) излагао на тему »Методолошки увјети и основи истраживања националних односа«.

— Учествовао у дискусији поводом књиге »Савез комуниста Југославије и друштвена акција« (Сарајево, 23. XI 1984).

Остале активности:

У оквиру пројекта »Вриједности самоуправног социјалистичког система и вредновање прогресивне мисли у Босни и Херцеговини« написао три студије: **Настанак модерне мисли у Босни и Херцеговини, Мисао Веселина Маслеше и Мисао Сафета Крупића.**

Радио на пројекту »Повијест филозофије и друштвене мисли у Босни и Херцеговини«.

Дописни члан Петар Мандић

Објављени радови:

1. **Ученикова слика о себи и васпитни рад у школи** (са Стеваном и Душаном Танацковић) — истраживачки рад, »Свјетлост«, Сарајево, 1984. стр.144.
2. **Педагог у савременој школи** (колектив аутора), издање Филозофског факултета у Сарајеву, 1984, стр.24-79.
3. **Contemporary Educational Psychology in Yugoslavia** (са Петром Стојаковићем), часопис Contemporary Educational Psychology бр. 3, Њујорк 1984, стр. 206-214.
4. **Функција професионалног усмјеравања кандидата за високошколски студиј** (са др Исметом Диздаревићем), часопис »Преглед« бр. 5, Сарајево 1984, стр. 536-552.
5. **Примјена савремених компјутера у педагошком раду** (са Маринком Пеићем), часопис »Иновације у настави« бр. 2 и 3, Крушевац 1984, стр. 82-89 и 164-171.
6. **Педагошко вођење и савјетовање**, часопис »Породица и дијете« бр. 5/6 и 7/8, Сарајево, 1984., стр. 28-31 и 30-34.

Учешће на научним скуповима

На научном скупу Универзитета у Мајнхајму и Универзитета у Сарајеву (Сарајево, маја 1984. г.) поднио реферат »Функција професионалног усмјеравања кандидата за упис на високошколски студиј« (коаутор проф. др Исмет Диздаревић).

На Савјетовању просвјетних радника Србије (Љубовија, 25. и 26. октобра 1984) поднио реферат »Васпитна функција школе«.

Дописни члан Абдулах Шарчевић

Објављени радови:

1. **Реконструкција хисторијског материјализма (Хабермас) I.** Трећи програм Радио-Сарајево, 29. јануара 1984.
2. **Филозофија свијета модерне** Трећи програм Радио-Сарајево, фебруар 1984.
3. **Реконструкција хисторијског материјализма (Хабермас) II.** Трећи програм Радио-Сарајево, 25. март 1984.
4. **Реконструкција хисторијског материјализма (Хабермас) III.** Хабермасово везивање за теоријску традицију Марксове науке. Трећи програм Радио-Сарајево, 29. април 1984.
5. **Истина и умјетност филозофије.** Одјек, 15-30. април 1984, бр. 8; и Трећи програм Радио-Београд, 18. април 1984. године.
6. **Мимесис и конструкција.** О књизи Садудина Мусабеговића. Израз, Сарајево, 1-2, 1984.
7. **Човјек и институције. Модерна критика времена и културе. Ка критици Гехленовог етичког плурализма.** Одјек, Сарајево, 15-31. мај 1984., бр. 9.
8. **Ка филозофској теорији Модерне. Појам свијета у теорији комуникативног дјеловања (II).** Трећи програм Радио-Сарајево, 29. априла 1984.
9. **Темељне поставке филозофске антропологије. Гехленова теорија.** Трећи програм Радио-Сарајево, 6. мај 1984.
10. **Ка филозофској теорији Модерне. Појам свијета и живота у теорији комуникативног дјеловања.** Часопис »Дијалог«, бр.6, 1983, Сарајево, 119-131.
11. **Филозофска антропологија и критика »логократског идеализма«.** Трећи програм Радио-Сарајево, 24. јуни 1984. г.
12. **Теорија институција. Гехленова антропологија и теорија институција.** Трећи програм Радио-Сарајево, 29. јули 1984.
13. **Критика времена. Како изићи из 20. стољећа (Едгар Морен).** Радио-Сарајево, Први програм, 27. август 1984.
14. **Теорија дјеловања и теорија језика. О елементима Гехленове антропологије.** Трећи програм Радио-Сарајево, 29. јули 1984.
15. **О рађању слободе из отуђења.** Трећи програм Радио-Сарајево, 26. август 1984.
16. **О реконструкцији хисторијског материјализма. Хабермасова теорија социјалне еволуције.** Трећи програм Радио-Сарајево, 30. септембар 1984.
17. **Могућност космолошке етике. О реконструкцији хисторијског материјализма.** Трећи програм Радио-Сарајево, 28. октобар 1984.
18. **Криза човјека и криза свијета. О књизи Едгара Морена »Како изићи из 20. стољећа«.** Трећи програм Радио-Сарајево, 10. октобар 1984., Одјек (под насловом: Имамо ли орган за спознају нашег времена?), Сарајево, 1-15. новембар 1984.
19. **Преоријентирање критичке теорије. О еволуционотеоријској реконструкцији хисторијског материјализма.** Одјек, Сарајево, 15-30. новембар 1984. бр. 22.

20. **Теорија комуникативне дјелатности и реконструкција хисторијског материјализма I.** Трећи програм Радио-Сарајево, 9. децембар 1984.
21. **Теорија комуникативне дјелатности и реконструкција хисторијског материјализма II.** Трећи програм Радио-Сарајево, 15. децембар 1984.
22. **Теорија комуникативне дјелатности и реконструкција хисторијског материјализма у 4 дијела.** Трећи програм Радио-Загреб.

Засебна издања

1. **Критика филозофија и теорија Модерне.** Филозофски фрагменти I. Часопис Трећи програм Радио-Сарајево, бр. 47, 1984, стр. 270.
2. **Филозофска антропологија и критичка теорија.** Избор. Припремио и извршио стручну редакцију. Часопис Трећи програм Радио-Сарајево, бр. 47, 1984.
3. **Комуникација и теорија еволуције.** Предговор за књигу Ј. Хабермаса »Прилог реконструкцији хисторијског материјализма«, библиотека Логос, »Веселин Маслеша«, 1984.

Дужности ван Академије:

- редовни професор Филозофског факултета у Сарајеву,
- члан редакције библиотеке »Логос«,
- члан Савјета часописа Филозофска истраживања (Загреб),
- члан Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Сарајеву
- члан Редакције ревије »Одјек«.

Асим Пецо, члан АНУБиХ

Објављени радови:

1. **Именице орах и орао, глаголи ићи и јести** (из моје дијалектолошке биљежнице) Наш језик, књ. XXVI, 1984, стр. 147-151.
2. **Наша фонетика и страни утицаји**, Свијет, Сарајево 7. V/84, стр. 22.
3. **Вукосављевићев допринос нашем речнику**, Сеоски дани Сретена Вукосављевића, X, стр. 17-22.
4. **Копитар и Јагић о поријеклу старословенског језика**, Македонски јазик, год. XXXII-XXXIII, стр. 575-578.
5. **Име нашега језика**, Одјек, Сарајево 15-30 VI 1984, стр. 5.
6. **Наш језик и његово име.** Свеска Института за проучавање националних односа, св. 5-6, 1984, стр. 343-349.
7. **Говор Подвележја**, БХДЗб. IV, стр. 209-283.
8. **Једна дијалекатска паралела**, ЈФ XL, стр. 121-148.
9. **Наш језик и његово име**, Књижевни језик, Сарајево, 13/3, стр. 112-119 (в. бр. 6).
10. **Трагови двојине у шћакавским говорима**, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 13, стр. 41-48.
11. **Не пита се ко се како крсти ... Борба** (недељно издање), 22-23. XII 1984, стр. 2.

Учешће на научним скуповима:

На научном скупу о хисторијској дијалектологији (у организацији ЈАЗУ) поднио реферат: Говор босанског Поуња у предтурском периоду (Загреб, марта 1984).

На научном скупу »Језик и национални односи« (Сарајево, априла 1984) поднио реферат: Наш језик и његово име.

На Скупу слависта (Београд, септембра 1984) одржао је предавање: Карактеристике српскохрватске стандардне акцентуације.

На Научном састанку слависта у Вукове дане (Београд, септембар 1984) поднио је реферат: Крижанић-Караџић (једна паралела).

На Конференцији Комисије за фонетику и фонологију Међународног славистичког комитета (Софија, септембар 1984) поднио је реферат: Жариште новоштокавске политоније.

На Симпозијуму о Мирославу Крлежи (Сарајево, октобар 1984) поднио је реферат: Један поглед на писану ријеч М. Крлеже.

На Симпозијуму о говорној комуникацији (Загреб, децембар 1984) поднио је реферат: Одраз националних припадности у нашем гласовном систему.

Дужности ван Академије:

- редовни професор на Филолошком факултету у Београду,
- предсједник Југословенске комисије за фонетику и фонологију,
- главни уредник Босанскохерцеговачког дијалектолошког зборника (БХДЗБ),
- члан Редакције Јужнословенског филолога,
- члан Редакције Српског дијалектолошког зборника,
- члан Редакције Нашега језика,
- члан Савјета Института за језик у Београду и
- члан Комисије за фонетику и фонологију при Међународном комитету слависта.

ОДЈЕЉЕЊЕ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Академик Ибро Бркић

Објављени радови:

1. Бркић, И.: **Крвни судови срца и коронарна болест**. Симпозијум (уводни реферат), Посебна издања АНУБиХ LXXVI, Одјељење медицинских наука бр. 11, Сарајево, 1984.
2. Бркић, И., Нумић, Н., Попадић, М., Томашевић, М.: **Исхемијна кардиомиопатија, коронарна болест у старијем животном добу**. Симпозијум, Посебна издања АНУБиХ LXXIV, Одјељење медицинских наука бр. 11, Сарајево, 1984.
3. Бркић, С., Куленовић, Х., Бркић, И.: **Корелација крвног притиска код особа са артеријском хипертензијом**. Симпозијум, Посебна издања АНУБиХ LXXIV, Одјељење медицинских наука, бр. 11, Сарајево, 1984.

Дужности ван Академије:

- научни сарадник Института за физиологију Медицинског факултета у Сарајеву,
- научни сарадник на Клиници за болести срца и реуматизам и
- члан Управног одбора Фонда »Др Богдан Зимоњић« за награђивање студената медицине.

Академик Марко Циглар

Дужности ван Академије:

Предсједник Савјета за научну дјелатност Института за физијатрију и рехабилитацију УМЦ-а.

Академик Јакоб Гаон

Учешће на научним скуповима:

На IV југословенском семинару о актуелним проблемима борбе против заразних болести одржао је два предавања: »Aids—сида, синдром стечене имуне дефицитарности« и »Проблеми морбила у нашој земљи и програм пројекта ерадикације (I фаза)«.

Дужности ван Академије:

- члан Савјета СРБиХ,
- члан Наставно-научног вијећа Медицинског факултета у Сарајеву,
- члан Савјета Универзитета у Сарајеву,
- члан Научно-наставног вијећа Института за социјалну медицину и
- члан Одбора за постдипломске студије »Увод у научноистраживачки рад«.

Остале активности:

У току 1984. године радио на припремама за регистрацију хередитарних обољења у Босни и Херцеговини.

Као члан Републичке и Савезне епидемиолошке комисије израдио је стручне смјернице за спречавање и сузбијање куге.

У вези са појавом куге у једној афричкој земљи руководио је у Босни и Херцеговини мјерама против уношења ове болести.

Академик Сенд Хуковић

Објављени радови:

1. Huković, S. and Mulabegović, N.: Ontogenesis of Neuromuscular Transmission Investigated on the Isolated Innervated Organ (IIO). IX Dies italico-jugoslavici medicinae destinati, Cetinje, June 7-8. 1984. str. 115-118.

2. Kesser-Stanković, M., Huković, S. and Stanković, D.: Neurotransmission of the Iris under the Conditions of Varied Calcium Ions Concentrations and Effects of Magnesium Ions on the Ciliar Nerves Stimulation. Folia Medica, 18, 85. 94. 1983/4.

3. Селекција студената на универзитету са посебним освртом на селекцију за медицинску едукацију Научни скуп »Селекција и провјера знања у високом образовању. Сарајево, 31. маја и 1. јула 1984. године. Свеска 2, 43-55, 1984.

4. Дејство фармака на радну способност човјека. У Д. Станковић »Медицина рада«, Београд — Загреб, 1984, Медицинска књига.

5. Наше могућности фармаколошке евалуације. Издање Института за фармакологију, 1984, стр. 1-13.

Учешће на научним скуповима:

На 10. југословенском симпозијуму о епилепсији (Задар, 15-19. маја 1984), поднио реферат: »Дјеловање антиепилептика на изолиране инервирани органе у перинаталном периоду« (са Н. Мулабеговићем).

— На састанку Друштва фармацеута БиХ (Мостар, 27. јануара 1984) поднио реферат: »Ендogene активне супстанце, њихови деривати и модификатори у фармакотерапији«.

— На научном скупу »Селекција и провјера знања у високом образовању« (Сарајево, маја 1984) поднио реферат: »Селекција студената на универзитету, са посебним освртом на селекцију за медицинску едукацију«.

— Присуствовао 3. југословенском симпозијуму »Физичка култура студентске омладине Југославије« (Нови Сад, 15-16. јуна 1984).

— Учествовао у раду скупа »Универзитет данас« (Дубровник, 27-31. августа 1984. године).

— Присуствовао Конференцији ректора Европе (Атина, 10-16. септембра 1984. год.).

— На научном скупу »Медицина и математика« (Сарајево, 10. децембра 1984) поднио реферат: »Медицина као наука уз примјену математичких поступака у физиологији, статистици и обради података«.

**Дужности ван Академије у
научним организацијама:**

— Наставник фармакологије и токсикологије на Медицинском, Стоматолошком и Фармацеутском факултету у Сарајеву и Бањалуци,

— проректор Универзитета у Сарајеву задужен за едукацију, науку и међууниверзитетске односе,

— предсједник Радничког савјета Медицинског факултета у Сарајеву,

— предсједник Пословодног одбора Института за фармакологију,

— руководилац постдипломског студија »Основи медицинских истраживања«,

— члан редакционих одбора часописа Медицински архив, Folia Medica i Acta Pharmaceutica Iug,

— члан Научног савјета Творнице лијекова »Босналијек«,

— главни истраживач макропројекта »Евалуација и добивање лијекова домаћег поријекла«,

— члан делегације Заједнице универзитета Босне и Херцеговине,

— члан Научноистраживачког вијећа Института за социјалну медицину и

— предсједник и члан више комисија и радних група на Универзитету у Сарајеву и Медицинском факултету у Сарајеву.

Дужности у стручним организацијама:

— предсједник Комисије за лијекове УМЦ,

— предсједник Фармаколошке комисије ЗОИ и

— члан Савјета Републичког завода за унапређивање васпитнообразовног рада.

Дужности у друштвено-политичким организацијама:

— члан Комисије за међународну и међуградску сарадњу Скупштине града Сарајева и

— члан делегације Мјесне заједнице.

Академик Александар Никулин

Објављени радови:

1. Nikulin, A., Š. Galbavy, E. Gmaz-Nikulin and P. Plamenac: Microscopic Changes of Endothelial Cells in Blood Vessels of People Died in Shock. Acta med. Jugosl. 38/4, 255-267 (1984)

2. Šalamon, T., Plavšić B. and Nikulin, A.: Electron Microscopic Study of Fingernails in the Disease of Mljet (Mal de Meleda). Acta Derm. Venereol. (Stockh), 64, 302-307 (1984).

3. Hrabač, B. Dž. Čatović and A. Nikulin: Lactate Dehydrogenase Isoenzymes in Human Malignant Tumors. Ref.: 27-rd Slovak Conference of Pathology, Trenčín, June (1983) Publ.: Neoplasma, 31/3, 299-305 (1984)

4. Селак, И., А. Никулин, П. Пламенац и Е. Гмаз-Никулин: **Испитивање фагоцитарне активности ретикулоендотелног система помоћу радиоактивног злата Au-198 у покусуном хистаминском шоку.** Радови АНУБиХ 80/22, 33-45 (1984)

5. Никулин, А., Е. Гмаз-Никулин, П. Пламенац и Ш. Галбави: **Промјене у миокарду и крвним судовима срца у стањима шока и нагле смрти**. Радови АНУБиХ (1984)
6. Селак, И., А. Никулин, П. Пламенац и Е. Гмаз-Никулин: **Испитивање фагоцитарне активности ретикулоендотелног система у експерименталном хистаминском шоку помоћу радиоактивног злата Au-198**. Acta Med. Yugosl. (1984)
7. Hegewald, G., A. Nikulin, E. Gmaz-Nikulin, P. Plamenac and G. Bärenwald: **Ultrastructural Changes of the Human Pancreas in Acute Shock**. Pathology, Res. Pract. (1984)

Дужности ван Академије:

- руководилац Института за патологију Медицинског факултета у Сарајеву,
- члан Савјета Стоматолошког факултета у Сарајеву,
- члан Удружења патолога Југославије,
- члан Удружења патолога Њемачке,
- члан Стручног савјета Института за дијагностику и терапију рака,
- члан Конзилијарне комисије за туморе при СИЗ-у здравственог осигурања БиХ,
- члан Издавачког савјета ИРО »Веселин Маслеша« у Сарајеву и
- члан Вијећа групаације факултета медицинских и ветеринарских наука при Универзитету у Сарајеву.

Остале активности:

Носилац је више научних пројеката финансираних од СИЗ-а науке БиХ.

Научни пројекат »Феномен мобилизације масти у шоку« улази у завршну фазу истраживања, а пројекат о евалуацијским истраживањима компарације патолошко-анатомске и клиничке дијагностике налази се у фази обраде опсежног материјала.

Учесник је у извођењу и носилац предмета у постдипломској едукацији на Медицинском факултету у Сарајеву.

Академик Хишам Сердаревић

Учесће на научним скуповима:

На састанку пнеумофтизиолога Босне и Херцеговине (Велика Кладуша, 28. и 29. септембра 1984) поднио реферат »Стање туберкулозе у свијету и Југославији«.

Дужности ван Академије:

- члан Редакционог одбора часописа »Плућне болести« и
- члан Одбора Удружења пнеумофтизиолога Југославије.

Остале активности:

- ментор и предсједник комисије за одбрану двије докторске дисертације,
- руководилац постдипломске наставе из пуломологије.

Академик Грујица Жарковић

Објављени радови:

1. The Modelling of National Health Systems in Planning for Increased Efficacy, Third International Conference on System Service in Health Care, W. v. Eimeren, R. Engelbrecht, Ch. D. Flagle, Eds. Springer-Verlag, Berlin, Hutdenberg, New York, Tokio.

2. Community Participation in Health Politics, Planning and Programming of Health Services, VII Yugoslav-Swedish Days of Social Medicine, Yugoslav Association of Social Medicine and Health Care Organisation.

3. **Евалуацијска истраживања на пољу заштите здравља**, Радови-LXXX/22 (медиц.), Академија наука и умјетности Босне и Херцеговине.

Учешће на научним скуповима:

На 7. југословенско-шведским данима социјалне медицине (Београд, 4-11. септембра 1984) поднио реферат наведен у библиографској јединици под бр. 1.

Дописни члан Сеад Бркић

Учешће на научним скуповима:

Учествовао на 10. европском конгресу кардиолога (Дизелдорф, септембра 1984).

Дужности ван Академије:

- председник Наставничког колегија Института за физиологију и биохемију »Др Александар Собољев«,
- члан Извршног вијећа СРБиХ,
- члан Републичке конференције ССРН БиХ и
- члан Градског и Републичког одбора СУБНОР-а.

Дописни члан Јелена Грујић-Васић

Објављени радови:

1. J. Грујић-Васић, С. Рамић и Т. Боснић: **Phytochemische Untersuchungen oxyaromatischer Säuren und Tannine in der Potentilla erecta L.**, Farmaceutisch Tijdschrift voor België, 61, (No 3) 406, 1984.

Учешће на научним скуповима:

На 9. конгресу фармацеута Југославије (Будва, 1984) поднесени су следећи реферати:

J. Грујић-Васић, Т. Минић, З. Римпапа: Утицај рутина на стабилизацију витамина С у воденом раствору у присуству јона хрома и алуминијума (Зборник резимеа стр. 52-53).

J. Грујић-Васић, З. Римпапа, Т. Минић: Утицај хроматних и бихроматних јона на разградњу витамина С у присуству рутина као стабилизатора (Зборник резимеа стр. 59-60).

J. Грујић-Васић, Т. Боснић: Врста и садржај танина у разним врстама рода *Potentilla L* (Зборник резимеа стр. 124-125).

С. Рамић, J. Грујић-Васић, С. Капетановић, Д. Мурко: Фитохемијско испитивање рицинуса узгајаног на подручју Сарајева (Зборник резимеа стр. 130-131).

J. Грујић-Васић, Е.Ковач: Испитивање сапонина код *Polygonatum L.* врста (Соломонов печат) (Зборник резимеа стр. 132).

С. Рамић, J. Грујић-Васић: Прилог познавању хемијске структуре хексита у биљном материјалу, 3rd Yugoslav symposium on organic chemistry (Љубљана, 1984) (Abstracts of papers стр. 282).

J. Гружић-Басић, С. Рамић, Т. Боснић: Phytochemische Untersuchungen oxyaromatischer Säuren und Tannine in der *Potentilla erecta* (L.) 32nd Annual Congress for Medicinal Plant Research, Antwerp 1984.

Дописни члан Ладислав Ожеговић

Објављени радови:

1. Павловић Р., Ожеговић Л., Лалић М., Бобош С., Славнић И.: **Први случајеви трихофитије оваца у Југославији**. Veterinaria 32, 4, Сарајево 1983, стр. 521-527.
2. Иветић В., Сударић Ф., Ожеговић Л.: **Резултати испитивања патохистолошких промјена аспергилозних јаја — ембриона PAS i Grocott методом**. Ветеринарски гласник 38, 4, 1984., стр. 307-316.
3. **Микозе и микотоксикозе перади**. I. Микозе. Veterinaria 33, 1-2, Сарајево, 1984, стр. 241-265.

Дужности ван Академије:

- члан Научног савјета АПРО »Херцеговине« и
- члан научних савјета часописа Microbiologija, Aliments i Nutrition (MAN).

Остале активности:

- Завршена су истраживања из пројекта Динамика плијесни и микотоксина.

Дописни члан Џемал Резаковић

Учешће на научним скуповима:

- Као гост организатора присуствовао 8. међународном конгресу о фибринолизи (Венеција, марта 1984).
- На 8. хематолошко-трансфузиолошким данима (Скопје, 1984) изложио четири реферата: »Тромбофилија и тромбофилна стања« (уводни реферат), »Тромбоцитни агрегати у циркулацији код коронарних болесника« (са М. Попадићем, М. Харачићем и А. Чемерлићем), »Вриједности графичких метода (ТДЕГ, ТРГ, КГ) у детекцији поремећаја хемостазе код јетрених болесника« (са М. Харачићем, Ј. Камхијем и Ј. Курто) и »Поремећаји примарне и секундарне хемостазе код болесника са малигним процесом горњег респираторног система« (са В. Хациомеровић, М. Харачићем и И. Резаковић).

Дужности ван Академије:

- члан Научног комитета Лиге подунавских земаља за хемостазу и болести тромбоемболизма,
- члан Научног савјета Медитеранске лиге за борбу против болести тромбоемболизма,
- члан Управног одбора Југословенске секције за хемостазу и болести тромбоемболизма и
- члан уређивачког одбора за израду монографије о Фојници.

Остале активности:

- На позив Лекарског друштва Војводине одржао предавање у Новом Саду на тему »Данашњи поглед на тромбофилна стања и савремени третман«.
- Учествовао у реализацији пројекта »Клинички значај плазмафереза третмана«.

ОДЈЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Академик Јосип Баћ

У току 1984. године академик Ј. Баћ наставио је радове на унапређењу метода и технике истражних радова и захвата подземних вода дубинским бушењем на подручју Велике Кладуше, Мале Кладуше, Цазина и Босанског Петровца.

Академик Јулије Хахамовић

Објављени радови:

1. **О проблематици коришћења отпадака за грађевинске потребе** — издато у Зборнику радова ОТН, књ. 8, поводом јубилеја акад. Р. Јовановића;
2. **Летећи pepeo као агрегат за бетонске конструкције** (са С. Стојадиновић), Зборник радова ОТН, књига 9, поводом јубилеја акад. А. Трумића.
3. **Улога нашег грађевинарства у припремању XIV зимских олимпијских игара** — Зборник истраживачких радова ЗИМК, 3/84.

Дужности ван Академије:

- Почасни члан и научни савјетник Института за материјале и конструкције Грађевинског факултета у Сарајеву;
- Почасни члан Међународног савеза лабораторија RILEM (бивши председник) у Паризу;
- Главни и одговорни уредник Зборника истраживачких радова Института за материјале и конструкције Грађевинског факултета у Сарајеву (ЗИМК);
- члан Издавачког савјета часописа »Техника« у Београду.

Академик Манојло Маравић

Објављени радови:

1. On a problem of the G-summability of multiple Fourier series of a function of the class L_p , Радови Одјелјења техничких наука АНУБиХ, књ. LXXV/8, 1984, стр. 153-158.
2. Ob odnom priloženiu medlenno kolebliuščihsja funkcii s ostatkom, Радови Одјелјења техничких наука АНУБиХ, књ. LXXVII/9, 1984, стр. 215-223.

Дужности ван Академије:

- Делегат Академије у Савјету за унапређивање васпитно-образовног рада БиХ са мандатом од 4 године који истиче 1. јануара 1986. године;
- Делегат Академије у Издавачком савјету часописа »Проналазач« (часопис Савеза проналазача, новатора и рационализатора СРБиХ);
- Члан Редакционог одбора часописа »Математички весник« који издаје Друштво математичара, физичара и астронома СР Србије у Београду;
- У љетњем семестру школске 1983/84. године предавао на постдипломском студију Машинског факултета у Зеници.

Академик Иван Соклић

Дужности ван Академије:

У научним организацијама:

- члан Југословенске радне групе Међународног програма за геолошку корелацију неогена Тетиса и Паратетиса;
- члан Знанственог савјета за нафту ЈАЗУ.

У стручним организацијама:

- члан Колегија за постдипломски студиј Рударско-геолошког факултета у Тузли;
- члан Комисије за оснивање Универзитетске библиотеке у Тузли;
- члан Комисије за оснивање Музеја рударства у Тузли.

Академик Светозар Зимоњић

Објављени радови:

1. Прилог структурним питањима самоуправних процеса одлучивања, Дијалог бр. 3-4-5-6/84, Сарајево;
2. Идентификација информационог система Републике (Д. Кецмановић, С. Зимоњић и други) Савјетовање о ДСИ, Загреб, октобар 84. године;
3. Информациони систем општине (Д. Кецмановић, С. Зимоњић и други), Симпозиј »Информатика« — Јахорина 84. године.

Дужности ван Академије:

У научним организацијама:

- члан научноистраживачког тима Лабораторије за системне анализе ЕТФ-а Сарајево;
- савјетник за теорију управљања Института за аутоматику и рачунарске науке (ИРЦА),
- предсједник Савјета за аутоматику »Енергоинвеста«.

У друштвено-политичким организацијама:

- делегат у друштвено-политичком вијећу Скупштине СРБиХ, члан ЦКСКБиХ; члан Комисије СИБ-а за науку и технологију.

Академик Александер Трумић

Дужности ван Академије:

- члан Савјета Републике СР БиХ;
- члан Секретаријата секције за заштиту околине ССРН БиХ;
- члан Савјета јединице макропројекта »Вода као фактор развоја на кршу«.

Дописни члан Кемал Хаџалић

Објављени радови

1. Моделирање турбулентних транспортних процеса — новија достигнућа и тенденције даљих истраживања. Математски модели турбулентних транспортних процеса, АНУБиХ Посебна издања LXVI, ОН-13, стр. 1-39, 1984.
2. Хомогени турбулентни токови (са С. Васићем), Ibidem, стр. 41-72.
3. Турбулентни гранични слој на пермеабилном зиду при произвољном градијенту притиска (са Р. Селимовићем), Ibidem, стр. 73-102.
4. Турбулентни токови у дивергентним каналима (са Н. Стошићем), Ibidem, стр. 103-116.

5. **Моделирање узгонских ефеката у турбулентним смичућим токовима са суспендованим честицама** (са В. Вујовићем и М. Ивановићем), Ibidem, стр. 117-137
6. **Ефекти стисљивости и нестационарности у турбулентним интерним токовима и њихова импликација на нумеричко рјешавање**, Ibidem, стр. 136-160.
7. **Новији резултати у прогезирању дисперзија ефлуената у водотоцима производне конфигурације** (са И. Демирџићем и М. Ивановићем), АНУБиХ Радови, LXXVII, ОТН-9, стр. 271-292, (1984).

Учешће на научним скуповима са презентирањем радова:

1. »Mathematical modelling of low-Reynolds number effects in turbulent flows — a survey of current practice and achievements« уводно предавање (General Lecture) по позиву, EUROMECH 180 COLLOQUIUM »Turbulence Modelling for incompressible Flows«, Univerzitet Karlsruhe, СР Њемачка, јули 1984.
2. »Новија достигнућа у моделирању и прорачунавању турбулентних транспортних процеса« — уводни реферат по позиву, XVI Југословенски конгрес теоријске и примјењене механике, Београд, мај-јуни 1984, Зборник уводних реферата.
3. »Нумеричко рачунање турбулентног тока и преноса топлоте у дјелимично затвореним коморама са ротирајућим диском« (са М. Ивановићем), саопштење, Ibidem, Зборник саопштења, Свеска Б-Механика флуида, стр. 1-8, 1984.
4. Прорачун граничног слоја при комбинованом дејству градијента притиска и удубавања и исисавања секундарног флуида« (са Р. Селимовићем), Ibidem, стр. 41-48.
5. »Спектрална теорија као основа развоја вишеразмјерних модела турбуленције« (са С. Васићем), Ibidem, стр. 159-166.
6. »Одређивање фреквентних карактеристика пулзирајућег турбулентног тока математским моделирањем«, Ibidem, стр. 167-176.
7. »Утицај интензитета турбуленције на дифузорске токове« (са Н. Стошићем), Ibidem, стр. 357-366.
8. »Numerical simulation of buoyancy-induced motion in large fluid bodies« (са И. Демирџићем и М. Ивановићем), Intern. Conference on Hydraulic Engineering Software HYDROSOFT 84, Порторож, септембар 1984, Proceedings, A. Computational Mechanics Centre Publication, Elsevier, 1984, pp. 3. 29-48.

Остала учешћа у научним скуповима:

1. Члан Савјета (Advisor Board), Комисија за избор радова и предсједавајући једне сједнице, International Conference on Hydraulic Software HYDROSOFT 84, Порторож, 1984.
2. Члан Савјета и референт за избор радова, 2nd International Symposium on Laser-Doppler Anemometry in Fluid Mechanics, Лисабон, јули 1984.

Дужности ван Академије

- директор ООУР-а Институт за процесну технику, енергетику и технику средине Машинског факултета у Сарајеву;
- професор Машинског факултета у Сарајеву;
- предсједник Координационог одбора за научноистраживачки рад и развојни рад Основне привредне коморе Сарајево;
- делегат СФРЈ у Групи за управљање ваздухом Комитета за животну средину ОЕЦД, Париз;

- делегат Републичког завода за међународну сарадњу и СИЗ-а науке БиХ у Радној групи за сарадњу са земљама ОЕЦД на заштити животне средине;
- делегат у Предсједништву Савеза друштава за механику Југославије;
- члан Комитета за основне науке Међународног удружења за хидраулична истраживања IAHN (International Association for Hydraulic Research);
- члан Редакције енциклопедије Југославије за БиХ;
- члан Редакционог одбора часописа »Термотехника«;
- делегат АНУБиХ у Издавачком савјету часописа »Преглед«;
- делегат у Скупштини СИЗ науке БиХ — Групаације за енергетику и рударство;
- члан Градског комитета СК Сарајево.

Остале активности

- Одржао семинарско предавање по позиву »Some results of modelling the unsteady shear — and buoyant flows«. Технички факултет, Fridrich-Alexander Univerzitet, Erlangen-Nürnberg, јули 1984;
- Члан Југословенске делегације на Свјетској конференцији за индустрију о управљању животном средином (WICEM-World Industry Conference on Environmental Management), Версај, 14-16. новембар, 1984;
- Предсједник стручног савјета за побољшање ефикасности рудника и котловског постројења ТЕ »Гацко«;
- Предсједник Поткомисије за машинска постројења Комисије за технички пријем ТЕ »Гацко«;
- Члан Комисије за испитивање узрока хаварије парне турбине 25 MW у Творници »Натрон« Маглај;
- Коментор једног завршног докторског рада на Високој техничкој школи у Марибору;
- Ментор два завршена магистарска рада (Машински факултет у Сарајеву) и три магистарска рада у току (Машински факултети у Сарајеву и Мостару);
- Руководилац три научноистраживачка пројекта, од којих су два у међународној сарадњи;
- Руководилац више стручних радова, студија лабораторијских и теренских испитивања у области енергетике;
- Члан више Комисија за ревизију техничке документације и пројеката у области енергетике.

Дописни члан Иван Штраус

Објављени радови:

- У часопису за друштвена питања »Преглед« двоброј 7-8/84, објављен је текст **Архитектура Босне и Херцеговине од 1914-1984. године.**

Остале активности:

- члан Предсједништва Савеза ликовних умјетника примијењених умјетности Југославије,
- члан Предсједништва Културно-просвјетне заједнице БиХ.

Дописни члан Фабијан Трубелја

Објављени радови:

1. Барић, Љ. и Трубелја, Ф. (1984): **Минерали Босне и Херцеговине**. књ. II — Несиликати, »Свјетлост« Сарајево.
2. Трубелја, Ф. (1984): **Приказ периода научних истраживања минерала и стијена у Босни и Херцеговини**, Реферати I Југ. Симп. Југ. минералашке асоцијације, 79-98, Београд.
3. Трубелја, Ф. (1984): **Постанак боксита из неогенских туфова у кршу Динарида**, Реферати I Југ. Симп. Југ. минералашке асоцијације, 323-333. Београд.
4. Трубелја, Ф. (1984): **Мафитне стијене Динарида и њихове измјене у условима врло ниског ступња метаморфизма**, Зборник радова поводом јубилеја акад. Р. Јовановића, Радови LXXV/8, 281-289, АНУ БиХ, Сарајево.
5. Трубелја, Ф. (1984): **О једном примјеру директне претворбе вулканског туфа у боксит у кршу Динарида**, Зборник радова поводом јубилеја акад. А. Трумића, Радови LXXVII/9, 129-135, АНУ БиХ, Сарајево.
6. Trubelja, F. i Maksimović, Z. (1983): **Reworked Lateritic Bauxites of Triassic Age Near The Village Ljuba, Bosnia, Yugoslavia**, Travaux of 5th Internat. Congress of ICSOBA, Vol. 13, No. 18, 51-59, JAZU, Zagreb.
7. Trubelja, F. i Papeš, J. (1983): **Bauxites of Central Bosnia (The Surrounding Region of Jajce)**, Travaux of the 5th Internat. Congress of ICSOBA, Vol. 13, No. 18, 39-49, JAZU, Zagreb.

Дужности ван Академије:

- делегат у СИЗ-у науке БиХ;
- делегат у СИЗ-у за високо образовање БиХ;
- делегат Савеза заједница усмјереног образовања и васпитања БиХ;
- члан стручне комисије у групацији »Енергетика и рударство« у СИЗ-у науке БиХ;
- делегат Академије у Савјету за унапређивање образовања и одгоја БиХ;
- члан наставно-научног вијећа и Комисије за научни рад природно-математичког факултета;
- члан групе експерата за припрему планова развоја научноистраживачког рада у СИЗ-у науке БиХ;
- члан Координационог одбора за научну сарадњу између Енергоинвеста и АНУ БиХ.

Остале активности:

- На Природно-математичком факултету води истраживачки пројект под насловом »Поријекло и генеза боксита Босне и Херцеговине«. Пројект финансира СИЗ науке БиХ. У пројекту сарађује и дописни члан САНУ Зоран Максимовић, чиме је успостављена научна сарадња међу члановима двију Академија.
- члан Редакције Енциклопедије Југославије за СРБиХ.

Дописни члан Божидар Матић

Објављени радови:

1. **АСРУ 8: Нов приступ аутоматизацији процеса**, XXVII југословенска конференција ЕТАН-а, Сплит, 4-8. јун 1984, коаутор (1/5).
2. **Multicriterion Analysis of Dynamic Properties of Hierarhical Distributed Process Control System Structure**, First European Workshop on the »Real time Control of Large Scale Systems«, Patras, Greece, 9-12. јули 1984, коаутор (1/2).
3. **Шта смета развоју домаће науке**, Опредјељења, Сарајево, 9. септембар 1984.

4. **Шта мијењати у односу друштва према домаћој науци** — дискусија на Савезном друштвеном савјету за односе са иностранством, Београд, мај 1984.

Учешће на научним скуповима:

- Јуна мјесеца 1984. године учествовао на научном скупу »Квалитет универзитетске наставе« у организацији Универзитета у Сарајеву, са рефератом »Фактори квалитета«.

Дужности ван Академије:

- ректор Универзитета у Сарајеву,
- предсједник Научно-стручног савјета Института за аутоматику и рачунарске науке — ИРЦА,
- члан комисије Извршног одбора СИЗ-а науке БиХ за разраду методологије за израду средњорочног и дугорочног плана развоја науке у СР БиХ,
- предсједник Комисије Извршног одбора СИЗ-а науке БиХ за утврђивање цијене научноистраживачких пројеката.

ОДЈЕЉЕЊЕ ПРИРОДНИХ И МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

Академик Љубомир Берберовић

Објављени радови:

1. Љ. Берберовић, И. Матић: Способност савијања језика (*tongue rolling*) у односу на старост испитаника, Годишњак Биол. инст. Универ. у Сарајеву, 36: 20-27; 1983.
2. Љ. Берберовић: Генетички аспекти савремене здравствене заштите, Заштита, 10 (2) : 3-16; 1984.
3. Љ. Берберовић: Биотехнологија на основама генетичког инжењерства — домети, перспективе и проблеми. Посебна издања АНУБиХ, LXXV, Одј. прир. матем. наука, књ. 12; стр. 15-32, 1984.

Дужности ван Академије:

У научним организацијама:

- члан Предсједништва Друштва генетичара БиХ;
- члан Управе Антрополошког друштва Југославије,
- начелник Одјељења за генетику и цитотаксономију Биолошког института Универзитета у Сарајеву,
- члан Научног савјета СОУР СБС, Сарајево,
- члан Редакције часописа »Генетика«, Београд.

У стручним организацијама:

- члан Уредништва едиције »Наука«, ИГКРО »Свјетлост«,
- предсједник Савјета ревије »Одјек«, Сарајево,
- члан Редакције часописа »Scientia Yugoslavica«, Загреб,
- члан Савјета часописа »Дијалог«, Сарајево,
- члан Уредништва едиције »Природа Југославије«, Сарајево-Љубљана-Загреб-Београд.

У друштвено-политичким организацијама:

- члан Предсједништва покрета »Наука младима«
- члан Савјета Марксистичког центра ЦКСКБиХ »Вељко Влаховић«,
- предсједник босанскохерцеговачке групе Pugwash,
- члан Савјета за планирање породице РК ССРН БиХ.

Академик Миливоје Ђирић

Објављени радови:

1. Ђирић, М. (1984): Педологија, издање »Свјетлост«, Сарајево, (пп 300);
2. Ђирић, М. (1984): **Заштита земљишта у светлу светске земљишне политике, »Земљиште и биљке«, Вол. 33, № 1-7;**
3. Алагић, С., Ђирић, М., Шахирагић, Б. (1984): **Relational Pascal Model of Soil Database: Soil Information Systems Technology: »Pudoc« — Wageningen.**

Научни скупови:

На International Meeting on Soil Classification and Management of Soils in Mountainous Regions (Sofia, 25-29. септембра 1984. године) одржао уводни реферат по позиву »Specific features of the Mountain Soils«.

Дужности ван Академије:

- члан пројектног савјета за израду педолошке карте Југославије;
- члан пројектног савјета макропројекта »Пољопривреда брдско-планинског подручја«;
- члан Савјетодавног комитета за међународни пројекат »Искоришћавање и заштита планинских екосистема«;
- руководилац Радне групе за класификацију хидроморфних земљишта у међународном пројекту за израду »International Reference Base for Soil Classification«, којег реализује Међународно педолошко друштво;
- координатор међународног пројекта »Заштита земљишта у медитеранском региону«; пројекат се реализује у оквиру програма УНЕП-а (приоритетни план акције).

Академик Авдо Хаџибегоновић

Објављени радови:

1. Барушић С., Хаџибегоновић А., Милановић А., Барушић Љ.: **Утицај индустријских отпада на микрофлору у бареним кобасицама, Технологија меса XXV (3) 87, 1984.**

Радови од 1-9 (наведени под тачком Научни скупови) штампани су у Зборницима са тих скупова »in extenso«.

Научни скупови:

Учествовао са рефератом на пет научних скупова у земљи и једном у иностранству и поднио 10 реферата.

1. Х. Бегоновић А., Милановић А.: **Послед на задатке ветеринарско-здравственог надзора у производњи и промету меса у будућности, 34. Савјетовање Југ. индус. меса, Пожаревац 1984. Објављено у Зборнику радова, Пожаревац, 1984.**

2. Милановић А., Х. Бегоновић А.: **Производна хигијена — битан фактор хигијенског квалитета меса и месних прерађевина, 34. Савјетовање Југ. индустрије меса, Пожаревац, јуни 1984. Објављено у Зборнику радова, Пожаревац, 1984.**

3. Алтабари Г., Х. Бегоновић А., Милановић А.: **Утјецај температуре и времена загријавања на одрживост сојева Staph. aureus изолираних из намирница, у овисности о иницијалном броју, XXVI Научни састанак микробиолога, епидемиолога и инфектолога Југославије, Пула, јуни 1984. Објављено у Зборнику радова, Пула 1984.**

4. Алтабари Г., Милановић А., Х. Бегоновић А.: **Идентификација сојева Staph. aureus изолираних из намирница и погона прехранбене индустрије, XXVI Научни са-**

станак микробиолога, епидемиолога и инфектолога Југославије, Пула, јуни 1984. Објављено у Зборнику радова, Пула 1984.

5. Х. Бегановић А., Милановић А.: **Current tasks of the veterinary control for wholesomeness of Foodstuffs**, XV Lenfilds-Hökl's days, Брно (Чехословачка) октобар 1984. (по позиву). Објављено у Зборнику радова Брно, 1984.

6. Чакловица Ф., Милановић А., Х. Бегановић А.: **Утјецај услова држања на кало и рандман меса пужева**. VI савјетовање Савеза ветеринара посвећено хигијенској исправности и квалитету меса риба, ракова и мекушаца, Опатија, октобар 1984. Објављено у Зборнику радова, Опатија, 1984.

7. Чакловица Ф., Х. Бегановић А., Милановић А.: **Утјецај температуре и времена држања на одрживост меса пужева**. VI савјетовање Савеза ветеринара Југославије посвећено хигијенској исправности и квалитету меса риба, ракова и мекушаца. Опатија, октобар 1984. Објављено у Зборнику радова, Опатија 1984.

8. Милановић А., Х. Бегановић А., Сарачевић И., Чакловица Ф., Кадих Ш.: **Садржај топлотних метала (Hg, Pb) у рибама ријеке Уне**, VI савјетовање Савеза ветеринара Југославије посвећено хигијенској исправности и квалитету меса риба, ракова и мекушаца. Опатија, октобар 1984. Објављено у Зборнику радова, Опатија 1984.

9. Милановић А., Х. Бегановић А.: **Микрофлора крмива и крмних смјеса као критериј хигијенског квалитета**, IX савјетовање о дијагностици, профилакси и терапији у савременој сточарској производњи, Примоштен, октобар 1984. Објављено у Зборнику радова, Примоштен 1984.

10. Х. Бегановић А.: **Микробиолошки аспекти прериоралног и постригоралног меса**. Први југословенски научни скуп »Наука у индустрији меса«, Суботица, новембар 1984.

Дужности ван Академије:

- руководилац Завода за хигијену и технологију намирница Ветеринарског факултета;
- члан Извршног одбора Савеза друштва за унапређење исхране народа Југославије и потпредседник истоименог друштва у СРБиХ;
- члан Извршног одбора Секције за хигијену и технологију намирница Савеза друштва ветеринара Југославије;
- члан Издавачког савјета часописа »Технологија меса«, Београд, и часописа »Veterinaria« Сарајево;
- члан Одбора Скупштине СРБиХ за додјелљивање награде »Веселин Маслеша«.

Остале активности:

Радио као главни истраживач, односно сарадник у три истраживачка пројекта који се финансирају из средстава СИЗ-а науке и СИЗ-а водопривреде БиХ. Истраживања су вршена у Заводу за хигијену и технологију намирница анималног пројекта Ветеринарског факултета у Сарајеву. То су ови пројекти:

- »Контаминираност водене фауне рјечних сливова у СРБиХ токсичним тешким металима са пројекцијама мјера санације и превентиве« — руководилац истраживања.
- »Контаминираност риба у сливу ријеке Уне живом и оловом« — руководилац истраживања.
- Макропројекат »Истраживање савремених праваца развоја производње меса, млијека и прерађевина у СРБиХ« — сарадник;
- Руководио постдипломским студијем за магистериј из хигијене и технологије намирница и био ментор у три магистарска и једном докторском раду из те области.

Признања
Добио Златну плакету Индустије меса и конзерви »29. новембар« у Суботици за дугогодишњу успјешну сарадњу.

Академик Крунослав Љоље

Дужности ван Академије:

- Декан Природно-математичког факултета у Сарајеву;
- члан Савјета часописа »Физика«
- члан стручне комисије за додјелу награде АВНОЈ-а.

Академик Мирослав Варадин

Објављени радови:

1. Филиповић-Паничић Марија, Варадин М.: Однос узрочника кронично-катаралних маститиса код домаћих животиња у друштвеном и индивидуалном узгоју с нарочитим освртом на учесталост *Sc. agalactiae*, Veterinaria 32, 1, 11-18, 1983.
2. Поцо М., Варадин М.: Однос између квалитета ејакулата нерастова и броја прасида у леглу, Veterinaria 32, 1, 19-27, 1983.
3. Varadin M., Qubica Nešić: Seasonal morphological variations of hypophysis in relation to yearly sexual rhythm in ewes. Proc. 10 th Int. Congr. Anim. Repr. A. I., Vol. II, 19, p. 3, Urbana-Champaign, USA, 1984.
4. Mutevlić A., Varadin M.: Seasonal morphological variations of thyroid gland in relation to yearly sexual rhythm in ewes. Proc. 10 th Int. Con. Anim. Repr. A. I., Vol II, 29, p. 3, Urbana-Champaign, USA, 1984.
5. Варадин М.: Значај умјетног осјемењивања за унапређење говедарства. Пољ. календар '85., 201-202, Сарајево 1984.
6. Varadin M., Sentov Q., Jović M., Nikolić P., Salahović K.: Die Bekämpfung der Puertperalerkrankungen bei Zuchtsauen. Schweiz. Arch. Tierheilk. 126, 511-520, 1984.
7. Варадин М., Сентов Љ., Јовић М., Николић П., Салаховић К.: Примјена Охуметрина у спречавању пуерпералних обољења крмача. Veterinaria 33, 1-2, 69-76, 1984.
8. Варадин М., Борјановић С., Јалшовец А., Урошев Д., Угарак М.: Парентерална терапија заостале постелице крвава примјеном уреротоника Охуметрина и антибиотика. Veterinaria 33, 1-2, 77-85, 1984.
9. Варадин М.: Проблеми организације репродукције и здравствене контроле на свињогојским фармама. Veterinaria 33, 1-2, 267-276, 1984.

Научни скупови:

- VI семинар за перманентно образовање пољопривредних стручњака у БиХ, март 1984, Неум. Имао реферат по позиву »Проблеми репродукције крмача«. Предсједавао једној сесији Семинара.
- IX савјетовање о дијагностици, профилакси и терапији у савременој сточарској производњи, октобар 1984, Примоштен. Имао по позиву један од главних реферата »Селекција и умјетно осјемењивање у овчарству«. Предсједавао Секцији за селекцију и репродукцију.

Дужности ван Академије:

- члан Управног одбора Савезне и Републичке секције за репродукцију домаћих животиња ДВБТ Југославије,
- члан Организационог одбора Скупа свињогојаца Југославије,
- члан Републичке комисије за коњарство,

— члан Сталног комитета Свјетског конгреса за репродукцију домаћих животиња и умјетно осјемењивање,

— члан Уређивачког одбора интернационалних часописа: »Animal Reproduction Science«, Амстердам и »Zootechnia«, Мадрид,

— руководилац постдипломске наставе смјера »Физиологија и патологија размнажања домаћих животиња« на Ветеринарском факултету у Сарајеву,

— био ментор једне одбрањене докторске тезе; руководи израдом 2 докторске тезе и више магистарских радова.

Остале активности:

— Руководио са 5 пројеката СИЗ-а науке из подручја репродукције оваца, говеда и свиња. (У 1984. години завршена су 3 научна пројекта);

— Био промотор књиге »Овчарство« проф. др Новице Митића у Београду, у Привредној комори. То је прва промовисана књига из подручја сточарства пред импозантним бројем стручњака и привредних руководиоца од око 300 присутних;

— Изабран за члана Академије ветеринарских наука у Мадриду.

Награде и одликовања:

Додјелена му је награда ЗАВНОБиХ-а за 1984. годину.

Академик Тихомир Вуковић

Објављени радови:

1. Ђорђе Косорић, Тихомир Вуковић, Надир Капетановић, Нарциса Гузина, Драган Микавица: **Састав насеља риба ријеке Неретве у Босни и Херцеговини**, Годишњак Биол. инст. Вол. 36, 1983 (штампан у 1984).

2. С. Мучибабић, Д. Кућански, С. Крек, Р. Лакушић, М. Маринковић-Господне-тић, Н. Прека-Диполд, М. Спахић, М. Танасијевић, Т. Вуковић: **Екосистеми ријеке Сгзвње**, Радови АНУБиХ, LXXVII (поводом јубилеја акад. А. Трумића).

Учешће на научним скуповима

1. Вуковић Т., Кнежевић, Б.: »Problem of introduction of fish species in Yugoslav waters«, Hellenic zoological society, 3d International congress on the zoogeography and ecology of Greece and adjacent regions, Patras, april 1984.

2. Вуковић Т., Коен Г.: Проблеми проучавања риба Јадрана, III конференција о заштити Јадрана, Бјудва, новембра 1984.

Дужности ван Академије:

У научним организацијама:

— члан Редакционог одбора »Bulletin scientifique« (уредник за СРБиХ),

— члан Научног вијећа Биолошког института Универзитета у Сарајеву,

— члан Савјета Природно-математичког факултета у Сарајеву,

— члан Редакционог одбора часописа »Годишњак« Биолошког института у Сарајеву,

— члан Редакционог одбора часописа »Ichthyologia« (Југословенско ихтиолошко друштво — Acta biologica iugoslavica),

— члан Савјета Европске ихтиолошке уније,

У стручним организацијама:

— члан Савјета енциклопедије Југославије за БиХ.

У друштвено-политичким организацијама:

- члан Секретаријата Секције за заштиту животне средине РК ССРНБиХ,
- члан Организационог одбора III конференције о заштити Јадрана,
- предсједник покрета »Наука младима« БиХ.

Награде и одликовања:

Додијељена му је 27-јулска награда за 1984. годину.

Дописни члан Младен Трковник

Објављени радови:

1. M. Trkovnik, M. Kuleš, A. Jurić: *Synthesis and testing of 4-chloro-3,6-dinitrocoumarin, a new derivatizing agent useful in thin layer chromatography of amines and amino acids*; Acta Pharm. Jugosl. 34 (1984) 81.
2. I. Tabaković, K. Tabaković, M. Trkovnik, Z. Stunić: *Chemistry of coumarins — Annellation of coumarin ring via reactions of 3-amino-4-hydroxycoumarin*. Organic Prepart. Proced. Inter., 16 (1984) 856.

Учешће на научним скуповима

1. Р. Ђуђић, М. Трковник, М. Кулеш, И. Табаковић: Реакције 3-формил-4-хидроксикумарина с ароматским аминима и аминокиселинама; III Југословенски симпозиј о органској кемији, Љубљана 1984.
2. В. Калај, М. Трковник: Синтезе нових пиримидинских деривата кондензираних у положају 3,4-кумарина. III југословенски симпозиј о органској кемији, Љубљана 1984.
3. Д. Китан, М. Трковник, Б. Становник: Синтезе бицикличких система на бази 2-амино-1,3,5-триазинских деривата; *ibid*.
4. К. Табаковић, И. Табаковић, М. Трковник: Термичка реактивност 3- и 4-супституираних кумарина; *ibid*.
5. К. Табаковић, И. Табаковић, М. Трковник: Анелације комаринског прстена у положају 3, 4; *ibid*.
6. М. Трковник, М. Исмаили, Д. Китан: Синтезе нових кумаринских деривата са потенцијалном антиканцерогеном активношћу; *ibid*.
7. М. Трковник, Н. Филиповић: Испитивање неких нових деривата кумарина на њихово цитостатско дјеловање. Симпозиум АНУБиХ — Наше могућности фармаколошке евалуације — Сарајево, 1984.

Академик Махмут Бајрактаревић

Као сарадник учествовао у раду на два пројекта који се раде на Одсјеку за математику Природно-математичког факултета по уговору са СИЗ-ом науке.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЈЕТНОСТ

Академик Мидхат Шамић

Објављени радови:

1. *Chrestomathie de la littérature française, XIXe siècle*, Skopje, Univerzitet Kiril i Metodij, 1984, стр. 352 (т. I) — с групом аутора.
2. *Chrestomathie de la littérature française, XXe siècle*, Skopje, Univerzitet Kiril i Metodij, 1984; стр. 339 (т. II) — с групом аутора.

3. **Како настаје научно дјело ...**, Сарајево, Свјетлост, 1984. г. (шесто издање); стр. 177.

Напомена: Како се види и из наслова (1. и 2.) то су двије хрестоматије текстова из француске књижевности XIX и XX вијека, намијењени студентима француског језика и књижевности. Текстови су резултат вишегодишњег рада професора и сарадника на пет југословенских универзитета, и то: на универзитетима у Београду, Загребу, Љубљани, Скопљу и Сарајеву.

Текстови су бирани тако да представљају преглед (синхрони и дијахрони) француске књижевности поменути два вијека. Уз то, они су попраћени најнужнијим објашњењима (језичким, књижевноисторијским, естетским, историјским и др), која су, као и текстови, дата на француском језику, тако да су два тома, у потпуности, на француском језику.

Израдом обију хрестоматија руководио је академик Мидхат Шамић, који је уједно био и главни уредник.

Хрестоматије представљају лијеп облик сарадње између југословенских универзитета, и њих је издао Универзитет Кирил и Методиј у Скопју, уз финансијску помоћ поменутих универзитета.

Дужности ван Академије:

- члан Редакционог одбора савезног научног часописа Филолошки преглед (Београд);
- члан Савјета Центра за документацију при Задужбини Иве Андрића (Београд).

Академик Бошко Кућански

Ликовна остварења:

Реализовао три скулптуре у дрвету галеријског формата и више мањих скулптуралних форми у глини и теракоти. Израдио десетак цртежа.

Ликовне изложбе:

- Самосталне изложбе
 - Шабац — Народни музеј
 - Почитељ — Умјетничка колонија
 - Загреб — Галерија Спектар

— Колективне изложбе

Сарајево: Стална поставка музеја XIV зимских олимпијских игара, Савремена југословенска ликовна умјетност, Умјетност Босне и Херцеговине 1978-1984, Collegium artisticum '84. Изложба оригиналног цртежа, Изложба збратимљених градова.

Љубљана: Умјетност Босне и Херцеговине 1978-84.

Загреб: Изложба збратимљених градова

Скопје: Умјетност Босне и Херцеговине 1978-84.

Београд: Изложба збратимљених градова, Умјетност Босне и Херцеговине 1978-84.

Дубровник: Савремена југословенска умјетност

Сомбор: Ликовна јесен-XIV тријенале савременог југословенског цртежа.

Њујорк: Art expony '84.

Учешће на ликовним симпозијумима:

На интернационалном вајарском симпозијуму »Fotma viva« у Костањевици из-
радио монументалну скулптуру у дрвету »Пут у Клокрик«.

Дјелатност ван Академије:

- Руководилац клинике и катедре за оралну хирургију Стоматолошког факул-
тета;
- члан редакционог савјета »Стоматолошког вјесника«;
- члан Умјетничког савјета УЛУБиХ-а;
- председник Савезног фонда за унапређење ликовних дјелатности »Моша
Пијаде«;
- председник и координатор ликовних колонија и симпозија Југославије;
- председник Удружења оралних хирурга Југославије.

Награде и признања:

Награда за цртеж на XIV тријеналу Оригиналног југословенског цртежа у Сом-
бору.

Академик Ђамил Сијарић

Књижевни рад:

- Објављивао приповијетке и друге прилоге у часописима.
- Објавио збирку приповиједака у Издавачком предузећу »Веселин Маслеша«.
- Са текстовима учествовао на књижевним симпозијумима.

Друштвене активности:

- члан Савјета СИЗ-а БиХ за издавачку и библиотечку дјелатност,
- члан Савјета културно-умјетничке манифестације »Мермер и звуци« у
Аранђеловцу;
- члан Одбора Задужбине Иве Андрића;
- председник Одбора за награде и примања Културно-просвјетне заједнице
БиХ;
- члан Савјета за прославу 40-годишњице оснивања и рада Издавачког преду-
зећа »Свјетлост«,
- члан Савјета за прославу 100 година Земаљског музеја БиХ.

Дописни члан Џевад Хозо

Колективне изложбе:

- Изложба савремене југословенске графике, Стокхолм, Бон, Париз.
- Савремена југословенска ликовна умјетност 1978/83. Сарајево, Умјетничка
галерија, фебруар, март 1984., Дубровник.
- Умјетност Босне и Херцеговине 1974-1984. Сарајево, Умјетничка галерија,
фебруар 1984., Београд, Скопље.
- Савремена босанскохерцеговачка графика, Анкара, фебруар 1984, Истан-
бул, март 1984.
- Графичка мапа свјетских графичара Art & Sport, Милано, јануар 1984, Жене-
ва, фебруар 1984.

Дужности ван Академије:

- председник Савјета Универзитета у Сарајеву,

- члан Предсједништва Градске конференције СССРН;
- члан Градског комитета Савеза комуниста.

Дописни члан Младен Ољача

Објављене књиге и чланци:

— **Син и друге приче**, »Глас«, Бањалука; едиција »Савремена књижевност«, библиотека добитника награде »Скендер Куленовић«. Тираж 1.000 примјерака. Предговор: Бранко Ћопић. Поговор: Касим Прохић. Биљешка о писцу, с библиографијом.

— **Козара** — роман

— **Развалина** — роман; »Свјетлост« едиција 50 књига босанскохерцеговачке књижевности, том 21. Предговор: Јасмина Мусабеговић; Биографија, Библиографија. Тираж: 5.000 примјерака. Страна: 756.

— **Зборник текстова о симболима и херојима НОР-а и револуције**, лектира, »Свјетлост«, Сарајево. Предговор: Младен Ољача. Поговор и друга објашњења: Чедо Радовић. Тираж: 5.000 примјерака. Страна: 276

— **Три живота**, друго издање, лектира; Предговор: Зорица Турјачанин. Тираж: 8.000 примјерака.

— **Шума**, ратне приповијетке, »Политика«, Београд.

— **Три живота**, лектира, »Свјетлост«, треће издање. Тираж: 5.000 примјерака. Предговор: Миљко Шиндић.

— **Козара као књижевно надахнуће**, Ријеч у Мостару 15. XI 1983. приликом представљања књиге Бошка Зеца »Чета Козарчана«. »Путеви« — часопис за књижевност и културу, бр. 4, 1984. г., Бањалука.

— **Писци пишу темељи али су звоно** (интервју на тему: Партија и интелигенција), »Борба« 24. јуни 1984.

— **Револуција као оскоза социјалистичког васпитања**, актуелни разговор о програмима наставе књижевности у БиХ, »Просвјетни лист«, Сарајево, 28. XI 1984.

— **Ко куца на Ћопићева врата**, двадесет питања Бранку Ћопићу (Сусрети и разговори с Бранком Ћопићем — поводом пишчеве смрти), »Путеви«, часопис за књижевност и културу, бр. 5, Бањалука, 1984.

— **Пишем оду Револуцији** (разговор о револуцији као књижевној теми, о мањкавостима Енциклопедије БиХ, о пројекту »Савремена књижевност народа и народности БиХ у 50 књига« и о другим питањима), »Глас« Бањалука, 24. новембар 1984.

— Предговор за избор текстова **Књижевници о Титу**, лектира, »Свјетлост«, Сарајево.

— Предговор за избор текстова **Књижевници о Титу**, лектира, »Веселин Маслеша«, Сарајево.

Осим тога, у току 1984. године доп. чл. Младен Ољача учествовао је у разговорима о књижевности и сусретима с читаоцима у Сарајеву, Старој Градишци, Босанском Новом, Бањалуци, Високом, Зеници, Мостару, Босанској Дубици, Требињу, Босанској Костајници, Београду, Петровцу итд.

Дужности ван Академије:

- члан Савјета СРБиХ,
- члан Савезне конференције ССРН БиХ;
- члан Редакције часописа »Путеви«, Бањалука,
- члан Савјета издавачког предузећа »Глас«, Бањалука,
- члан ПЕН клуба, Центар Београд,

- члан Редакције књижевности НОБ-а у Издавачком предузећу »Веселин Маслеша«, Сарајево,
- председник Редакционог одбора »Босански Нови у НОБ-у 1941-1945«,
- члан Организационог одбора симпозија »Социјалистичка мисао и књижевност БиХ између два рата«, Сарајево, 1984.

Дописни члан Радован Вучковић

Објављени радови:

Модерни правци у књижевности (зборник), Просвета, Нолит, Завод за уџбенике, Београд, 1984, стр. 336.

Дужности ван Академије:

- Председник Савјета часописа »Живот«,
- члан редакционог одбора школске лектире у Издавачком предузећу »Веселин Маслеша«.

Дописни члан Изет Сарајлић

Објављене књиге:

1. **Изабране песме**; Избор и предговор: Стеван Раичковић. Страна XXVII + 166. Српска књижевна задруга. Коло LXXVII, књига 512, Београд 1984.
2. **Рођени 23 стрељани 42**, на македонском језику. Избор, предговор и препјев: Гане Тодоровски. Страна 116, Наша књига, Скопје 1984.

Учешће на манифестацијама:

У оквиру Врњачких културних свечаности 12. јула 1984. године дат је, уз учешће аутора, портрет Изета Сарајлића.

У октобру 1984. године учествовао у Народном позоришту у Титограду на књижевној вечери посвећеној 75. годишњици Михаила Лалића.

У оквиру пјесничке манифестације »Смедеревска песничка јесен« 25. октобра у Смедереву је приређено вече под називом »Портрет песника Изета Сарајлића«. На вечери, осим аутора, учествовали су Рајко Петров Ного, који је дао уводну ријеч, и глумац Зоран Радмиловић, који је говорио Сарајлићеве стихове. Тим поводом објављена је и плакета »Изет Сарајлић: Песма«.

Дужности ван Академије:

- члан Организационог одбора међународне књижевне манифестације »Сарајевски дани поезије«;
- члан предсједништва Подружнице писца града Сарајева.

V. ЧЛАНОВИ АКАДЕМИЈЕ ПРЕМИНУЛИ У 1984. ГОДИНИ

ИСМЕТ МУЈЕЗИНОВИЋ (1907-1984)

На самом почетку 1984. године, 7. јануара, широм наше земље одјекнула је вијест о смрти једног од најталентованијих, најзаслужнијих и најеминентнијих сликара — академика Исмета Мујезиновића.

Рођен је у Тузли 2. децембра 1907. године. Гимназију је похађао у Тузли, Сарајеву и Београду, а студиј на Академији ликовних умјетности у Загребу гдје је, код проф. Лозе Кљаковића, специјализирао фреско-сликарство.

Од 1930. до 1936. године живио је и радио у Београду, а затим се стално настањује у Сарајеву гдје интензивно окупља млађе умјетнике и са њима излаже са жељом да истакну ангажованост своје умјетности. Нарочито је активан у »Collegiumu artisticum«, у коме је био један од оснивача.

Већ 1941. године Исмет Мујезиновић се укључује у НОБ-у. Непосредно суочен с непријатељем, понесен хероиком борбе, величином жртава и славом побједе он је, све више како је рат одмицао, акумулирану драму преносио и изражавао на умјетничком плану. Два су главна вида његовог умјетничког рада у току НОБ-а: чисто ликовни и пропагандни. У првом је умјетник изражавао своје виђење борбе која је на њега оставила снажан утисак и која ће тако потпуно обузети његову личност да ће тим збивањима херојског доба остати опсједнут и вјеран све до своје смрти.

Првих година после ослобођења, најприје у Београду, па онда у Сарајеву, Исмет Мујезиновић наставља да ради у екипама на пословима пропаганде и примијењене умјетности. С испољеним организаторским способностима, великим културним и револуционарним искуством, био је један од најзначајнијих покретача и организатора културног и умјетничког живота, један од оснивача бројних установа, удружења и школа: Школе за ликовну умјетност, Удружења ликовних умјетности БиХ, »Босна-филма«, Савеза ликовних умјетника Југославије итд.

Напустивши Сарајево 1953. године, враћа се у своју родну Тузлу гдје као слободни умјетник ради на композицијама већег формата. Као друштвено-политички радник, активно је ангажован како у Тузли и Сарајеву, тако и у бројним органима Републике и Федерације.

Академик Исмет Мујезиновић је носилац наших највиших награда и одликовања (Партизанска споменица 1941, Орден за храброст, Орден братства и јединства, Орден заслуга за народ, Орден Републике са златним вијенцем; Награда ЗАВНОБиХ-а, Октобарска награда града Тузле, Награда АВНОЈ-а и др.).

За редовног члана Академије наука и умјетности БиХ изабран је 1967. године а биран је и за дописног члана Југословенске академије знаности и умјетности.

Исмет Мујезиновић је снагом свога талента, своје опште и специфичне ликовне културе, својом виртуозном ликовном техником и, посебно, цртежом, повео за собом већину младих ликовних умјетника, било да их је он сам формирао или су дошли у Са-

рајево из других средина и школа. Те нове, младе снаге, запалиле су бакљу дотад невиђеног стваралачког ентузијазма, револуционарног одушевљења и заноса, и иницирале стваралачке активности и у другим областима културе и стваралаштва.

Изванредно богат стваралачки опус академика Исмета Мујезиновића и бројна дјела која данас украшавају наше најрепрезентативније установе, институције, галерије и приватне колекције остају као трајни споменик и интегрални дио наше народноослободилачке борбе и револуције, као и времена обнове и изградње.

Џевад Хозо

ТИХОМИЛ МАРКОВИЋ (1919-1984)

Након дуге и тешке болести, 15. јануара 1984. године у Загребу је умро Тихомил Марковић — редовни члан Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине и професор Универзитета у пензији. Прерана смрт отргла га је из наше средине када је Академија и сви који смо га познавали, од њега очекивали још нове доприносе у кемистичкој науци и технологији.

Академик Тихомил Марковић родио се 6. августа 1919. године у Земуну. Основну школу похађао је у Осијеку, гдје је завршио и гимназију 1938. године. Дипломирао је на Технолошком факултету Свеучилишта у Загребу 1948. године. Ентузијаст по природи и увијек жељан егзактног образовања, Тихомил Марковић завршава и студиј физике на Природословно-математичком факултету у Загребу.

Дипломирани инжењер технологије Т. Марковић радио је три године у својству шефа погона електролизе у »ЕЛЕКТРОБОСНИ« у Јајцу, а од 1952. до 1955. године био је асистент за физикалну кимију на Техничком факултету у Загребу, гдје је одбранио и докторску дисертацију 1954. године. Пошто је убрзо хабилитирао на истом факултету, изабран је за доцента, а касније и за изванредног професора за физикалну кимију који предмет предаје студентима Биотехнолошког одјела. На тој дужности остаје до 1961. године, када је изабран за редовног професора на предмету физикалне кимије на Технолошком факултету у Тузли, гдје ради све до одласка у мировину.

На Технолошком факултету у Тузли академик Т. Марковић је подигао Катедру физикалне и електрокемије на завидну висину, опремио лабораторије савременом опремом и уздигао младе кадрове за наставу и научноистраживачки рад. Као одличан и способан организатор био је три пута биран за декана Технолошког факултета, а био је и први ректор новооснованог Универзитета у Тузли. И у Институту за рударска и хемистичко-технолошка истраживања у Тузли академик Т. Марковић попуњава заводе искуским кемичарима и технолозима, а заједничко гласило »Архив за рударство и технологију« (Technologica Acta) под његовим уредништвом постаје познато у земљи и иностранству. Академик Тихомил Марковић био је члан матичне комисије и први декан новооснованог Техничког факултета у Бањалуци.

Као еминентан научни радник и педагог академик Тихомил Марковић 1968. године укључује се у рад УНЕСКО-а и постаје главни технички савјетник и руководилац Центра за истраживање и постдипломске студије Мексичког националног политехничког института. На тој дужности се налазио, уз краће прекиде, све до 1973. године. Након завршетка првог постдипломског курса, Институт га је промовирао за почасног професора. За све ово вријеме, академик Т. Марковић је био уско везан за своју матичну институцију на Универзитету у Тузли.

Као експерт Уједињених нација професор Т. Марковић се повезује са организацијом УНИДО чије је сједиште у Бечу. Ту је организовао Симпозиј о хемијској технологији и постројењима са посебним освртом на могућности прераде угља за потребе земаља у развоју. Да би стекао потребна искуства за остварење ове замисли, он одлази у Пакистан на дужност шефа Техничког савјета специјалног Фонда за истраживање и развој Универзитета у Исламабаду. И на овој дужности академик Тихомил Марковић је допринио угледу наше земље у свијету, припремајући своје ученике за истраживања у области хемијске технологије.

Научни рад Тихомила Марковића обухвата значајан опус од око 100 радова и неколико монографија. Највећи број његових радова односи се на истраживање и проучавање проблема корозије метала. Његова достигнућа и објављени резултати нашли су мјесто и цитирани у свијету. Тако су у познатој монографији F. Tödt: »Korrosion und Korrosionsschutz« објављеној у Берлину, преузети поједини графикони и текстови који интерпретирају појаве корозије. Своје радове публициране до 1960. године професор Т. Марковић је сабрао и интерпретирао у посебној монографији под насловом: »Boedenkorrosion und ihre Verhüttung« коју је објавио Институт за рударска и хемијско-технолошка истраживања у Тузли (1963).

Након овог периода, академик Тихомил Марковић се бави проблемима корозије у електролитима и публицира теоретске радове из ове области истраживања.

Значајан број научних радова академика Тихомила Марковића односи се на подручје електрохемијске термодинамике као што су вишеструке електроде, инхибиције и пасивизације метала и критике $E - p$ и H дијаграма. Као резултат ових истраживања објављена је и његова монографија под насловом: »Thermodynamische Korrosion, Passivität und Oberflächenschutz« (Тузла 1967).

Одласком у Мексико Т. Марковић започиње с интензивним радом на термодинамско-кинетичком изучавању реда хемијских реакција и кинетичких параметара за ове реакције. Ова истраживања покојни академик Марковић је приказао у монографији под насловом: »Thermodynamic Kinetics of the Metal-Solution System« у издању Instituto Politecnico National-Mexico.

Академик Тихомил Марковић био је активан друштвено-политички радник. Својим cjелокупним радом и активношћу он је у Тузли виднo утицаo на културни, научни и технолошки развој средине у којој је живио. Као иницијатор многих акција и инспиратор нових стремљења у тузланском рударском и индустријском базену, професор Т. Марковић је добио за свој рад низ друштвених признања и високих одликовања. Међу овим признањима истичу се Октобарска награда града Тузле и Награда АВНОЈ-а (1979).

Академик Тихомил Марковић се својим свестраним дјеловањем уврстио у плејаду наших најистакнутијих стваралаца чији хумани лик, ведрина и оригиналност духа, а прије свега научно дјело, остају у трајном сјећању.

Фабијан Трубеља

МИРАЛЕМ ЦИНИЋ
(1918-1984)

Са великом тугом и боли опростили смо се од цијењеног и драгог нам сарадника др Миралема Цинића, редовног професора Ветеринарског факултета у Сарајеву и дописног члана наше Академије, који је изненадно преминуо 16. јануара 1984. године.

Тај радни дан је провео на радном мјесту, као и све друге, обављајући савјесно и предано предавања и испите, научно-истраживачке задатке и дружности руководиоца Пословодног одбора Ветеринарског универзитетског центра. Издахнуо је напуштајући зграду факултета на рукама најближих сарадника.

Смрт професора др Миралема Цинића ненадокнадив је губитак за ветеринарску службу и Ветеринарски факултет, а и за АНУБиХ у којој је у својству дописног члана исказао високе радне и људске вриједности и научно-истраживачке и организационе способности.

Рођен је 5. 12. 1918. у Бањалуци, гдје је провео ђачко доба као узорни омладинац, активни спортиста и најбољи ученик гимназије у својој генерацији, да би се потом посветио студију ветеринарске медицине у Београду, којег је окончао 1943. године на Ветеринарском факултету у Загребу, међу најуспјешнијим студентима у генерацији. Као напредни омладинац и симпатизер НОП-а укључује се и активно у НОБ 1944. године и остаје у ЈНА до 1955. када је, ради заснивања радног односа на Ветеринарском факултету у Сарајеву, демобилизиран у чину мајора у функцију начелника Ветеринарског одјељења сарајевске војне области.

Избором за асистента на предмету »Исхрана домаћих животиња« на Ветеринарском факултету у Сарајеву М. Цинић се са изузетним ентузијазмом посвећује научном и педагошком раду у тој области ветеринарских наука за коју се определио још у активној служби у ЈНА приступивши 1953. специјализацији у Заводу за исхрану домаћих животиња Ветеринарског факултета. Већ 1955. године постиже степен доктора ветеринарских наука одбранивши рад: »Прилог познавању садржаја храњивих твари по вегетацијским фазама црвене дјетелине и ливадског сијена«.

Склоност ка научноистраживачком раду и радни елан, систематичност, критичност и способности синтетизирања у истраживањима, уз темељно овладавање ужом специјалности и савременом лабораторијском методиком и техником темељи су брзе афирмације М. Цинића у научној јавности, као изузетно плодног научног радника, који је оригиналним истраживањима обогатио нашу науку и дао запажен прилог свјетској науци у овој области. То му је омогућило и брзо напредовање у стицању наставничких звања. Након хабилитације 1958. и 1959. године је изабран за доцента и шефа Завода за исхрану домаћих животиња Ветеринарског факултета у Сарајеву, 1962. за ванредног, а 1967. за редовног професора. За дописног члана АНУБиХ изабран је 1975. године.

Публицистички опус М. Џинића обухвата преко 130 библиографских јединица и 24 елабората научних пројеката републичког, југословенског и међународног значаја. Учесће М. Џинића на бројним домаћим и иностраним научним скуповима запажено је актуелношћу изложених реферата, оригиналношћу истраживања и њиховом умјереношћу на унапређење и интензивирање сточарске производње. У његовим истраживањима доминирала су ова подручја:

- Инвентаризација квалитета волуминозних хранива на територији СРБиХ;
- Индустијска производња сточне хране и њено кориштење у индустијском узгоју и тову свиња и перади;
- Секундарне сировине фито-анималног поријекла и правци њиховог нутритивног кондиционирања;
- Исхрана преживара у условима интензивне експлоатације.

Уз веома плодну и успјешну научно-истраживачку и образовну активност проф. др М. Џинић је обављао и бројне дужности на којима су дошле до изражаја његове организационе и руководилачке способности. Између осталог, руководио је Заводом за исхрану Ветеринарског факултета преко 25 година, био је директор Научно-истраживачког и дијагностичког института Ветеринарског факултета у Сарајеву (1969-1971); предсједник Одбора за биолошке науке Научног фонда СР БиХ (1960-63), декан Ветеринарског факултета у Сарајеву (1971-1973), предсједник Пословодног одбора СООУР-а Ветеринарски универзитетски центар Сарајево (од 1980. до смрти), а обављао је и многе друштвене функције. За тако садржајан и плодан рад примио је и висока друштвена признања као што су Орден рада са црвеном заставом (1980) и 27-јулска награда СРБиХ за животно дјело (1982).

Дјело проф. др Миралема Џинића остаће трајна вриједност у нашој науци, а његов лик ћемо задржати у сјећању по вриједностима и врлинама у којима се исказивао као човјек, сарадник и пријатељ.

Авдо Хаџибегоновић

ХАРАЛАМПИЕ ПОЛЕНАКОВИЌ (1909 — 1984)

Академикот Харалампие Поленаковиќ остави зад себе не само мошне долго-трајна наставно-педагошка дејност, туку и богато и разновидно научно наследство. Во библиографските описи на објавените научни трудови, есеи, статии и прикази на академикот Харалампие Поленаковиќ за периодот од 1934 до 1975 година се регистрирани вкупно 580 единици (види: Вера Антиќ: »Библиографија на објавени научни трудови, прикази, есеи и статии на акад. проф. д-р Харалампие Поленаковиќ«, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Скопје, книга 22 (1970), Скопје 1970, стр. 653-666; Катедра за Историја на книжевноста на народите на СФРЈ (библиографија), Скопје 1973; »Библиографија на објавените трудови на наставниците и соработниците на Филолошкиот факултет во Скопје (1972 — 1976)«, Скопје 1976). Едно идно издание на целокупните дела на академикот Харалампие Поленаковиќ ќе го покаже конечниот број на неговите трудови.

Главниот интерес на научните истражувања на академикот Харалампие Поленаковиќ беше историјата на книжевноста на југословенските народи и народности, како и на другите балкански народи. Но, секако во центарот на тој интерес се наоѓаше македонската книжевност од најстарите времиња до крајот на XIX век. Во еден разговор, објавен во весникот »Борба« од 22 март 1980 година, тој вели: »Како историчар на македонската книжевност на самиот почеток на мојата работа во науката за книжевноста си поставив задача — покрај педагошката, наставната дејност и грижа за изградување на научен подмладок — да напишам и историја на македонската книжевност од нејзините почетоци до крајот на XIX век. Тоа во значителна мера го постигнав, објавувајќи ги перманентно резултатите на моите истражувања: од области на македонскиот фолклор, од областа на средновековната книжевност — од Солунските браќа Кирил и Методија, преку Климент Охридски и Наум Охридски — па до сите писатели од XIX век, за кои сум објавил поединечно мали монографии, со разни прилози за проблеми, врзани за одделни писатели од овој век«.

Избор на трудовите на академикот Харалампие Поленаковиќ е презентираан во изданието од 1973 г. — »Одбрани трудови«, кое опфаќа пет книги: 1. Во мутрите на словенската писменост, 2. Студии од македонскиот фолклор, 3. Никулците на новата македонска книжевност, 4. Студии за Миладиновци, 5. Во екот на народното будење. Меѓутоа, академикот Харалампие Поленаковиќ има и приличен број трудови за писателите од XX век, за повеќемина македонски и други југословенски писатели (В. Иљоски, Б. Конески, К. Радин, А. Крстиќ, М. Матевски, М. Крлежа, и други). Во ова подрачје од дејноста на академикот Харалампие Поленаковиќ посебно место има книгата »Савремена македонска проза«, Белград 1951. Во овој избор се претставени со раскази и кратки прозни текстови македонските прозни писатели: Владо Малески,

Коле Чашуле, Јован Бошковски, Радослав Петковски, Ѓорѓи Абаџиев, Борис Бојаџиски, Благоја Корубин, Бранко Пендовски, Драгица Најческа. Академикот Харалампие Поленаковиќ е автор на изборот, како и на еден опширен увод во кој е прикажан развојот на македонската книжевност од нејзините почетоци па до најново време; исто така, академикот Харалампие Поленаковиќ је превел и целата книга — »Савремена македонска проза« на српскохрватски. Изборот е еден од првите селективни зафати во македонската книжевност по Ослободувањето, како и едно од првите презентирања на македонската книжевност во другите југословенски културни средини.

Академикот Харалампие Поленаковиќ беше приврзаник на мислењето дека книжевната историја има мошне важна улога и задача на релацијата книжевно дело — книжевна критика, книжевна историја. Во наведениот веќе разговор, тој децидно изјавува: Книжевната историја доаѓа како целосен проучувач, аналитичар и оценувач на книжевното дело во склопот на собрани, избрани или целокупни дела на некој писател.

Академикот Харалампие Поленаковиќ беше неуморен работник во својата струка. Трудољубивоста на академикот Харалампие Поленаковиќ беше пословична. Тој беше познат истражувач во многу архиви и библиотеки низ цела Југославија и во странство. Низ неговите раце поминале стотици прашливи книги и архивалии. Првите свои трудови академикот Харалампие Поленаковиќ ги објави во далечната 1934 година и без прекин, со исклучок на воените, окупациски години, систематски редовно ги соопштуваше своите истражувања и проучавања до крајот на својот живот. Опусот на академикот Харалампие Поленаковиќ останува како драгоценото наследство во нашата наука за книжевноста и особено во нашата историја на книжевноста. Придонесот и значајните резултати во науката на академикот Харалампие Поленаковиќ високо ги вреднуваше и нашава современост. Тој, како што е познато, беше добитник на редица највисоки признанија од републички и сојузен ранг, меѓу кои и наградата АВНОЈ.

Александар Спасов

БРАНКО ЋОПИЋ
(1915 — 1984)

Академик Бранко Ћопић рођен је 1915. године у селу Хашанима, код Босанске Крупе. Основну школу завршио је у родном селу, нижу гимназију у Бихаћу, а учитељску школу је похађао у Бањалуци, Сарајеву и Карловцу, гдје је и матурирао. Уписао се затим на филозофски факултет у Београду (педагошко-филозофска група). Дипломирао је 1941. године. Био је у војсци кад је избио рат и исте године, након капитулације Југославије, отишао је у партизани. Једно вријеме био је политички комесар Подгрмеча, затим је радио као сарадник партизанских листова и ратни дописник »Борбе«. По завршетку рата настанио се у Београду и уређивао лист »Пионир« (1944-1949), а од 1951. посветио се искључиво писању, као професионални писац.

Ћопић се рано, још у школи, почео бавити књижевним радом. Доласком на студије у Београд он је већ интензивно писао приповијетке и редовно сарађивао у листу »Политика«. Уочи рата објавио је и своје прве приповједачке збирке: »Под Грмечом« (1938), »Борци и бјегунци« (1939), »Планинци« (1940) и у »Царству лептирова и медвједа« (1940). Послије рата Ћопић је наставио са објављивањем приповједака, пјесма, романа, поезије и прозе за дјецу и омладину. Поред поменуте четири предратне збирке приповједака, послије рата штампао је још неколике: »Роса на бајонетима« (1946), »Свети магарац« (1946), »Сукова школа« (1948), »Људи с репом« (1949), »Љубав и смрт« (1953), »Доживљаји Николетине Бурсаћа« (1956), »Горки мед« (1959), »Башта сљезове боје« (1970). Објавио је и више романа: »Пролом« (1952), »Глуви барут« (1957), »Не тугуј бронзана стражо« (1958), »Осма офанзива« (1964), »Делије на Бихаћу« (1975). Ћопић је постао познат особито по прози и поезији за дјецу и омладину. У том погледу он је највећи послјератни писац те врсте југословенске књижевности и обимом и квалитетом. Написао је сљедеће књиге прозе и поезије за дјецу и омладину: »У царству лептирова и медвједа« (1940), »Приче партизанке« (1944), »Пјесме пионирке« (1945), »Бојна лира пионира« (1945), »Бајка о сестри Ковиљки« (1945), »Доживљаји кума Торбе« (1946), »Вратоломне приче« (1947), »Армија одбрана твоја« (1948), »Јежева кућа« (1949), »Приче испод змајевих крила« (1953), »Доживљаји мачка Тоше« (1954), »Орлови рано лете« (1957), »Деда Трипин млин« (1960), »Магареће године« (1960), »Славно војевање« (1961), »Битка у Златној долини« (1963), »Мала моја из Босанске Крупе« (1971), »Глава у кланцу, ноге на вранцу« (1971). Поред тога, Ћопић је још за вријеме рата написао више скичева које су партизанске позорнице изводиле за борце, а писао је доцније и сценарије за филмове »Живјеће овај народ« (1947) и »Мајор Баук« (1950). Објавио је комедије »Доживљаји Вука Бубала« (1961) и »Одумирање међеда« (1966).

За своје богато и разноврсно дјело, које спада у највеће вриједности послјератне југословенске књижевности, Ћопић је добио бројна признања и награде, а многа

дјела су му превођена на свјетске језике. За књижевни рад добио је сљедеће награде: награду Академије седам уметности (1938), Ракићеву награду (1939), награду Српске академије наука и уметности (1940), после рата награду Комитета за културу и уметност (1947, 1948), Владе ФНРЈ (1949), Савеза синдиката (1953), НИН-ову награду књижевности (1958), награду Младог поколења (1964), награду АВНОЈ-а (1972), Његошеву награду (1972) и друге. Носилац је Партизанске споменице 1941. и бројних других највећих друштвених признања. Био је члан Српске академије наука и уметности и Академије наука и уметности Босне и Херцеговине.

Бранко Ћопић је био писац богатог и разноврсног књижевног опуса који је прихваћен од најширих кругова читалаца код нас и у свијету у земљама у којима су му дјела превођена, особито у Совјетском Савезу и Источној Европи. Зато се може поновити оно што је критика већ утврдила — да је Ћопић писац који је постао општенародна својина, чије дјело се наслања на народну традицију и продужава њене најбоље вриједности на темељу нових тема и мотива које је он црпио из личног искуства у рату, револуцији и послератној изградњи. Као писац који је поницао из народа, Ћопић је свој задатак видјео, попут земљака му Кочића, у народном говору и настојао је да у књижевној форми обликује народне тежње, немире, борбе, раслојавања и богати дух који лебди надгје изнад стварности: у бајци и легенди. Њега је као пјесника, приповједача, романијера и писца за дјецу суштински одредила револуција и он је желио да буде умјетнички хроничар револуције, постижући посебне домете онда кад приказује револуцију у свом крају и јунаке, Крајишнике на које се рат сручио као голема катастрофа. Ћопић је једноставно сликао, са изоштреним даром запажања и смислом за хумор, оно што је видјео, доживјео или чуо од других. Посједујући тако развијену опсервацију, смисао за хумор и лирско саопштавање, осјећајући дух живота крајишког човјека, а као познавалац његовог језика и умјетничке традиције, он је створио дјело које је непролазно у свом обиму и вриједности. Вриједност Ћопићевог дјела произилази и из околности да он није био само пуки хроничар и опсерватор, већ писац који је посједовао снажну фантазију и који је захваљујући томе, као народни приповједач, стварао дјела у којима се преплићу машта и стварност, реалистичка прича и чудесна бајка, искуствено и митско. По томе он ће остати као изузетна вриједност у послератној југословенској књижевности.

Радован Вучковић

НЕДИМ ФИЛИПОВИЋ (1915-1984)

У раним поподневним сатима у суботу 21. априла 1984. године југославенска историјска наука доживјела је тежак ударац.

Умро је њен врхунски османиста и оријенталиста, један од најтемељитијих и најпоузданијих истраживача историје југославенских народа у дуготрајном турском раздобљу.

Истовремено, овај ударац болно је доживјела историјска наука која се развија у Босни и Херцеговини, сва научна јавност у њој, а вијест о смрти бриљантног историчара Недима Филиповића посебно је тешко погодила АНУБиХ, у којој је он посљедњих година предано, одговорно, умно и респектабилно носио и испуњавао функцију њеног потпредседника.

Није ово тренутак који тражи дубоко улажење у научно дјело академика Недима Филиповића — оно је на најбољи, на прави начин, резултатски, творачки, инспиративно ушло у нашу савремену историјску науку и у њој живи својом оригиналношћу, самосталношћу и посебношћу, у чему ће историчари у будућности бити обилно мотивирани да утврде и дефинишу допринос Недима Филиповића развоју наше историографије турске епохе — ово је тренутак исказивања пиетета и поштовања животног дјела човјека, који је трудом и талентом, страшћу и акрибијом, неугасивом жеђи за знањем, способношћу да себи поставља смјела, крупна и значајна питања из прошлости наших народа, да трага и на њих налази своје одговоре, да би изнова, опсједнут све новим и новим питањима, силазио у дубока рударска окна давних времена и на свјетло дана износио своја сопствена сазнања, која су своју трајну научну вриједност потврђивала откривањем законитости историјских кретања, разумијевањем њихове условљености, повезаности и цјеловитости.

Интелектуално радознао, вјечито незадовољан са постигнутим знањем, које је примало ријетко широке размјере, пошто би нашао одговор на једно питање, већ су му се на правцу историјско-истраживачких преокупација лепезасто отварала нова, испуњавајући га духовним задовољством и свијешћу да се умне способности граде, подижу и обнављају радом и прегалаштвом. Са сигурношћу можемо тврдити да је Недим Филиповић своју научну личност градио и изградио колико једним неоспорним даром, толико и још више неуморним радом и да је у научном животу земље, посебно у области историографије чији је домен истраживање османског феудализма и његових посебности заузео мјесто у самом њеном врху.

На примјеру животног пута Недима Филиповића потврђује се једно значајно сазнање да су најбоље вриједности и највиша достигнућа нашег националног духовног стваралаштва везана за припаднике друштвених слојева и средина који су морали да подносе изразито тешке услове егзистенције, да је њихово превазилажење и укидање подстицало научне иницијативе и било органски повезано са развојем науке.

Рођен 1915. године у Гламочу, већ као дијете у бројној породици морао је да упозна тегобе и оскудице, које су погађале многе становнике овог градића на југу Босанске крајине, као и других наших подручја, нарочито у првим годинама послје завршетка Првог свјетског рата. Основну школу завршио је у Кључу, да би у Сарајеву отпочео и завршио државну шеријатску гимназију. Његове колеге и данас се живо сјећају његовог блиставог знања страних језика, књижевности и историје, као и спремности да помогне онима који су заостајали. Већ се тада у завршним годинама гимназијског школовања код Недима Филиповића испојила предиспозиција за темељним познавањем оријенталних језика и културе. Током студија оријенталне филологије и националне историје на филозофском факултету у Београду Недим Филиповић је показао да у овим наукама леже могућности његовог успјешног интелектуалног и научног потврђивања. У том погледу имао је драгоцјену подршку професора на Катедри оријенталистике, што му је створило услове за студијски боравак у Турској, који је вриједно искористио да би продубио познавање оријенталних језика, првенствено турског језика и књижевности. Пошто је дипломирао 1939. године, запослио се у Сарајеву као гимназијски суплент, гдје је имао мало услова да поклони пажњу својим научним прекупацијама. Поготово их није могао имати у вријеме фашистичке окупације и рата када је пред општим значајем да се доказује хуманистички и морални интегритет личности сваки приватни интерес, па и стручни, био потискиван у други план. Није било ни мало случајно што се у октобру 1941. године Недим Филиповић нашао међу потписницима Резолуције сарајевских муслимана, који су јавно дигли глас против усташког геноцида над Србима и Јеврејима. Некадашњи студент београдског универзитета, који се афирмирао као значајан центар револуционарно-демократског покрета у земљи, Недим Филиповић схватио је и потврђивао да се позив педагога најпотпуније остварује када је у функцији врховног интереса народа — његове слободе. Попут многих сарајевских пријатеља и познаника, чије су симпатије и политичка одређења били на страни народноослободилачког покрета, и Недим Филиповић је током фашистичке окупације Сарајева упознао усташки затвор и саслушања. Излазак на ослобођену територију пред крај рата пружио му је могућности да као просвјетни радник са еланом и самопријегорно учествује у духовном преображају и еманципацији наше заостале средине. И првих пет година послје ослобођења земље Недим Филиповић је у Сарајеву зналачки и савјесно испуњавао позив педагошког радника.

Тако је од завршетка студија прошло пуних 11 година плодне наставничке активности, у којима је своје обилно знање из оријенталистике, историје и културе преносио са једне на другу генерацију и за то вријеме систематски и упорно ширио свој духовни и интелектуални хоризонт, богатио свој образовни фонд знањима не само из дисциплина своје струке већ и њима блиских наука, као што су филозофија и социологија, које је врло темељито изучавао током двогодишњих студија на Институту друштвених наука у Београду од 1948. до 1950. године. За цијело то вријеме, па и касније, Недим Филиповић је озбиљно учио европске језике — француски, њемачки, енглески, руски, талијански и друге, изворно упознавао културу ових европских народа, а посебно научну литературу из домена османистике која је писана на овим језицима.

Оснивање Филозофског факултета у Сарајеву у љето 1950. године, имало је пресудан значај у научном развоју и дјеловању Недима Филиповића. На приједлог оснивача и првог декана Филозофског факултета пок. Анте Бабића закључено је да се у низу језичких група формира и група за студије оријенталних језика-турског, арапског и перзијског, а на расписани конкурс за наставике, заједно са афирмираним оријенталистима, позван је и Недим Филиповић. Био је то прави избор у правом тренутку. Сада је изворни научни интерес Недима Филиповића могао да дође до потпуног изражаја. Катедра за оријенталистику чији ће шеф постати након неколико година, и на њој припремати и подизати кадрове оријенталиста до своје смрти академик Недим Фи-

липовић, развиће се у прворазредни центар југославенске оријенталистике, модерно вођен и усмјерен, на коме се већ деценијама образују кадрови за потребе наставе, науке, новинарства, дипломатије, међународне економске сарадње, туризма и многих других друштвених дјелатности, које се развијају у нашем социјалистичком друштву.

Врстан зналац оријенталних језика, турске, арапске и перзијске историје и културе, са изразито развијеним осјећајем и даром за језике, што ће га сврстати у полиглоте и ненадмашне ерудите, Недим Филиповић ће се формирати као историчар, коме оријентални језици, првенствено турски језик, чине прави и неопходни инструментарј, да би научну методологију подигао до највишег квалитета и у својим историјским истраживањима, анализама и синтетичким погледима долазио до резултата, који неоспорно обиљежавају међаше у развоју историографије која је окренута турском раздобљу наше епохе.

На овом мјесту указаћемо на неколико најважнијих доприноса академика Недима Филиповића у свјетлу оцјена које је до сада о њима дала наша историјска наука и научна критика. Само двије године по доласку на филозофски факултет, Недим Филиповић објавио је у Годишњаку Историјског друштва БиХ студију **Поглед на османски феудализам** којом се научној јавности представио као темељит истраживач феудалних односа у османској империји и специфичности у феудалним односима на тлу Босне и Херцеговине унутар османског феудалног система. Био је то пионирски рад и зрело остварење, у коме су дошле до изражаја стваралачке могућности историчара Недима Филиповића да се хвата у коштац са великим темама, да им прилази као историчар, који зна да у грађи одабира оно што је у њој битно и да познавање марксистичке теорије мајсторски користи и примјењује у формирању свога синтетичког суда. О значају овога рада нека послужи податак да се од своје појаве налази у библиографији многих прилога који се ближе и даље баве његовим предметом.

Студија **Одаклук-тимари у Босни и Херцеговини**, коју је објавио 1955. године у Прилозима Оријенталног института у Сарајеву, показује да установа одаклук-тимара у Босни и Херцеговини настаје у вријеме кризе турског система, и што је од посебног научног интереса, нарочито подвлачи њихов значај за развитак чифтлука и чифцијских односа у Босни и Херцеговини.

Поменути, као и други радови у којима даје релевантан допринос изучавању развитака и карактера османског тимарског система сврстали су Недима Филиповића међу најпризнатије историчаре положаја наших народа у раздобљу османске владавине. То признање добио је Недим Филиповић позивом главне редакције Историје народа Југославије да у њеној другој књизи изложи синтетички приказ друштвених односа у БиХ током 15, 16. и 17. стољећа. Ту је Недим Филиповић на основу података из нових извора, првенствено катастарских дефтера, на нов начин пришао разматрању и опредјелјивању суштине социјалних збивања у Босни и Херцеговини.

Најважније дјело академика Недима Филиповића представља свакако његова обимна историјска монографија **Принц Муса и Шејх Бедредин**, која је објављена 1971. године. У овом дјелу академик Недим Филиповић захвата темељне проблеме развитака османске државе и друштвеног стања балканског простора у вријеме кризе и династичких борби послје битке код Анголе 1402. године. У фокусу његових анализа налазе се односи социјалних снага тадашњег османског друштва, покрети и устанци плебејских маса у вријеме династичких сукоба и непосредно послје тога доба. С тим у вези је и подробна анализа вјерских превирања и идеолошких опредјелјења тих покрета. На том плану од посебног значаја је приказ личности и дјелатности Шејха Бедредина. На широком фону историјских збивања која дају основни печат том времену истакнути су многи важни моменти у односима балканских хришћанских држава вазалног и полувазалног положаја према Турској, који су до појаве ове монографије били недовољно познати у историјској науци уопште. По оцјени научне критике ово дјело акаде-

мика Недима Филиповића спада у категорију капиталних прилога не само у области југославенске, већ свјетске османистике уопште. Послије ове монографије у научном раду академика Недима Филиповића два велика круга питања поново заузимају веома истакнуто мјесто. Први круг чине проблеми аграрних односа у османској империји са посебним интересом према овој историјској материји у нашим крајевима. Истражујући питање улоге влашких старјешина и влашких ратника у конституисању тимарског система у Херцеговини он долази до закључка да су Власи имали значајан утицај у процесу уништења домаћег феудалног друштва и његове феудалне класе.

Други круг питања представљају проблеми процеса исламизације, који чине изузетно велику и сложену тему наше историјске науке. Вишегодишња истраживања битних аспеката друштвених кретања и преображаја у нашим земљама под влашћу и у склопу османске државе отворили су научном интересу Недима Филиповића капитални историјски значај питања исламизације и нашла у њему, међу југославенским историчарима, најспремнијег аутора, да на основу релевантног историјског материјала и документације сачини студије, у којима даје ново свјетло и тумачење појаве и развоја ислама у југославенским просторима, првенствено у Босни и Херцеговини. Радови под насловом **Напомене о исламизацији у Босни и Херцеговини у XVI вијеку** као и **Осврт на питање исламизације на Балкану под Турцима**, који чине уже цјелине из велике монографске студије о исламизацији становништва у Босни и Херцеговини у првим столјењима османске владавине у нашим земљама дају нову, истраживачки утемељену подлогу за ново тумачење исламизације које ревидира и исправља дуговажећу теорију, по којој су основну базу исламизираниг босанскохерцеговачког становништва чиниле богумилске народне масе свих социјалних структура. Нада да је академик Недим Филиповић привео крају ове студије о исламизацији, које су се деценијама налазиле у његовом магистралном научном пројекту значила би да је југославенска историјска наука дала одговор на једно од фундаменталних питања наше прошлости османског раздобља. Есенцијални елеменат тога одговора садржан је у студији о исламизацији, коју је академик Недим Филиповић недавно предао Академијиној редакцији вишетомних Прилога за историју народа Босне и Херцеговине, у којој је као њен предсједник стваралачки и драгоцјено сарађивао.

Додајмо овоме осврту запажене радове из домена историје оријенталних књижевности, бројне публиковане капцл-пате и дефтере у издањима Оријенталног института, прикупљање турске архивске грађе неопходне за изучавање историје југославенских народа под турском владавином, његов изузетно квалитетан допринос у уређивању Академијиних едиција Радови, Посебна издања, цијели фонд научних рецензија који би могао да чини садржину једне посебне књиге поуздане у судовима, интелектуално — и научно — раскошна по ерудицији и мислима, а затим и, не на посљедњем мјесту, његов веома плодан и предан рад у Академији, њеним органима и тијелима, па ћемо тек добити само елементе за скицу научног портрета академика Недима Филиповића. На историчарима остаје да у научној студији прикажу и валоризирају научно дјело овог талентованог, стрпљивог и систематског истраживача, пребогато по ширини знања, дубини анализа и поузданости синтетичких оцјена и погледа.

Својим научним резултатима академик Недим Филиповић чврсто и трајно уградио се у југославенску историографију, која је била његово право животно подручје. Али, ако је у историографији представљао аутора који је стваралачки унапређује, развија и води многим спознајама и сазнањима, ако је историјска наука чинила основни простор његовог стваралачког научног истраживања, треба са посебним задовољством нагласити да се академик Недим Филиповић кретао и у њој блиским научним дисциплинама филозофији, социологији, филологији, културологији и другима и да је чак и стручњаке ових наука задивљавао високим степеном познавања њихове феноменологије, специфичности и развоја. Зато академик Недим Филиповић није био историчар

уске тематске специјалности, строго уоквирен и уско пограмски оријентиран. То није подносио осебујни духовни интегритет његове богате научне личности, која је свој животни позив и смисао налазила и испуњавала освајањем све нових и нових простора спознаје историјских феномена, за коју сама историјска наука никако није била довољна. Зато академик Недим Филиповић припада најрепрезентативнијој плејади научника и мислилаца, која се у свијету, па и код нас, издваја обимним, широким, комплементарним, класичним знањима и профилом којима њихова научна дисциплина није могла бити ограничење, већ напротив инспирација, мотив и императив да је повежу у пространу и кохерентну цјелину богате научне мисли и дјела. Још један квалитет научног хабитуса Недима Филиповића заслужује да буде споменут и истакнут. Бавећи се истраживањем прошлости наших народа под османском владавином, специфичностима њихове историјске феноменологије, Недим Филиповић је, попут истинских научних стваралаца, учинио да је његово дјело, на прави, изворни, природни начин било у функцији братства међу људима и народима како својим истинама, тако и својим поукама и порукама. Могло је то бити стога што се према свом предмету постављао и одређивао као научник, који је признавао само суверенитет научне истине.

Трајним одласком Недима Филиповића из редова посленика историјске науке, као и из састава Академије, остаје једна празнина, која својим димензијама упечатљиво свједочи о размјерама научног потенцијала и резултата његовог доприноса, духовном, културном и научном прогресу наше босанскохерцеговачке средине и југославенске заједнице. Увјерени смо да ћемо ову празнину сви морати дуго да осјећамо. Богато научно наслеђе оставио је историографији академик Недим Филиповић. На генерацији је југославенских османиста и оријенталиста, да то наслеђе наставља и развија онако како га је он стварао.

ХУСРЕФ РЕЦИЋ (1919-1984)

Изненада, крајем априла 1984. године, умро је редовни члан Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине и редовни професор Архитектонског факултета Сарајевског универзитета архитект Хусреф Рецић.

Рођен 1919. године у Старом Мајдану, након завршене основне школе и гимназије у Бихаћу, одлази на студије у Београд гдје се 1937. године уписује на Архитектонски одсјек Техничког факултета. Ту прихвата напредне идеје које је КПЈ ширила међу студентском омладином, да би 1941. године постао партизански активист, а касније, пролазиви кроз усташке затворе, одлази у партизанске одреде. Рат је завршио у чину капетана I класе и као руководиоца пропагандног одсјека IV крајишке дивизије НОВ Југославије.

Године 1947. завршава ратом прекинути студиј архитектуре не престајући са активним друштвено-политичким радом. Од 1947. до 1951. године ради као пројектант у Земаљском пројектантском заводу у Сарајеву, а потом прелази на рад у тек основани Архитектонски одсјек Техничког факултета. Ту се коначно опредељује за подручје историје архитектуре и за рад на ревитализацији и рестаурацији архитектонског наслеђа у Босни и Херцеговини.

Преко двије и по деценије Хусреф Рецић је уважаван као еминентни познавалац исламске архитектуре и умјетности не само на југословенским просторима већ и изван њих. Својим истраживањем обухватио је скоро сва подручја Југославије на којима се је развијала исламска умјетност, посебно градитељство.

Из богатог истраживачког рада треба издвојити оне који обрађују на теоретском плану и кроз синтезу састављену у историјски мозаик настајања и трајања. То су књиге **Исламска умјетност у Југославији** која је посвећена синтези османско-турске и селдучке регионалне школе с краја XIV и почетка XV вијека, те **Исламска умјетничка баштина** у којој саопштава резултате његових оригиналних истраживања карактеристика оријенталне умјетности на њеним изворима. У раду **Арапски корњени у исламској умјетности омајадског доба** Хусреф Рецић пружио је значајан допринос освјетљавању предисламске арапске културе и утицаја на ту културу.

Изузетан је допринос академика Хусрефа Рецића у ревитализацији, конзервацији и рестаурацији драгоцјених исламских споменика и урбаних цјелина. Ту су у првом реду двије наше највеће и најпознатије оријенталне чаршије — сарајевска и ђаковичка, те познати архитектонски објекти у Сарајеву Бруса-безистан и Морића-хан.

За свој допринос изучавању архитектонског наслеђа и практичног рада на његовом очувању и оживљавању савременим садржајима, те укупним доприносом у развоју архитектонске мисли код нас добитник је бројних признања међу којима се истиче 27-јулска награда СР Босне и Херцеговине, као и бројна одликовања.

У звање дописног члана Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине изабран је 1977. године, а за њеног редовног члана 1981. године. У Академији се истицао својом активношћу обављајући и дужност секретара Одјељења техничких наука, радом у Одбору за просторни план и као предсједник Комисије за израду историје умјетности Босне и Херцеговине у оквиру АНУБиХ.

Иван Штраус

КЕМАЛ КАПЕТАНОВИЋ (1921-1984)

На крају прољећа 1984. године умро је академик Кемал Капетановић. Мало је људи који са толико виталности, снаге и постојане интелектуалне свјежине проживе цијели један плодни и стално креацијама испуњени људски вијек, живот који тешко стаје у тијесне оквире ријечи и времена.

Академик Капетановић је био човјек изразите способности и смисла за синтезу између теоријских студија и техничко-технолошких рјешења, па је природно што је у научноистраживачком развоју Института »Хасан Бркић«, чије конципирање и изградња су му повјерени 1961. године, нашао отворени простор за финансирање научних истраживања у подручју металургије челика и металуршких процеса, за истраживања која су се у то вријеме једва помањала у земљи. Ако су изградња и развој Института најављивали крупне промјене у потребним знањима и промишљањима у том подручју, онда су теоријска и експериментална истраживања која је отворио извјесно указивала на формат научника, на личност која може да понесе таква истраживања и обиљежи цијело једно вријеме својим дјеловањем. И једно и друго, и све то заједно, стварало је и један нови модел односа науке и праксе, истраживања и производње.

Било је изузетно тешко праксу металургије и емпирију њеног прилаза подићи на ниво истраживања и научних изучавања, унијети смисао и потребу егзактног језика и, ваља рећи, ишло би то и мање јасно и много спорије да Капетановић није, једним нивоом својих теоријских и теоријско-експерименталних радова отварао пут оваквом кретању.

Незаобилазно је његово изучавање варешких руда са високим манганом при чему је успио да ријешити кориштење повећаног учешћа ове руде у технолошким процесима железаре, па чак и да омогући екстракцију мангана као посебног продукта.

Истраживања кристализације ингота неумиреног челика води академика Капетановића у једно од најкомпликованијих теоријских подручја металуршких реакција — термодинамичку анализу хетерогених система. Једном изузетно опсежном експерименталном подлогом, коју је могао да сачини само зналац челика и теоријском анализом научника физике метала, Капетановић је развио оригиналну мултикомпонентну регресиону једначину и на тај начин створио базу ефикасне корелационе анализе, не само за кориштење код ингота, него и код других продуката и металуршких реакција. Била је то уједно и прва појава употребљивих математичких модела у црној металургији земље, значајан моменат продирања егзактног језика математике у просторе искуства и хеуристике ове области.

Посебно поглавље његових истраживања представља изучавање кинетике трансформације аустенита и њена примјена на конкретне процесе термичке обраде.

Довољно је нагласити да је, захваљујући овим радовима, било могуће освојити у производњи Жељезаре Зеница откивке из високо легираних челика у појединачним тежинама од десет тона. Затим се настављају радови на неметалним укључцима, микрولةгирању челика и други. За ове радове добио је и високо признање 27-јулску награду за научноистраживачки рад, награду ЗАВНОБИХ-а и многа друга одличја и признања.

Знање и умијеће овог научника, његов смисао за повезивање научноистраживачког рада и праксе, способност да из теоријског извлачи практично и обратно, његова деценија главног металурга Жељезара, са којом израста и ширина сопственог технолошког промишљања, све то скупа отворило му је једну симболички речено амбасадорску мисију наше технолошке мисли у земљама у развоју. Тако у Египту пројектује центар за металуршка истраживања, у Турској разрађује програме и перспективе црне металургије, у Нигерији и Пакистану то исто, излаже своје прилазе и концепте црне металургије у Бразилији, Индији и другим земљама. Присутан је на многим проблемским питањима која се рјешавају у центрима наше металургије: Шторе, Никшић, Смедерево, Скопље итд.

Рођен у Сарајеву 1921. године, гдје је провео рану младост, ученик монтанистичке високе школе у Леобену (Аустрија), Кемал Капетановић своје прве дане инжењера металургије започиње у Жељезари Зеница далеке 1945. године, остајући, растући и радећи у колијевци наше металуршке технологије до краја свог живота. Ту је настајала његова биографија, стварао се и растао његов богати радни, научни и истраживачки опус, одвијала се његова педагошка активност као професора Металуршког факултета и шефа Катедре за физичку металургију, вршећи једно дуже вријеме и функцију декана тог факултета. Докторирао је 1965. на Универзитету у Љубљани. Године 1967. биран је за дописног а 1972. године за редовног члана Академије наука и умјетности БиХ. У Академији је обављао низ значајних функција и био судионик и необично значајан учесник њених активности. У периоду од 1977. до 1981. године је био потпредседник АНУБиХ.

Таква личност изванредне ерудиције и широког културног хоризонта нашла се неминовно и у пространим токовима нашег друштвеног развоја. Друштвена и културна средина Зенице и Сарајева били су онај свакодневни простор у коме је академик Капетановић дјеловао и која га је изузетно цијенила. Републичка конференција социјалистичког савеза, Скупштине СРБиХ и многе друге друштвене организације и институције у земљи имале су за члана, делегата, и необично истакнутог посланика, академика Капетановића.

О људима говоре дјела. Ово подсјећање на академика Капетановића носи ту једноставну истину и АНУБиХ му је на том захвална.

Светозар Зимоњић

ВЛАДИМИР ЧАВКА (1900-1984)

У 84. години живота, 3. јула 1984. године, умро је академик проф. др Владимир Чавка, заслужни лекар, наставник и научни радник Босне и Херцеговине и Југославије. Он је био један од оснивача Медицинског факултета и Универзитета у Сарајеву, Научног друштва и Друштва лекара Босне и Херцеговине, часописа »Медицински архив« и Офталмолошке секције Друштва лекара Босне и Херцеговине. Оснивач је Клинике за очне болести у Сарајеву, њен први и дугогодишњи управник, један од првих редовних професора, први и дугогодишњи шеф Катедре за офталмологију на Медицинском факултету у Сарајеву. Професор Чавка је оснивач првог офталмолошког часописа у Југославији — »Југословенски офталмолошки архив«. У периоду између 1952. и 1955. године био је предсједник Научног друштва СР Босне и Херцеговине, које је 1966. године указом Народне Скупштине СР Босне и Херцеговине, именовано у Академију наука и умјетности Босне и Херцеговине.

Изненадна и неумитна смрт однијела је и посљедњег од првих пет редовних професора на Медицинском факултету у Сарајеву, једног од првих декана и чланова Савјета новооснованог Универзитета у Сарајеву (1949/1950), првог главног уредника часописа: »Медицински архив« (од 1946. до 1956.) и »Југословенски офталмолошки архив« (од 1963. до 1973.), првог предсједника Научног друштва и Офталмолошке секције Друштва лекара Босне и Херцеговине.

Рад проф. др Чавка био је познат не само нашим лекарима, радним људима и грађанима широм земље него и ван њених граница широм Европе и у многим крајевима свијета, како међу оним људима чији је вид био крајње угрожен и који су му се обраћали с надом за помоћ тако и међу многим еминентним офталмолозима свјетског гласа с којима је контактирао и сретао се на међународним, европским и свјетским конгресима и симпозијумима офталмолога. Многи од њих били су чланови Редакционог одбора »Југословенског офталмолошког архива«, гости Очне клинике у Сарајеву и учесници на конгресима офталмолога у Сарајеву, чији је иницијатор и организатор био академик Владимир Чавка, који је придавао велики значај тим међународним контактима.

Владимир Чавка је рођен 31. октобра 1900. године у Орашју на Сави у Босни и Херцеговини. Основну школу је завршио у Босанском Броду, а гимназију у Винковцима 1918. године. Исте године се уписао на Медицински факултет у Бечу, који је завршио 2. марта 1924. године и промовисан у доктора медицине. Специјализацију из офталмологије почео је и завршио код професора Алберта Ботерија на Очној клиници Медицинског факултета у Загребу, гдје је радио од 10. септембра 1924. године до 25. децембра 1940. године.

Крајем 1940. године Владимир Чавка прелази у Београд, гдје је постављен за шефа Очног одјељења Опште државне болнице и на тој дужности га је затекао други свјетски рат.

Послије другог свјетског рата др Владимир Чавка долази у Сарајево, на позив Владе Босне и Херцеговине, гдје учествује у оснивању Медицинског факултета и оснива Очну клинику 16. новембра 1946. године. Тада је изабран за редовног професора и постављен за шефа Катедре за офталмологију на Медицинском факултету и за шефа Очне клинике у Сарајеву.

Као први шеф Очне клинике Медицинског факултета у Сарајеву организовао је клинички рад у дотадашњем Очном одјељењу Опште државне болнице, које је имало 80 кревета.

По позиву, априла 1956. године прелази у Београд, гдје је изабран за редовног професора и шефа Катедре за офталмологију и управника Очне клинике Медицинског факултета. У Београду је радио од августа 1960. године, затим се поново враћа у Сарајево, гдје преузима раније дужности шефа Клинике за очне болести.

У периоду између 1962. и 1972. године Клиника проширује свој дјелокруг рада, те поред четири специјализована одјељења, отвара се одјељење за странце са 31 креветом у коме су лијечени и оперисани болесници из Италије, Аустрије, Њемачке, Белгије, Француске, Америке и Аустрије, те из Турске, Јордана, Сирије, Египта, Либије и других земаља.

У том периоду отварају се и нови кабинети и лабораторије. Формиране су и проширене лабораторије за патохистолошку, хематолошку, биохемијску и бактериолошку дијагностику, кабинет за ЕРГ и ЕЕГ, кабинет за контактна сочива, ортоплеоптичко одјељење и одјељење за медицинску документацију.

Од оснивања клинике до почетка 1973. године проф. др Чавка је публиковао 198 научних и стручних радова.

1948. године добио је прву награду Владе Босне и Херцеговине, 1951. одликован је тогом Универзитета у Оксфорду, а 1958. у Монтреалу, 1967. године добио је награду АВНОЈ-а, као први и до сада једини офталмолог у нашој земљи. Одликован је два пута Орденом рада I и II реда и Орденом рада са црвеном заставом.

Покојни академик Владимир Чавка од својих првих па до посљедњих радова показивао је велико интересовање за cjелокупну научно-стручну офталмолошку проблематику. Од самог почетка показивао је интересовање за проблем очних инфективних обољења, офталмогенетику, офталмонеурологију, офталмотрауматологију и посебно за проблематику глаукома и офталмохирургију. У својим радовима, монографијама и уџбенику обрадио је скоро сву офталмолошку проблематику, почев од етиопатогенезе, клиничке дијагностике до медикаментозне и оперативне терапије, а такође је показивао и шире интересовање за рјешавање проблема из граничних области медицине и сродних специјалности.

Велике су његове заслуге за организацију офталмолошке службе у поратним годинама, за лијечење и сузбијање епидемичних, ендемских и хроничних очних обољења. Такође је заслужан за едукацију више стотина и хиљада студената медицине и стоматологије, оспособљавање десетина и стотина офталмолога и специјализаната сродних грана медицине који су у свом програму специјализације имали и офталмологију.

Смрт академика Владимира Чавке значи ненадокнадив губитак за његову породицу и друштво, које је изгубило свог вриједног члана, заслужног љекара, педагога, научника, стручњака и прегача чији је рад био познат и цијењен не само у Босни и Херцеговини и Југославији него и знатно шире ван наше земље.

Јакоб Гаон

Реализација за штампу:
»Горењска« — Биро за публицистику и
примјењену умјетност — Сарајево
За »Горењску«
Драгољуб Јовановић